

Miljøgodkendelse

**Trælløsevej 50, 4160 Herlufmagle
CVR. nr. 29921024**

Indholdsfortegnelse

Oplysninger om ejendom og husdyrbrug	3
Indledning	3
Afgørelse.....	4
Sammenfatning.....	5
Godkendelsen gives på følgende vilkår	5
Generelle forhold	5
Anlæg	7
Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	9
Driften af udbringningsarealerne.....	10
Egen kontrol	10
Offentliggørelse / høring, klageadgang og udnyttelse af godkendelsen	12
Klagevejledning.....	12
Orientering	13
Kopimodtagere – af endelig afgørelse	14
Bilagsoversigt	15

Oplysninger om ejendom og husdyrbrug

Ejendomsnummer	3700031278
Matrikelnummer	Herlufmagle By, Herlufmagle, nr. 14a
CVR	29921024
CHR	61702
Ejendommens ejer	Christian Nordling
Husdyrbrugets ejer	Nordling Minkavl ApS
Husdyrbrugets kontaktperson	Henrik Nordling

Indledning

Næstved Kommune meddelte den 23.12.2009 en § 11 godkendelse til ændring af husdyrproduktionen på Trælløsevej 50, 4160 Herlufmagle, fra 166,51 dyreenheder (DE) til 138,25 DE. Ændringen omfattede udvidelse af minkhold fra 68,18 DE til 113,64 DE, reduktion af slagtesvineproduktion fra 73,71 DE slagtesvin (30-102 kg) til 28,57 DE slagtesvin samt bibeholdelse af eksisterende kvæghold på 24,61 DE ammekøer med afkom.

Afgørelse blev imidlertid påklaget til Miljøklagenævnet af det Økologiske Råd. I afgørelse af den 10.5.2011 ophæver Natur- og Miljøklagenævnet Næstved Kommunes afgørelse om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Trælløsevej 50, 4160 Herlufmagle, med virkning fra 1 år efter datoen for nævnets afgørelse og hjemviser sagen til fornyet behandling i kommunen.

I ansøgningen af den 16. maj 2008 er det anført, at produktionen skal foregå i de eksisterende driftsbygninger samt i ny minkhal på 3400 m² beliggende i tilknytning til de nyeste af de eksisterende minkhaller. Den 9.3.2011 ansøges der om et tillæg til ejendommens eksisterende godkendelse. Ansøgningen sker på baggrund af at minkhallen ønskes etableret større end tidligere ansøgt på grund af dyrevelfærdsmæssige hensyn. Den oprindelige minkhal var påtænkt indrettet med etagebure og den nye hal ønskes indrettet uden etagebure.

I afgørelse af den 31.5.2011 meddeles der et tillæg til godkendelsen af den 23.12.2009 til, at den nye minkhal etableres på ca. 4400 m² (47 m X 92,5 m). Dette tillæg er fortsat gældende.

Ansøger har i forbindelse med genbehandling af den hjemsendt godkendelse ikke længere ønsket at godkendelsen skal omfatte slagtesvin. Genbehandlingen omfatter derfor kun minkproduktionen på 5000 minktæver og 20 ammekøer med opdræt.

Ansøgningen omfatter ud over husdyrproduktionen drift af i alt 140,14 hektar udbringningsarealer, der alle er ejet af ansøger.

Denne miljøgodkendelse fastlægger de vilkår, der skal gælde for en omlægning af husdyrbruget på Trælløsevej 50, 4160 Herlufmagle. Vilkårene sikrer, at ændring og drift kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie.

I forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen, har Næstved Kommune med bistand fra AGALAJA vurderet det ansøgte projekt. Vurderingen fremgår af bilag 1 og 2 og er sammen med ansøgningen baggrund for miljøgodkendelsens vilkår.

Afgørelse

Næstved Kommune godkender på vilkår ændring og omlægning fra 166,51 DE til 138,25 DE på matr. nr. 14a, Herlufmagle By, Herlufmagle, beliggende Trælløsevej 50, 4160 Herlufmagle, jf. § 11 i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1486 af 04/12/2009.

Godkendelsen omfatter

- Udvidelse af husdyrproduktion fra samlet 166,51 DE i nudrift til 138,25 DE i ansøgt drift.
- Udvidelse af minkhold fra 3000 til 5000 minktæver, svarende til en udvidelse fra 68,18 DE til 113,64 DE.
- Ophør med slagtesvinsproduktion
- Uændret kvæghold på 20 ammekøer med opdræt svarende til 24,61 DE.
Kvægholdet er fordelt på 20 ammekøer (over 600 kg), 4 småkalve, tung race (0-6 mdr.), 16 kvier/stude, tung race (6- kælving), 10 tyrekalve, tung race (0-6 mdr.) og 10 ungtyre, tung race (6 mdr. - slagting 440 kg).
- Etablering af ny minkhal på 4400 m², som placeres 10 m vest for de eksisterende minkhaller
- Etablering af 2 nye fodersiloer på i alt ca. 46 m³ syd for eksisterende minkhal

Grundlaget for vurderingerne og de stillede vilkår er følgende materiale:

- Ansøgning om miljøgodkendelse nr. 7386 af den 16. maj 2008 med bilag og supplerende materiale. Den endelige version, version 16, forelå den 17.11.2009
- Fiktiv ansøgning nr. 30617 version 4 af den 11.6.2012 med bilag og supplerende materiale
- Tillæg til § 11-godkendelsen af den 31.5.2011
- Løbende korrespondance på mail og telefon mellem ansøgers konsulent og miljøsagsbehandler omkring supplerende oplysninger til ansøgning.

Miljøgodkendelsens gyldighed og behovet for supplerende tilladelser m.v.

Etablering af nye anlæg må ikke igangsættes, før der er givet en byggetilladelse fra Næstved Kommune.

Kommunens godkendelse gælder for det konkrete projekt. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kommunen. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til det ansøgte dyrehold, staldanlæg og udbringningsarealer.

Ændringer af udbringningsarealet for den kommende planperiode skal anmeldes til kommunen, senest 1. august. Kommunen vurderer, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare. Kommunens tilkendegivelse gives inden 1. oktober, hvorefter anmeldelsen enten kan trækkes tilbage, eller der fremsendes en ny. En ny anmeldelse skal i givet fald være kommunen i hænde senest 15. oktober. Hvis kommunen har indsigelser imod de nye arealer, meddeles det inden 31. december.

Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til: Alarmcentralen, tlf.: 112.

Godkendelsen fritager ikke fra krav om eventuel tilladelse, godkendelse og/eller dispensation efter anden lovgivning, f.eks. Museumsloven og Naturbeskyttelsesloven.

Afgørelsen omfatter alene forholdet til Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 4.12.2009.

Øvrige relevante tilladelser og godkendelser skal indhentes særskilt.

Godkendelsens retsbeskyttelse og revurdering

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilklårene kan dog ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 40 stk. 2, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug (på godkendelsestidspunktet bekendtgørelse 294 af 31. marts 2009) regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Denne godkendelse skal første gang tages op til revurdering den 17.7.2020.

Sammenfatning

Næstved Kommune vurderer sammenfattende, at der kan meddeles godkendelse til projektet da:

- Husdyrbruget med de stillede vilkår kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne
- Husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst anvendelige teknik.
- Projektet med de stillede vilkår, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Godkendelsen gives på følgende vilkår

Generelle forhold

1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med ansøgningsskema 7386 version 16 af 17.11.2009, ansøgningsskema 30617 version 4 af den 11.6.2012, den miljøtekniske beskrivelse og vurdering (bilag 1) og beskrivelsen og vurdering af arealer (bilag 2) samt med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.
2. Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år fra den er meddelt, dvs. inden den 17.7.2014. Godkendelsen anses for udnyttet ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder.

3. Medarbejdere skal være orienteret om ejendommens miljøgodkendelse og være bekendt med vilkårene i den.

Information om ændringer på virksomheden

4. Ændringer i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til kommunen.

Husdyrproduktionen

5. Husdyrbrugets maksimale tilladte produktionsomfang og sammensætning. (DE for kvæget er beregnet efter ændringsbekendtgørelse nr. 114 11.2.2011 og DE for mink er beregnet efter Bekendtgørelse nr. 1695 af 19.12.2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv.

Dyreart, type og vægtafgrænsning	Godkendt produktion, Antal	Enhed	Dyreenheder
Mink	5000	1 årstæve	113,64
Ammeko (over 600 kg)	20	1 årssdyr	14,29
Småkalv, tung race (0-6 mdr.)	4	1 årssdyr	0,82
Kvie/stud, tung race (6 mdr. – kælving)*	12	1 årssdyr	5,04
Kvie/stud, tung race (6 mdr. – kælving)**	4	1 årssdyr	1,12
Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.)	10	1 producerede dyr	1,12
Ungtyr, tung race (6 mdr. – slagting 440 kg)	10	1 producerede dyr	2,22
I alt			138,25

6. Øvrige mindre hobbyhold på f.eks. et par geder kan tillades indenfor godkendelsen.
7. Køer, kvieopdræt/stude samt småkalve skal være på græs uden for udbringningsarealet i mindst 6 måneder per år.

Foranstaltninger for at undgå forurening

8. Der skal udarbejdes en beredskabsplan, der skal indsendes til kommunen, senest et år efter at godkendelsen er taget i brug.
9. Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:
Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.

Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.

Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.

En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

10. Beredskabsplanen skal hele tiden holdes ajour og være nemt tilgængelig. Alle medarbejdere skal være bekendt med planen og den skal opsættes et centralt sted på ejendommen. Hvis der er udenlandske medarbejdere på ejendommen, skal beredskabsplanen forefindes i en oversat udgave eller alternativt i form af skitser og billeder.
11. Hvis der på en af gyllebeholderne etableres fast pumpeanlæg, skal der etableres en støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder, hvor påfyldning af gylle ved gyllebeholderen finder sted. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter, at perioden med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Pladsen skal ind mod gyllebeholderen afgrænses af en betonmur eller andet, som sikrer mod påkørsel af denne.
12. Pumpning af gylle til gyllevogn skal ske under overvågning.
13. Ved ophør af driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Beholdere til gylle, etc., der er omfattet af kravet om beholderkontrol, skal gøres uanvendelige til opbevaring af gylle m.m., hvis de afmeldes beholderkontrollen. Al miljøaffald skal bortskaffes efter den til hver tid gældende lovgivning.

Anlæg

Staldanlæg

14. Gødningsrendebredden i de eksisterende minkhaller syd for vandløbet (bygning 6, 7 og 8, figur 1) skal mindst være 32 cm. I de nyeste minkhaller nord for vandløbet (bygning 1, 2 og 3, figur 1) skal gødningsrendebredden mindst være 36,5 cm.
15. I de nyeste minkhaller nord for vandløbet (bygning 1, 2 og 3, figur 1) skal der til opsamling af næringsstoffer i den urin, der afsættes uden for gødningsrenderne, altid være rigeligt, tilgængeligt halm ovenpå redekasserne (halm ad libitum). Ud over trådnettet må der ikke være foranstaltninger, der hindrer dyrenes adgang til halmen.

Opbevaringsanlæg

16. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
17. Kompost eller kompostlignende dybstrøelse i markstak må højst ligge samme sted i 12 måneder og må ikke placeres samme sted igen før efter 5 år.

18. Der skal etableres en vold omkring gylletanken på 1800 m³ (anlæg 5, figur 1), således at eventuelt overløb og spild fra gylletanken ikke kan løbe til vandløbet ca. 20 m syd for gylletanken. Volden skal kunne opsamle en gyllemængde svarende til indholdet af den overjordiske del af gylletanken, hvilket vil sige minimum 900 m³.

Ammoniakfordampning

19. Andelen af dybstrøelse, som udspreddes og nedbringes på marken direkte fra stalden, skal mindst være 80 %.
20. Udmugning i minkhallerne i bygning 6, 7 og 8, figur 1, skal ske mindst 2 gange ugentligt. Udmugning i minkhallerne i bygning 1, 2 og 3, figur 1, skal ske mindst 1 gang dagligt. Tømning af gødningsrenderne kan undlades i perioder med længerevarende hård frost.

Lugt

21. Minkfarmens drift må ikke give anledning til lugtgener, som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige for området.
22. På hele arealet af mark 15-0 må husdyrgødning ikke udbringes på lørdage samt søn- og helligdage.
23. Udbringning af gylle skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener og ammoniakfordampning så vidt muligt søges begrænset.
24. Markstakke med kompostlignende dybstrøelse må ikke være placeret nærmere end 200 meter fra nabobeboelse i byzone.

Spildevand

25. Al vask af maskiner, redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder.

Støjgrænser

26. Virksomhedens bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB (A) må i ethvert punkt ved nabobeboelser og deres opholdsarealer ikke overstige følgende værdier.

	Tidsrum	Max. lydniveau
Mandag – fredag	kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A)
	kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A)
	kl. 14.00 – 22.00	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45dB(A)
Alle dage	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)

Maksimalværdien af støjniveauet om natten (kl. 22.00 – 07.00) må ikke overstige 55 dB (A)

27. Virksomheden skal på tilsynsmyndighedens forlangende lade dokumentere, at vilkår 29 er overholdt. En sådan dokumentation kan højst kræves 1 gang årligt.

Dokumentation skal ske ved måling / beregning af den støj, aktiviteterne påfører omgivelserne. Målingerne / beregningerne skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984, nr. 6/1984 og nr. 5/1993.

Målingerne / beregningerne skal foretages af et målefirma/ institut, som er uvildigt og som af Miljøstyrelsen er godkendt til at udføre dette arbejde. Eventuelle måle- eller beregningspunkter skal inden udførelsen aftales med tilsynsmyndigheden.

28. Defekte og støjende anlæg, pumper, kompressorer eller lignende skal straks udbedres eller skiftes.

Fluer og skadedyr

29. Minkfarmens drift må ikke give anledning til fluegener, som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige for området.
30. Husdyrbruget og dets driftsbygninger skal så vidt muligt renholdes for at forebygge gener fra fluer og rotter. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Oplag af olie, kemikalier etc.

31. Opbevaring af diesel- / fyringsolie i overjordiske tanke skal stå på fast og tæt bund, og med god afstand til dræn.
32. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Affald

33. Opbevaring af olie- og kemikalieaffald skal opbevares under tag på tæt bund uden afløb. Der skal være mulighed for at opsamle spild svarende til rumfanget af den største opbevaringsbeholder. Affaldet skal jævnlige bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativ.

Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

Placering i landskabet og bygningsmæssige forhold

34. Der skal etableres og/eller opretholdes afkærmende beplantning nord, vest, syd og sydvest for den nye minkhal (bygning 1, figur 1). Eventuel ny beplantning skal etableres med hjemmehørende buske og træer.
35. Der skal ved etablering af den nye minkhal anvendes samme materialer og farver som i de eksisterende minkhaller.

Driften af udbringningsarealerne

36. Der skal etableres en 2 meter dyrknings- og udbringningsfri bræmme omkring lokaliteterne 3,7,9,10,12 og 13. Bræmmen skal udmåles fra øvre vandhulsbrink. Jævnfør tabel 2 side 10 i vurderingen af arealerne.
37. Der skal etableres en 10 meter bred bræmme omkring lokaliteterne 3, 6, 7, 9 og 10 hvor der ikke må udbringes flydende husdyrgødning.
38. Omkring lokaliteterne 3, 6, 7, 9 og 10 og den udbringningsfri bræmme etableres der en yderligere 20 m bred bræmme, hvor udbringning af husdyrgødning skal ske ved nedfældning.
39. Bræmmerne skal udmåles fra naturområdets kant mod udbringningsmarkerne.

Nitratudvaskning

40. Der må maksimalt udbringes husdyrgødning på bedriftens udspretningsarealer svarende til 127,61 DE per planår (1/8-31/7) og således at der på bedriftens arealer ikke udbringes mere end 0,91 DE/ha. (DE er beregnet efter bekendtgørelse nr. 1695 af 19.12.2006).
41. Der skal etableres 3,0 % ekstra efterafgrøder ud over det lovpligtige krav fra plantedirektoratet.

Fosfor

42. Der må ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som f.eks. affald.
43. Bedriftens fosforoverskud må ikke overstige 6,7 kg P per ha pr. år beregnet efter vejledningens retningslinier. Fosforoverskuddet beregnes ud fra det aktuelle standardsædskifte og den deraf beregnede normoptagelse af fosfor og tilførslen af fosfor fra husdyrgødning og anden organisk gødning.
44. Der skal foreligge dokumentation for udbringningsarealernes fosfortal. Dette skal ske ved analyse af arealernes fosfortal mindst hver 5. år og i et omfang svarende til mindst 1 prøve per 5 ha.
45. Der skal bortføres bundslam svarende til 2250 kg P fra gyllebeholderne hvert 3. år (750 kg P/år fjernet med bundslam). Den bortførte mængde bundslam (svarende til ca. 19 tons hvert 3. år) må ikke udbringes på husdyrbrugets udbringningsarealer.
46. Der skal indgås skriftlig aftale om afsætningen af bundslammet til biogasanlæg, forbrænding eller tredjemand. Aftalen skal som minimum indeholde oplysninger om leverandørens og modtagerens navn, adresse og CVR-nummer, samt hvor mange kg fosfor og bundslam aftalen omfatter. Aftalen skal foreligge senest 1 år efter at godkendelsen er taget i brug og fremvises på forlangende.

Egen kontrol

47. Der skal installeres alarmanlæg på vandforsyningen.
48. Der føres dokumentation for årligt forbrug af fyringsolie, dieselolie, el og vand. Dokumentationen skal være tilgængelig for miljøtilsynet.

49. Husdyrbruget skal føre registreringer over den til enhver tid værende husdyrproduktion(vilkår 5). Registreringerne kan bestå af gødningsregnskaber eller lignende. Denne registrering skal til enhver tid kunne forevises tilsynsmyndigheden. Dokumentation skal opbevares på ejendommen i mindst 5 år.
- Dyreholdet skal for mink, ammekøer, kvier/stude og småkalve opgøres som et årsgennemsnit af antal dyr for hver enkelt dyreart på grundlag af bilag 1 i husdyrgødningsbekendtgørelsen. For tyrekalve og ungtyre skal opgørelsen ske ud fra antal producerede dyr pr. år. Opgørelsen foretages pr. planperiode fra 1. august til 31. juli.
50. Der skal føres logbog med angivelse af tidspunkt og metode til rensning i, under og omkring burene. Dokumentation skal opbevares på ejendommen i mindst 5 år.
51. Der skal hver dag føres logbog med angivelse af dato og tidspunkt for tømning af gødningsrenderne. Dokumentation skal opbevares på ejendommen i mindst 5 år.
52. Der skal foreligge dokumentation for overholdelse af vilkår 40, 41, 42 og 43 omkring nitrat og fosfor. Dokumentation kan f.eks. være i form af kopier af indsendte gødningsregnskaber og ansøgninger om støtte efter enkeltbetalingsordningen. Dokumentation skal kunne forevises ved miljøtilsyn og skal foreligge for de seneste 5 år.
53. Der skal foreligge dokumentation for det afsatte bundslam f.eks. i form af kvitteringer fra forbrænding, anvendelse i biogasanlæg eller afsætning som supplement til handelsgødning til 3. mands arealer. Dokumentation skal opbevares i mindst 5 år og kunne fremvises ved tilsyn på husdyrbruget.
54. Der skal foretages fosforanalyser af bundslammet ved tømning af gyllebeholdere for bundslam umiddelbart inden bortkørselen Fosforanalyserne skal dokumentere at den bortførte mængde bundslam per 3. år som minimum indeholder 2250 kg P. Dokumentation skal opbevares i mindst 5 år og kunne fremvises ved tilsyn på husdyrbruget.
55. Husdyrbruget skal føre logbog / registreringer over placering af markstakke med kompostlignende dybstrøelse. I logbogen skal følgende fremgå:
- Tidspunkt for etablering af markstakken (dato og år)
 - Placering af markstakken (ved angivelse på oversigtskort)
 - Tidspunkt for udkørsel / spredning af markstakken
- Registreringen skal ved miljøtilsynets besøg på virksomheden kunne forevises som dokumentation for godkendelsens vilkår 17 og 24 om placering af markstakke. Registreringen skal opbevares på husdyrbruget i 5 år for dokumentation.

Offentliggørelse / høring, klageadgang og udnyttelse af godkendelsen

Høring af udkast til offentliggørelse

Udkastet til miljøgodkendelse har været sendt til naboorientering i 3 uger fra den 20.6.2012 til den 12.7.2012, hvor der var mulighed for at komme med synspunkter, kommentarer eller indsigelser til projektet. Udkastet er sendt til ansøger og alle borgere/nabobeboelser indenfor konsekvensområdet.

I forbindelse med naboorienteringen er der ikke kommet kommentarer eller indsigelser til projektet.

Offentliggørelse af afgørelse og underretning af klageberettigede

Kommunens afgørelse vil blive offentliggjort i Næstved Bladet i uge 29. Endvidere er godkendelsen sendt til organisationer og myndigheder, der fremgår af nedenstående liste over kopimodtagere.

Udnyttelse af godkendelsen

En klage har ikke opsættende virkning for ibrugtagning af godkendelsen med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet. Du kan udnytte godkendelsen uanset eventuelle klager, men du skal være opmærksom på, at dette ikke begrænser Miljøklagenævnets mulighed for at ændre eller opheve Næstved Kommunes afgørelse.

Klagevejledning

Klageberettiget er ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen, miljøministeren samt visse organisationer. Afgørelsen kan påklages skriftligt til Natur- og miljøklagenævnet indenfor 4 uger fra godkendelsen er meddelt.

En eventuel klage skal senest 14.8.2012 ved arbejdstidsophør være modtaget hos Næstved Kommune, Rådmandshaven 20, 4700 Næstved, Att.: Bente Kryger Nielsen eller på e-mail: landbrug@naestved.dk.

Næstved Kommune sender derefter klagen videre til Natur- og miljøklagenævnet sammen med det materiale, der er anvendt ved behandlingen af sagen.

Ansøger vil blive underrettet såfremt der inden klagefristens udløb indgives klage fra anden side.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt.

Orientering

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år, jf. husdyrgodkendelsesloven § 33.

Udover vilkårene i denne godkendelse skal bedriften overholde kravene i den til en hver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse p.t. bekendtgørelse nr. 1695 af 19-12-2006 om husdyrbrug og erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. samt senere ændringer til bekendtgørelsen.

Bedriftens skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Næstved Kommune, den 13. juli 2012.

Med venlig hilsen

Bente Kryger

Miljøsagsbehandler

Natur & Vand
Næstved Kommune
Rådmandshaven 20
4700 Næstved
Tlf. 55 88 61 50

Kopimodtagere – af endelig afgørelse

- Landboforeningen Gefion v./ Mette Gold Frederiksen, Fulbyvej 15, 4180 Sorø, mg@gefion.nu
- Naturstyrelsen Storstrøm, Fejøgade 1, 4800 Nykøbing F, via e-mail: sto@nst.dk, nst@nst.dk
- Embedslægeinstitutionen, Sjælland, Rolighedsvej 7,2, 4180 Sorø, via e-mail: sjl@sst.dk
- NaturErhvervstyrelsen, Nyrupsgade 30, 1780 København V, via e-mail: miljoerhverv@naturerhverv.dk (det tidligere plantedirektorat)
- Danmarks Fiskeriforening, H.C. Andersens Boulevard 37, 1553 København V, via e-mail: mail@fiskeriforening.dk.
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Kirkedalsvej 4, Vedslet, 9732 Hovedgård, via email: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk.
- Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV. Lokalfdeling: Friluftsrådet for SydvestSjælland, att. Hans Vallentin Stoltz, Orionvej 4, 4200 Slagelse, via mail: sydvest@friluftsraadet.dk.
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1, 1651 København V, via e-mail: ae@aeraadet.dk.
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, postbox 2188, 1017 København K, via email: fbr@fbr.dk.
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, Vingsted, 7182 Bredsten, via email: lbt@sportsfiskerforbundet.dk, post@sportsfiskeren.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V., natur@dof.dk og naestved@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, via email: husdyr@ecocouncil.dk.
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø., via email: dn@dn.dk

Bilagsoversigt

Bilag 1. Beskrivelse og vurdering af drift og anlæg

Bilag 2. Beskrivelse og vurdering af arealer

Bilag 1

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering af drift og anlæg

**Trælløsevej 50, 4160 Herlufmagle
CVR. nr. 29921024**

Indholdsfortegnelse

Beskrivelse og vurdering af drift og anlæg.....	3
Grundlag for sagsbehandling.....	3
Ansøgning	3
Dyrehold og driftsform	4
Lokalisering og planrammer.....	9
Råstof og energiforbrug.....	12
Opbevaringsanlæg.....	12
Ensilage- og foderopbevaring.....	16
Ammoniaktab fra staldanlæg	16
Lugt.....	17
Spildevand	18
Til- og frakørselsforhold	19
Støj	21
Fluer og skadedyr.....	21
Støv	22
Lys	22
Oplag af olie og kemikalier etc.	22
Affald.....	23
Risici.....	23
Påvirkning af sårbar natur og sårbare arter.....	26
Anvendelse af bedste tilgængelige teknik	33
Hensynet til landskabelige værdier og rekreative områder	38
Hensynet til kulturhistoriske værdier.....	40
Husdyrbrugets ophør	42
1 Referencer	42

Beskrivelse og vurdering af drift og anlæg

Grundlag for sagsbehandling

- Ansøgning om miljøgodkendelse nr. 7386 af den 16. maj 2008 med bilag og supplerende materiale. Den endelige version, version 16, forelå den 17.11.2009
- Fiktiv ansøgning nr. 30617 version 4 af den 11.6.2012 med bilag og supplerende materiale
- Tillæg til § 11-godkendelsen af den 31.5.2011
- Løbende korrespondance på mail og telefon mellem ansøgers konsulent og miljøsagsbehandler omkring supplerende oplysninger til ansøgning.

Næstved Kommune har kontrolleret, at ansøgningens oplysninger om husdyrholdet i nudrift stemmer overens med oplysningerne om husdyrbrugets dyrehold i henhold til afgørelsen af 15.11.2004 om ingen VVM pligt.

Næstved Kommune har i henhold § 19 - § 26 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug vurderet projektets mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne.

Kommunen har på grundlag af ansøgningen og denne miljøredegørelse samt bilag 2 foretaget en vurdering af de forskellige påvirkninger fra husdyrbrugets anlæg og udbringningsarealer. Disse vurderinger ligger til grund for, at der er indsat konkrete vilkår i miljøgodkendelsen. Godkendelsens vilkår har baggrund i efterfølgende redegørelser og vurderinger.

Ansøgning

Ansøgning om miljøgodkendelse på husdyrbruget Trælløsevej 50, 4160 Herlufmagle omhandler følgende ændringer/udvidelser:

- Ændring af husdyrproduktion fra samlet 155,51 DE i nudrift til 138,25 DE i ansøgt drift.
- Udvidelse af minkhold fra 3000 til 5000 minktæver, svarende til en udvidelse fra 68,18 DE til 113,64 DE.
- Ophør af slagtesvinsproduktion på 2580 producerede slagtesvin pr. år.
- Uændret kvæghold på 20 ammekøer med opdræt svarende til 24,61 DE.
- Etablering af ny minkhal på 4400 m², som placeres 10 m vest for de eksisterende minkhaller.
- Etablering af 2 nye fodersiloer på samlet ca. 46 m² syd for eksisterende minkhal.
- Indretning af den ene halvdel af slagtesvinestald til pelseri, flåning og tørring.

Dyrehold og driftsform

Christian Nordling driver et husdyrbrug med en nudrift på 68,18 DE mink, 73,71 DE slagtesvin (30-102 kg) og 24,61 DE ammekøer med opdræt. Husdyrproduktionen ønskes omlagt til 113,64 DE mink og 24,61 DE ammekøer med opdræt. I alt svarende til en ændring fra 166,51 DE til 138,25 DE. Driftsformen er konventionelt landbrug. Produktionen skal foregå i de eksisterende driftsbygninger samt i ny minkhal (bygning 1, figur 1) på 4400 m², jævnfør tillæg af den 31.5.2011. Der vil være naturlig ventilation i den nye minkhal.

Det nuværende dyrehold på husdyrbruget

Tabel 1: Nudrift, jf. ansøgning

Dyretype	Enhed	Antal	DE
Mink	1 årstæve	3000	68,18
Slagtesvin (30-102 kg)	1 produceret dyr	2580	73,71
Ammeko (over 600 kg)	1 årsvdyr	20	14,29
Småkalv, tung race (0-6 mdr.)	1 årsvdyr	4	0,82
Kvie/stud, tung race (6 mdr. – kælvning)*	1 årsvdyr	12	5,04
Kvie/stud, tung race (6 mdr. – kælvning)**	1 årsvdyr	4	1,12
Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.)	1 producerede dyr	10	1,12
Ungtyr, tung race (6 mdr. – slagtning 440 kg)	1 producerede dyr	10	2,22
I alt			166,51

* Korrigeret aldersinterval på 12-28 mdr. Standardforudsætningerne er 6-28 mdr. i Husdyrgødningsbekendtgørelsen (BEK. nr. 1695 19/12/2006), bilag 1.

** Korrigeret aldersinterval på 6-12 mdr. Standardforudsætningerne er 6-28 mdr. i Husdyrgødningsbekendtgørelsen (BEK. nr. 1695 19/12/2006), bilag 1.

Nuværende antal stipladser til slagtesvin	680
--	-----

Dyreenhederne er beregnet ud fra den dyreenhedsberegning der var gældende da ansøgning blev indsendt og er beregnet efter bilag 1 i husdyrgødningsbekendtgørelsen, Bekendtgørelse nr. 1695 19/12/2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

Vurdering

Ansøgningens oplysninger om husdyrholdets størrelse i nudrift stemmer overens med oplysninger i afgørelse af 15.11.2004 om ikke VVM pligt ved etablering af 3 minkhaller og udvidelse af dyrehold til 162,8 DE (efter daværende husdyrgødningsbekendtgørelse). Næstved Kommune vurderer derfor, at oplysningerne om nudrift i ansøgningen stemmer overens med registreringerne i Næstved Kommune.

Det fremtidige dyrehold på husdyrbruget

Tabel 2: Ansøgt drift, jf. ansøgning

Dyretype	Enhed	Antal	DE
Mink	1 årstæve	5000	113,64
Ammeko (over 600 kg)	1 årsdyr	20	14,29
Småkalv, tung race (0-6 mdr.)	1 årsdyr	4	0,82
Kvie/stud, tung race (6 mdr. – kælving)*	1 årsdyr	12	5,04
Kvie/stud, tung race (6 mdr. – kælving)**	1 årsdyr	4	1,12
Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.)	1 produceret dyr	10	1,12
Ungtyr, tung race (6 mdr. – slagtning 440 kg)	1 produceret dyr	10	2,22
I alt			138,25

* Korrigeret aldersinterval på 12-28 mdr. Standardforudsætningerne er 6-28 mdr. i Husdyrgødningsbekendtgørelsen (BEK. nr. 1695 19/12/2006), bilag 1.

** Korrigeret aldersinterval på 6-12 mdr. Standardforudsætningerne er 6-28 mdr. i Husdyrgødningsbekendtgørelsen (BEK. nr. 1695 19/12/2006), bilag 1.

Dyreenhederne er beregnet ud fra den dyreenhedsberegning der var gældende da ansøgning blev indsendt og er beregnet efter bilag 1 i husdyrgødningsbekendtgørelsen, BEK. nr. 1695 19/12/2006.

Vurdering

Miljøgodkendelsen omfatter et husdyrhold svarende til oplysningerne i tabel 2.

Næstved Kommune stiller vilkår om egenkontrol af omfanget af husdyrproduktionen på husdyrbruget.

Afgræsning

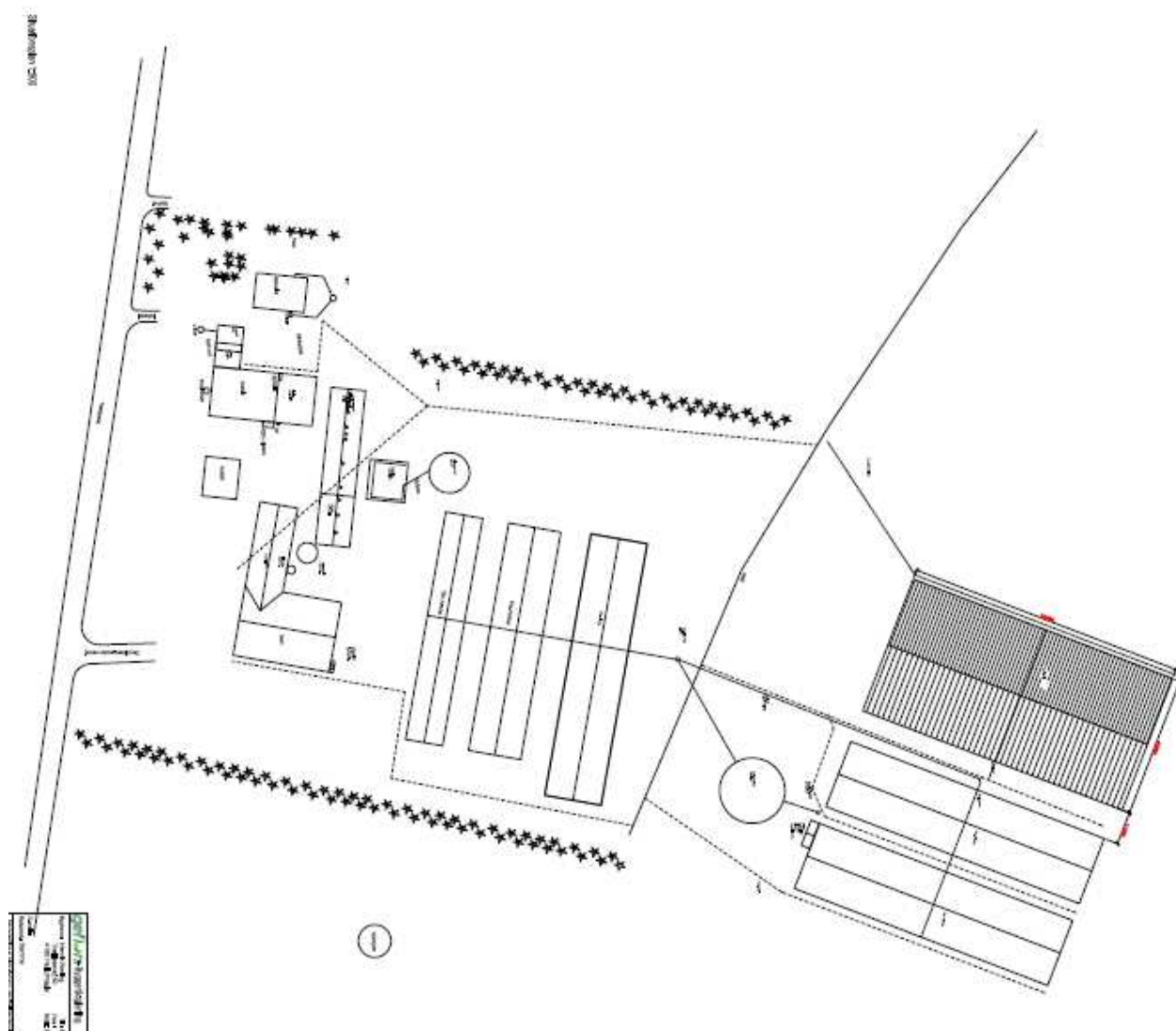
I ansøgningen fremgår det, at køer, kvieopdræt/stude og småkalve afgræsser 6 måneder årligt uden for udbringningsarealet. Udegående dyr bidrager ikke til ammoniak- og lugtemission beregnet i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk. Endvidere medtages husdyrgødning afsat ved afgræsning uden for udbringningsarealet ikke i ansøgningssystemets beregninger på gødningstilførslen til udbringningsarealerne.

Vurdering

Næstved Kommune stiller vilkår om, at køer, kvieopdræt/stude og småkalve er på græs uden for udbringningsarealet i mindst 6 måneder årligt i overensstemmelse med ansøgningens oplysninger.

Anlæg

Figur 1. Husdyrbrugets driftsbygninger med og uden bygningsnummere (ikke målfast).

I forbindelse med projektet ønskes der opført en ny minkhal (bygning 1, figur 1) på 4400 m², som placeres 10 m vest for de eksisterende minkhaller. Der skal etableres 2 fodersiloer til minkfoder (anlæg 4, figur 1) på samlet ca. 46 m³ syd for eksisterende hal 3. Derudover indrettes der pelseri, flåning og tørring i den ene halvdel af eksisterende svinestald (bygning 10, figur 1). I bygning 13, figur 1, skal der etableres et staldtoilet.

Den nye minkhal samt hal 2, 3 og 7 er lukkede, mens hallerne 6 og 8 er åbne haller, figur 1.

Produktionsanlæg

Tabel 3. Anlægsbeskrivelse, bygningsnumre jf. figur 1 ovenfor. Oplysninger jf. ansøgning og fra www.ois.dk – ejendomsdata - samt opmålt ud fra figur 1.

Nr.	Anvendelse	Areal / rumfang	Staldsystem i ansøgt drift	Dyrehold i ansøgt drift
1	Ny minkhal	Ca. 4400 m ²	– Bure, ingen krav til proteinindhold, gødningsrende over 36,5 cm, halm ad libitum, daglig tømning.	– 2000 mink (årstæver)

2	Eksisterende minkhal	Ca. 2068 m ²	- Bure, ingen krav til proteinindhold, gødningsrende over 36,5 cm, halm ad libitum, daglig tømning	- samlet 1000 mink i bygning 2 og 3
3	Eksisterende minkhal	Ca. 2068 m ²	- Bure, ingen krav til proteinindhold, gødningsrende over 36,5 cm, halm ad libitum, daglig tømning	- samlet 1000 mink i bygning 2 og 3
4	2 nye fodersiloer til minkfoder	Ca. 2 x 23 m ²	-	-
5	Gyllebeholder – 1800 m ³	1800 m ³ (Dybde = 4 m, diameter = 24 m)	-	-
6	Eksisterende minkhal	Ca. 1442 m ²	- Bure, ingen krav til proteinindhold, gødningsrende over 32 cm, ingen krav til halm, tømning 2x pr. uge.	- samlet 2000 mink i bygning 6, 7 og 8
7	Eksisterende minkhal	Ca. 1333 m ²	- Bure, ingen krav til proteinindhold, gødningsrende over 32 cm, ingen krav til halm, tømning 2x pr. uge.	- samlet 2000 mink i bygning 6, 7 og 8
8	Eksisterende minkhal	Ca. 875 m ²	- Bure, ingen krav til proteinindhold, gødningsrende over 32 cm, ingen krav til halm, tømning 2x pr. uge.	- samlet 2000 mink i bygning 6, 7 og 8
9	Tidligere slagtesvinestald		-	-
10	Ændring fra eksisterende svinestald til pelsning, flåning og tørring	Ca. 400 m ²	-	-
11	Gyllebeholder 560 m ³	560 m ³ (Dybde = 4 m, diameter = 13 m)	-	-
12	Mødding / vaskeplads	Ca. 100 m ²	-	-
13	Nyt staldtoilet + garage + tørring af skind	Ca. 289 m ²	-	-
14	Flåning / skrabning	Ca. 204 m ²	-	-
15	Kostald	Ca. 373 m ²	Samlet i begge kostalde (bygning 15 og 17): - Dybstrøelse + lang ædeplads med spalter - Dybstrøelse (hele arealet) - Dybstrøelse (hele arealet) - Dybstrøelse (hele arealet) - Spaltegulvbokse - Spaltegulvbokse	Samlet i begge kostalde (bygning 15 og 17): - 20 Ammekøer (> 600 kg) - 4 Småkalve (tung race, 0-6 mdr.) - 12 Kvie/stud (tung race, 12-28 mdr.) - Tyrekalv (tung race, 0-6 mdr.) - Ungtyre (tung race, 6 mdr.-slagtning 440 kg) - Kvie/stud (tung race, 6-12 mdr.)
16	Silo til proteinfoder	3 tons	-	-
17	Kostald	Ca. 152 m ²	Samlet i begge kostalde (bygning 15 og 17): - Dybstrøelse + lang	Samlet i begge kostalde (bygning 15 og 17): - 20 Ammekøer (> 600 kg)

			ædeplads med spalter Dybstrøelse (hele arealet) Dybstrøelse (hele arealet) Dybstrøelse (hele arealet) Spaltegulvbokse Spaltegulvbokse	- 4 Småkalve (tung race, 0-6 mdr.) - 12 Kvie/stud (tung race, 12-28 mdr) - Tyrekalv (tung race, 0-6 mdr.) - Ungtyre (tung race, 6 mdr.-slagtning 440 kg) - Kvie/stud (tung race, 6-12 mdr.)
18	Foderblander	Ca. 484 m ²	-	-
19	Gastæt silo	3000 tdr.	-	-
20	3 fodersiloer	1 a ´ 2500 kg + 2 a ´ 1500 kg	-	-
21	Halmlade	Ca. 777 m ²	-	-
22	Silo til tilskudsfoder	9 tons	-	-

Lokalisering og planrammer

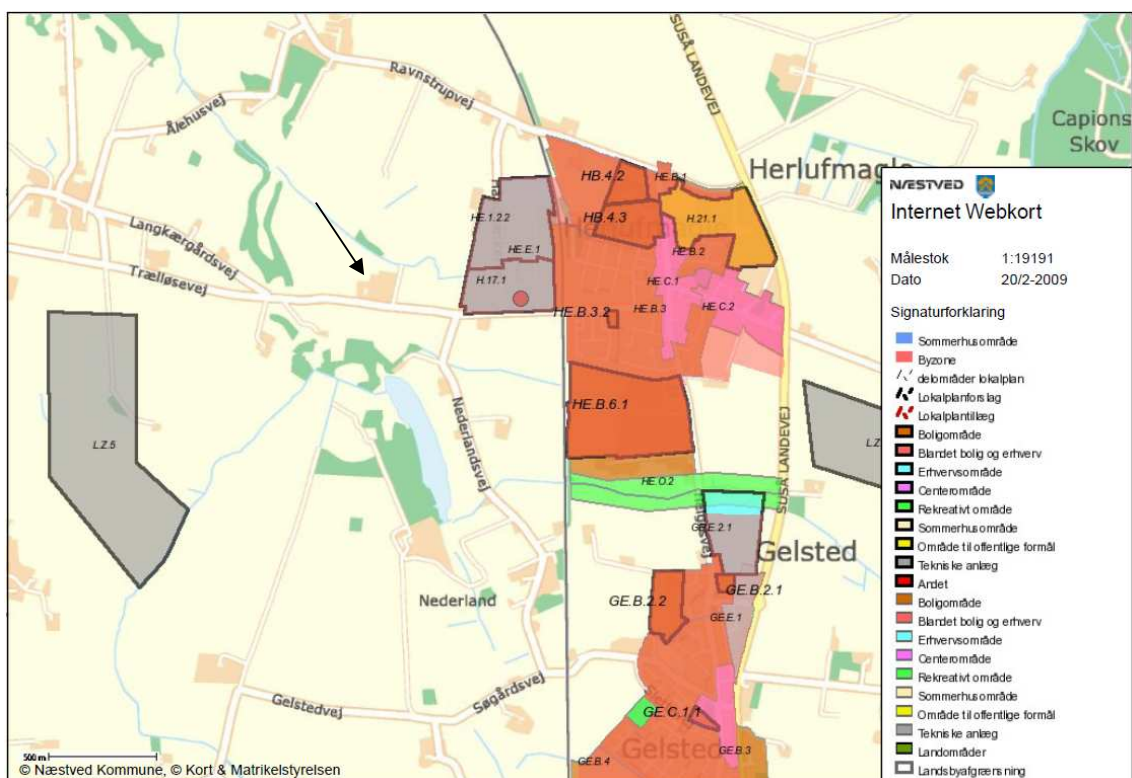
Husdyrbrugets anlæg er placeret ca. 275 m fra byzone målt fra den eksisterende minkhal (bygning 3, figur 1) til byzonegrænsen. Den nye minkhal (bygning 1, figur 1) ligger ca. 380 m fra byzonegrænsen. Minkproduktionen i de eksisterende minkhaller vil i ansøgt drift forblive uændret i forhold til nudrift, på nær i hal 2 og 3 hvor der vil blive tømt gødninger oftere. Udvidelsen af minkproduktionen vil kun foregå i den nye minkhal.

Inden for byzonen er der udpeget lokal- og kommuneplaner med følgende formål: bolig, erhverv, centerområde samt område til offentlige formål.

Nærmeste planområde er kommuneplan HE.E.1, lokalplan HE1.2.2 og H.17.1, som begge er erhvervsområder. Korteste afstand fra husdyrbrugets anlæg til disse områder er ca. 275 m. Sydvest for husdyrbruget er udpeget et område i lokalplanen til tekniske anlæg, i dette tilfælde opsætning af vindmøller.

Den nærmeste nabobeboelse (Håndværkervej 25, 4160 Herlufmagle) ligger ca. 355 m fra de eksisterende minkhaller (bygning 1, figur 1). Afstandskravet på 100 m er overholdt.

Afstanden fra husdyrbrugets anlæg til beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i samlet bebyggelse i landzone, er større end afstandskravet på 300 m.

Kort 1. Husdyrbrugets placering i forhold til zoneplanlægning, lokal- og kommuneplaner.

Etablering af nye anlæg i husdyrbruget har følgende afstandsforhold:

Tabel 4. Ny minkhal (bygning 1, figur 1), Bekendtgørelse om pelsdyrfarme § 3 samt Husdyrloven § 6 og § 8

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Nabo	Ca. 370 m	Fra ny minkhal til beboelse på Håndværkervej 25, 4160 Herlufmagle	100 m
Naboskel	Ca. 85 m	Fra ny minkhal til matrikel Ravnstrup Hgd., Herlufmagle 1at	30 m
Beboelse på samme ejendom	Ca. 218 m	Ca. 218 m fra ny minkhal til stuehus	15 m
Levnedsvirksomhed		Ingen i nærheden	25 m
Samlet bebyggelse i landzone	Over 1,3 km	Over 1,3 km fra ny minkhal til samlet bebyggelse (Trælløse)	200 m
Byzone	Ca. 380 m	Fra ny minkhal til byzone (Herlufmagle)	200 m
Sommerhusområde		Ingen i nærheden	200 m
Fælles vandindvindingsanlæg	Ca. 1,2 km	Ca. 1,2 km SV fra ny minkhal til vandindvindingsboring (216.618, GEUS) ved Trælløsevej 59, 4160 Herlufmagle	50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	Ca. 420 m	Ca. 420 m fra ny minkhal til boring med ukendt formål ved matrikel Herlufmagle By, Herlufmagle, matr. nr. 30B	25 m
Vandløb	Ca. 50 m	Til vandløb syd for ny minkhal	15 m

Dræn	Over 15 m	Ingen dræn i nærheden	15 m
Sø	Ca. 60 m	Til sø NØ for minkhaller	15 m
Privat vej	Ca. 60 m	Til vej syd for minkhallerne	15 m
Offentlig vej	Ca. 260 m	Til Trælløsevej syd for minkhallerne	15 m

Ansøger har oplyst at hvis og såfremt der er ukendte drænrør nærmere end 15 m fra byggeriet, vil disse blive flyttet eller etableret i tætte rør.

Vurdering

Alle afstandskrav i henhold til § 3 i Bekendtgørelse om pelsdyrfarme (BEK nr. 1428 af 13.12.2006) samt § 6 og § 8 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4.12.2009) skal overholdes ved etablering af det nye anlæg.

Alle nye og ændrede anlæg på husdyrbruget ligger min. 300 m fra byzonegrænsen. Kun den eksisterende minkhal, bygning 3, figur 1, ligger mindre end 300 m fra byzonen med den korteste afstand på ca. 275 m.

Ved etablering og udvidelse af pelsdyrhaller på farme med under 10.000 minktæver skal der som følge af § 3 i Bekendtgørelse om pelsdyrfarme (BEK nr. 1428 af 13.12.2006) mindst være 100 m til nabobeboelse og 200 m til byzone, sommerhusområde og områder i landzone udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv, rekreative formål eller offentlige formål med henblik på beboelse, institution eller lignende. Dette gælder også ved ændringer på pelsdyrfarme, der medfører øgede gener for omgivelserne.

For opbevaringsanlæg til gødning fra pelsdyr er afstandskravet 50 m til nabobeboelse og 100 m til byzone, sommerhusområde og områder i landzone udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv, rekreative formål eller offentlige formål med henblik på beboelse, institution eller lignende.

Alle anlæg på husdyrbruget ligger mere end 200 m fra nærmeste nabo, byzone samt områder i landzone udlagt til boligformål m.v. Afstandskravene i henhold til § 3, stk. 2 og 3, i Bekendtgørelse om pelsdyrfarme er dermed overholdt.

I henhold til § 20 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, skal Næstved Kommune sikre, at risikoen for forurening eller gener for omgivelserne begrænses, hvis det ansøgte projekt ligger under 300 m til byzone.

Da kun den eksisterende minkhal (bygning 3, figur 1) ligger under 300 m fra byzone og idet der ikke foretages ændringer af husdyrproduktionen i denne bygning, vurderer Næstved Kommune, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår i forhold til byzone udover de generelle krav i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Lugt- og støjgener behandles særskilt i respektive afsnit af nærværende redegørelse og vilkår som følge af disse gener findes også i disse afsnit.

Idet nærmeste lokalplaner ligger inden for byzone og omfatter by-, bolig- og erhvervsmæssige udpegninger, vurderer Næstved Kommune, at påvirkningen fra husdyrbruget på disse lokal- og kommuneplansområder sikres ved de afstandskrav der er stillet i forhold til byzonen.

Næstved Kommune vurderer, at det ikke er nødvendigt at skærpe vilkårene i forhold til nabobeboelse og samlet bebyggelse, idet afstandskravene i husdyrloven er overholdt.

Råstof og energiforbrug

Jævnfør ansøgning:

Tabel 5. Råstofforbrug

Råstof	Efter udvidelse Mængde pr. år
Elforbrug (kWh)	50.000
Vandforbrug (m3)	3000
Markvanding (ha)	-
Dieselolie (m3)	15
Indkøbt foder til mink (ton)	1200
Halm (ton)	30
Ensilage til kvæg (antal wrapballer)	70
Proteinfoder til kvæg (ton)	5

Vandforbruget i bedrift og beboelse dækkes af offentlig vandforsyning. Vandmålerne aflæses jævnligt for afsløringer af eventuelt unaturligt merforbrug.

Beboelsen opvarmes med brænde. Der er etableret et oliefyr til reserve.

Energiforbruget på husdyrbruget begrænses, idet der ikke er lys og kun naturlig ventilation ved minkhallerne. I kvægstalden er der også kun naturlig ventilation og køer, kvier og småkalve er på græs 6 måneder årligt. Ved den løbende udskiftning af lysstofrør og elpærer sørger husdyrbruget for at benytte energilystofrør og energipærer.

Vurdering

Vi forventer at ejendommen i sin drift fremover gennemtænker og hele tiden holder sig for øje, hvorledes vand- og energiforbruget kan reduceres. Råstof- og energiforbrug vil også ved tilsyn på husdyrbruget blive anvendt som udgangspunkt vedrørende vurdering af brug af renere teknologi.

Om vinteren kan der være risiko for at vandrør kan springe i hallerne. For at reducere vandspil ved et evt. brud på en vandledning, vil der blive stillet vilkår om, at der skal installeres alarmanlæg på vandforsyningen.

Næstved Kommune stiller vilkår om dokumentation for energi- og råstofforbrug.

Opbevaringsanlæg

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg består af en eksisterende gyllebeholder på 1800 m³ (4 m dyb og 23 m i diameter) og en eksisterende gyllebeholder på 560 m³ (4 m dyb og ca. 13 m i diameter) samt en eksisterende møddingsplads med kapacitet på 100 m³.

Gødningsproduktionen er ifølge bilag til ansøgning angivet til:

Tabel 6. Gødningsproduktion

Gødningstype	Mængder
Flydende husdyrgødning (mink)	2.900 m ³
Flydende husdyrgødning (kvæg)	163 m ³
Vandspild, overfladevand og rengøringsvand	103 m ³
Fradrag pr. år ved kvæg på græs	-66 m ³
I alt	3100 ton = 3100 m³
Halmstrøelse fra minkhold	30,0 ton
I alt	30 ton = 51 m³
Dybstrøelse	118 ton
Fradrag i dybstrøelse pr. år ved kvæg på græs	-59 ton
I alt	59 ton = 100 m³

Flydende husdyrgødning

Tabel 7: Oversigt over opbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning

Opbevaringsanlæg	Opførelsesår	Kapacitet ton
Gyllebeholder – 1800 m ³	2003	1800
Gyllebeholder – 560 m ³	1985	560
Samlet kapacitet gylle		2360

Med en samlet gødningsproduktion på ca. 3.100 m³ gylle pr. år og en opbevaringskapacitet på 2360 m³ er der en opbevaringskapacitet på 9,1 måneder ($2360 / (3.100/12)$). Der er endvidere en forbeholder og gyllekanaler i kvægstalden som ikke er medtaget i kapacitetsberegningen.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet er således opfyldt. Begge gyllebeholdere er med flydelag. Gyllebeholderne tilses jævnligt og er omfattet af 10-års beholder kontrol. Begge gyllebeholdere er senest kontrolleret ved 10-årskontrol i 2008. Gyllebeholderne tømmes fuldstændigt ca. hvert 3 år, hermed kan beholderne tjekkes og inspiceres visuelt. Der etableres ingen spjæld direkte på gyllebeholderen, alt gyllen overpumpes via neddykket rør.

Jævnfør oplysninger fra ansøger bundfælder minkgylle betydeligt. Bundslammet er meget fosforholdigt og ansøger har fremsendt analyse af bundslam, der viser et fosforindhold på 117 kg P pr. tons bundslam. Jævnfør ansøger foreligger der ikke tal på mængden af bundslam produceret per mink, men ansøger oplyser, at tidligere minkkonsulent Hans Jørgen Risager fra landscentret har vurderet, at ca. 10 % af gyllebeholderens indhold ender som bundslam.

Der skal bortskaffes 20 ton af bundslammet hvert 3. år, som ikke må anvendes på egen arealer (jf. bilag 2, afsnit 3.3 om fosfor). Ansøger oplyser, at det er normalt at tømme bundslammet i gyllebeholderen ca. hvert 3. år.

Bundslammet kan køres til forbrænding og afregnes som affald pr. tons, det kan også anvendes i et biogasanlæg eller det kan anvendes som supplement til handelsgødning på 3. mands arealer. Den resterende del af bundslammet anvendes på normalvis på egne udspretningsarealer.

Maskinstationen opgraber bundslammet i gyllebeholderen med en læssekran. Bundslammet udbringes med almindelig møgvogn. Bundslam der skal bortføres fra ejendommen, transporteres i lastbil.

Gylleudbringningen foregår normalt i hverdagene, og udbringes med slæbeslanger. Gyllen køres ud på vejetablerede afgrøder og aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.

Der udarbejdes årligt mark- og gødningsplan, hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødernes forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Vurdering

Gyllebeholderne skal sikres tæt flydelag eller anden tæt overdækning jævnfør husdyrgødningsbekendtgørelsen. Flydelagets tilstand og tæthed skal kontrolleres løbende og mindst 1 gang om måneden skal der føres optegnelse over kontrollen i logbog i overensstemmelse med § 16 i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

For at imødegå risiko for spild og uheld stilles der vilkår om, at håndtering af gylle skal foregå under opsyn.

Jævnfør § 1 i Bekendtgørelse nr. 736 af 30.6.2008 om ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen skal pumper, der anvendes til tømning af gyllebeholdere, være forsynet med en timer eller lignende foranstaltning, der sikrer, at der ikke kan pumpes mere gylle fra beholderen end hvad der svarer til indholdet i en gyllevogn. Pumpning fra en gyllebeholder til en anden beholder kan dog foretages uden timer, hvis det sikres at gylleudslip undgås på anden måde, f.eks. ved manuel overvågning. Pumper skal være forsynet med en afbryder, som sikrer, at pumpen ikke kan sættes i gang utilsigtet. Eldrevne pumper skal, når de ikke anvendes, og ikke er under opsyn, f.eks. ved arbejdsdagens ophør, afbrydes ved hovedtavlen.

Næstved Kommune vurderer, at de generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen er tilstrækkelige til at sikre miljømæssig forsvarlig opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning.

Fast gødning / Dybstrøelse

Tabel 8: Oversigt over opbevaringsanlæg til fast husdyrgødning/ dybstrøelse.

Opbevaringsanlæg	Opførelsesår	Kapacitet
Møddingsplads	-	168 m ²
Samlet kapacitet møddingsplads		252 m³

Halmstrøelse fra minkholdet opbevares på møddingspladsen. Dybstrøelse fra ammekøerne opbevares i markstak. Møddingspladsen er ca. 168 m² (12 m x 14 m). Ansøger oplyser, at

husdyrgødningen i gennemsnit kan ligge i en højde på 2 m, svarende til en kapacitet på 336 (100) m³. Normalt regner man med at gødningen kan lægge i 1,5 meters højde, svarende til 252 m³.

Hovedparten af dybstrøelsen fra kvægholdet opbevares i staldene, mens en mindre del af dybstrøelsen opbevares i markstak. 80 % af dybstrøelsen udbringes direkte i marken fra staldene og pløjes ned. Dette er over normen på 65 %.

Kompost med et tørstofindhold på mindst 30 % kan oplagres i marken, når oplaget er overdækket med kompostdug eller lufttæt materiale. Opbevaringen må ikke medføre risiko for forurening af grund- eller overfladevand og oplaget skal opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens afstandskrav for placering af stalde, møddinger mv.

Der gælder særlige regler for opbevaring af faste ekskrementer og strøelse fra pelsdyrfarme i marken. I henhold til § 11 i Bekendtgørelse om pelsdyrfarme kan kommunalbestyrelsen give særskilt tilladelse til oplagring af pelsdyrgødning i marken, når den samlede dyrebestand på farmen saneres og opbevaring af gødningen på møddingsplads i overensstemmelse med husdyrgødningsbekendtgørelsen § 1, stk. 3, ikke er mulig.

Vurdering

Der er en årlig produktion af halmstrøelse fra minkholdet på 30 ton, svarende til 51 m³ (30 x 1,7). Med en opbevaringskapacitet på 252 m³ opfylder møddingspladsen således kravet om 9 måneders opbevaringskapacitet.

I henhold til § 10 i husdyrgødningsbekendtgørelsen skal møddingen overdækkes, såfremt der ikke er daglig tilførsel af fast gødning og dybstrøelse til møddingen.

I ansøgningen er indført, at 80 % af dybstrøelsen fra kvægholdet udbringes direkte i marken og pløjes ned. Dette er over normen på 65 % direkte udbringning af dybstrøelse. Næstved Kommune stiller krav til, at mindst 80 % af dybstrøelsen, svarende til 157 m³ pr. år, udbringes direkte på marken og pløjes ned.

Kompost eller kompostlignende dybstrøelse i markstak må højest ligge samme sted i 12 måneder og må ikke placeres samme sted igen før efter 5 år. Endvidere skal markstakke være forsynet med fast overdækning.

Mink vejledningen foreskriver følgende:

- At ved mink der konsekvens skider uden for renden, der skal gødningen fjernes mindst en gang pr. uge.
- I 1. halvår skal halmen under burene fjernes hver anden måned og i 2. halvår skal halmen under burene fjernes hver måned.

Der sættes vilkår om, at der skal føres logbog med angivelse af tidspunkt og metode til rensning i, under og omkring burene.

Næstved Kommune vurderer, at nævnte vilkår vil sikre at opbevaring og håndtering af fast gødning og dybstrøelse på husdyrbruget kan ske miljømæssigt forsvarligt.

Ensilage- og foderopbevaring

Minkfoder indkøbes som færdigfoder fra fodercentral og opbevares i 3 lukkede siloer á 2500 kg, 2 siloer á 1500 kg, samt 2 nye siloer á 46 m³. Siloerne er placeret på fast plads med afløb til gyllebeholderne. Der er et årligt foderforbrug på ca. 235 kg minkfoder pr. årstæve, det svarer til et årligt forbrug på ca. 1200 tons minkfoder efter udvidelsen. Der er i dag et årligt forbrug af halm på ca. 20 tons, dette forventes at stige til ca. 30 tons halm til strøning på minkburene.

Kvægfoder i form af proteinfoder indkøbes færdigt fra foderstof. Ammekøernes foder består af græs, halm, wrap og proteinfoder. Der er et årligt forbrug på ca. 80 bigballe, ca. 70 wrapballe, ca. 5 tons proteinfoder og græsset afgræsses direkte i marken. Halm og wrap opbevares i halmlade og markstak.

Parallelt med ansøgning om miljøgodkendelse er der ansøgt om byggetilladelse til 2 nye fodersiloer til minkfoder.

Vurdering

I henhold til § 9 i Bekendtgørelse om pelsdyrfarme skal foder til pelsdyr opbevares i lukkede siloer, lukkede containere eller i fodervogne og spande, som skal placeres indendørs. Foderrekvisitter skal rengøres efter brug og der må ikke fremstilles foder på pelsdyrfarmen.

Næstved Kommune vurderer, at ensilage- og foderopbevaringen samt håndtering på husdyrbruget er i overensstemmelse med gældende regler og ikke vil medføre væsentlige påvirkninger og gener på omgivelserne.

Ammoniaktab fra staldanlæg

Ved udvidelser, nyetableringer og ændringer af husdyrbrug over 75 DE stilles pr. 1. januar 2008 krav om 20 % reduktion af ammoniakemission fra stalde og lagre i forhold til et referencesystem. Kravet gælder for de dele af anlæg og husdyrproduktion, der udvides, etableres eller ændres.

I henhold til ansøgningen er den samlede emission fra anlæggene (stald og lager) 7476,37 kg N /år. I forhold til nudriften svarer dette til en forøgelse på 1583,17 kg N/år. I ansøgningssystemet er det beregnet, at det generelle krav om reduktion af ammoniak er overholdt ved en ammoniakemission på 7725,86 kg N/år (7476,37 + 249,49 kgN/år).

I henhold til nedenstående afsnit om BAT har vi vurderet, at den maksimale ammoniakemission fra stalde og lagre på ejendommen maksimalt må være 7.684 kg NH₃-N/år.

Vurdering

Den ansøgte udvidelse overholder både de generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stalde og lagre i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, samt det krav om anvendelse af BAT som fremgår af nedenstående afsnit.

I tillægget af den 31.5.2011 er der vilkår om, at der ikke må anvendes bagskyl i minkhallerne med daglig udmugning (hal 1,2 og 3). Dette vilkår er bl.a. indsat for at begrænse lugtgener og ammoniaktabet fra ejendommen.

Lugt

Korteste afstand fra centrum af nærmeste staldanlæg til byzone (Herlufmagle) er 345 m, til samlet bebyggelse i landzone (Trælløse) 1199 m og til enkelt bebyggelse 364 m. De stalde der ligger til grund for disse afstande er eksisterende stalde/minkhaller og afstandene er derfor uændret i forholdt til eksisterende produktion.

Der er ikke andre ejendomme med husdyrhold over 75 DE indenfor 300 m af samlet bebyggelse og byzone samt indenfor 100 m af enkeltbebyggelse. I lugtberegningerne er der derfor i henhold til Miljøstyrelsens vejledning om Tilladelse og miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. ikke indregnet påvirkning fra andre husdyrbrug.

Kriteriet for lugtgener er for byzone ($5 \text{ OU}_E/\text{m}^3$), samlet bebyggelse ($7 \text{ OU}_E/\text{m}^3$) og enkelt bebyggelse ($15 \text{ OU}_E/\text{m}^3$).

Tabel 9: Lugtberegninger, jævnfør ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk

Områdetype	Beregningsmodel	Ukorrigeret lugtgeneafstand	Korrigeret lugtgeneafstand	Vægtet gennemsnitsafstand
Byzone	Ny	345,53 m	342,47 m	386,31 m
Samlet bebyggelse	Ny	247,44 m	-	-
Enkelt bebyggelse	Ny	126,07 m	-	-

Ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk beregner geneafstande på baggrund af lugtemission fra staldanlæggene og lugtgenekriterierne. Den vægtede gennemsnitsafstand til byzone er større end den beregnede korrigerede geneafstand og lugtgenekriteriet er derved overholdt. I forhold til enkelt bebyggelse og samlet bebyggelse er den reelle afstand større end den beregnede geneafstand til områderne. Lugtgenekriterierne er derved overholdt.

Vurdering

Geneafstanden tager udgangspunkt i afstanden fra centrum af et staldanlæg til en nabo/områdegrænse, hvor genekriteriet skal overholdes. Da der er flere lugtkilder (flere stalde) beregnes en vægtet gennemsnitsafstand, som tager hensyn til, at der er flere stalde med forskellige emissioner. Den vægtede gennemsnitsafstand kan ikke angives på et kort, men er en fiktiv afstand, som skal være større end den beregnede korrigeret/ukorrigeret geneafstand, for at lugtgenekriteriet er overholdt.

Der findes ingen standardmålinger for lugtemissionen fra mink. Lugtgenerne i forhold til pelsdyrfarme reguleres derfor ud fra afstandskravene i § 3 i Bekendtgørelse om pelsdyrfarme, som fastsætter, at der skal være en afstand på mindst 100 m til nabobeboelse og mindst 200 m til byzone mv. ved et minkhold på under 10.000 minktæver. Disse krav er overholdt i ansøgningen. For at sikre at den skønnede lugtemission i lugtberegningerne i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk giver mindst samme afstandskrav som fastsat i

pelsdyrbekendtgørelsen, indgår lugtemissionen for mink med 6 OU/s per årstæve. Ved 10.000 minktæver stiller pelsdyrbekendtgørelsen krav om 200 m til nabobeboelse. Spredningskurven i forhold til nabobeboelse giver 200 m ved en lugtemission på ca. 60.000 OU/s, og dette svarer dermed til 6 OU/s per årstæve.

Lugtberegningerne i ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk viser, at den vægtede gennemsnitsafstand i forhold til byzone er større end den beregnede lugtgeneafstand. Husdyrbruget opfylder dermed kravene til lugt i husdyrloven.

Da afstanden fra byzone til de eksisterende minkhaller i bygning 2, 3, 6, 7 og 8 er kortere end den beregnede lugtgeneafstand, stiller Næstved Kommune vilkår om, at antal mink i de enkelte driftsbygninger ikke må øges i forhold til oplysningerne i ansøgningen, jævnfør tabel 2. Dette vilkår gælder også, selvom der ikke sker udvidelse af det samlede antal DE.

Lugtgener fra opbevaringsanlæg indgår ikke i lugtberegningerne i husdyrgodkendelse.dk.

Da der ikke er samlet bebyggelse eller nabobeboelse inden for 1,2 gange den beregnede ukorrigerede lugtgeneafstand til enkelt bebyggelse og samlet bebyggelse, vurderer Næstved Kommune, at husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige lugtgener for samlet bebyggelse i landzone eller nabobeboelse.

Som nævnt ovenfor er der i tillægget vilkår om, at der ikke må anvendes bagskyl i minkhallerne med daglig udmugning (hal 1,2 og 3). Dette vilkår er bl.a. indsat for at begrænse lugtgener fra ejendommen.

Der vil blive stillet vilkår om at minkfarmens drift ikke må give anledning til lugtgener, som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige for området.

Spildevand

På husdyrbruget forekommer der følgende kategorier af spildevand og mængder:

Spildevand fra vask af maskiner og stalde udgør ca. 100 m³ og ledes til gyllebeholder.

Sanitært spildevand fra nyt staldtoilet forventes at udgøre 146 m³ og ledes til trixtank/opsamlingstank. Der skal ansøges om særskilt tilladelse til udledning af sanitært spildevand til trixtank/opsamlingstank.

Tag- og overfladevand ledes til dræn og herfra videre til grøft.

Der anvendes færdigblandet minkfoder, der er at betragte som vådfoder. Fodersiloer vaskes indvendigt, når de tømmes. Fodervogn vaskes på fast plads ved siloer med afløb til gyllebeholder.

Påfyldning og vask af sprøjteudstyr sker på møddingspladsen. Sprøjten tømmes i den afgrøde, der netop er blevet behandlet.

Vurdering

I henhold til § 7, stk. 3, i Bekendtgørelse om pelsdyrfarme skal vandingssystemet vedligeholdes således, at vandspild ikke giver anledning til afstrømning eller nedsivning af gødningsstoffer. Endvidere stilles der i § 5 krav om etablering af en for fugtighed vanskelig gennemtrængelig vaskeplads til foderrekvisitter ved et pelsdyrhold på over 300 avlstæver.

Vaskepladsen skal have afløb til en beholder til opsamling af spildevand eller flydende husdyrgødning i overensstemmelse med husdyrgødningsbekendtgørelsen. Næstved Kommune vurderer, at vask af foderrekvisitter fra minkholdet samt vask af sprøjteudstyr håndteres korrekt på husdyrbruget.

For at mindske miljømæssige problemer i forhold til spildevand stiller Næstved Kommune vilkår om, at vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder.

For at sikre vandkvaliteten i overflade- og grundvand, må påfyldning af vand i forbindelse med brug af sprøjtemidler ikke ske direkte ved opugning fra søer, vandløb eller brønde/boringer. Der må endvidere ikke være risiko for afløb til drænen eller vandløb.

Næstved Kommune vurderer i øvrigt, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening fra spildevand.

Fyldning af marksprøjte og vask af sprøjteudstyr reguleres af bekendtgørelse nr. 268 af 31/03/2009 om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler. Her anføres det bl.a. at håndtering af sprøjtemidler (påfyldning og vask af udstyr) enten skal foregå på en støbt plads med afløb til lukket beholder, eller på arealet der skal sprøjtes. Hvis beholderen er underjordisk, kræver det, at kommunen kan meddele en godkendelse til beholderen efter miljøbeskyttelsesloven. Såfremt en mark hvor der er blevet sprøjtet anvendes til påfyldning og vask, skal der inden for en vækstsæson benyttes et nyt område ved hver påfyldning og ved hver vask.

Tapsteder, som benyttes til påfyldning og vask af sprøjter, skal være forsynet med kontraventil og vandur eller lignende installation, der forhindrer overløb ved opfyldning af tanken. Der må ved påfyldning af sprøjter ikke være direkte kontakt mellem vandslange monteret på tapstedet og væsken i sprøjten.

Til- og frakørselsforhold

Omfanget af antal til- og frakørsler pr. år er jf. ansøgningen:

Tabel 10. Til- og frakørsel. Hovedsagligt ved store transporter såsom lastbiler m.v.

Transporttype	Nudrift Antal transporter pr år	Ansøgt Antal transporter pr år
Gylle transporter a' ca. 25 tons	103	123
Væskefraktion a' ca. 20 tons	21	17
Foder – eksterne transporter	150	150
Afhentning af døde dyr	44	44
Diverse transporter	52	52
I alt pr. år	370	386

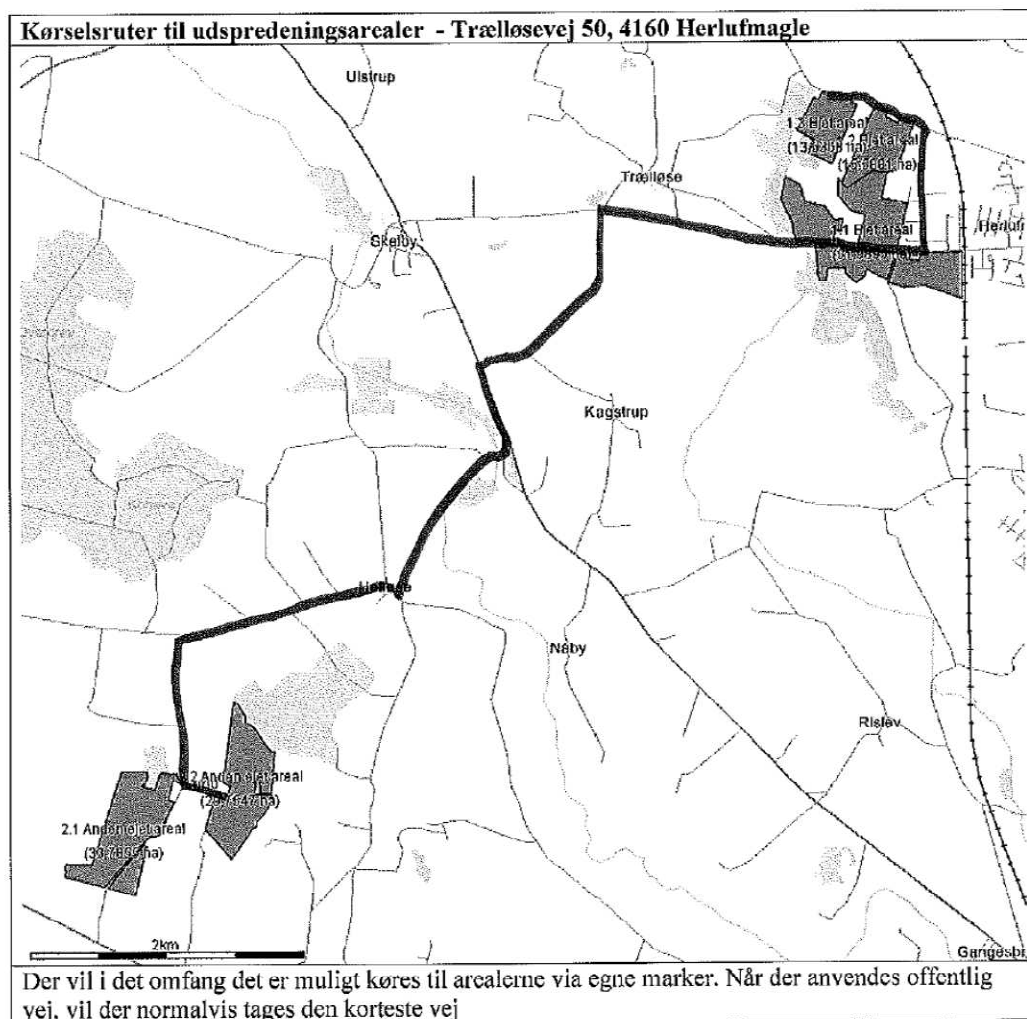
Skemaet angiver antal transporter. En transport vil omfatte både til- og frakørsel.

Intern transport f.eks. i forbindelse med fodring er ikke inkluderet i ovennævnte oversigt.

Samlet stiger antallet af til- og frakørsler fra ca. 370 til ca. 386, dvs. en stigning på 16 transporter (ca. 4,3 %). Stigningen skyldes primært større mængder gylle til udbringning.

De eksisterende udspretningsarealer er beliggende indenfor 10 km fra husdyrbruget. Kun ved transport af gylle over 10 km fra husdyrbrug er der krav til køretøj i henhold til bekendtgørelse nr. 1152 om husdyrhold og arealkrav mv.

Der er tre indkørsler til husdyrbruget, hvoraf den ene kun benyttes til personbiler og lignende. Da korteste afstand fra indkørsel til nærmeste nabo er ca. 150 m, vurderes trafik i indkørslerne ikke at medføre væsentlige gener for omgivelserne.

Kort 2. Transportrute for udbringning af husdyrgødning.

Vurdering

Intern transport og trafik på husdyrbruget i forbindelse med til- og frakørsel vurderes ikke, at medføre væsentlige gener for omgivelserne. Vilkår relateret til til- og frakørsel (trafik på egen grund) stilles i afsnittet vedrørende støj i godkendelsen.

Miljøgodkendelsen meddeles i medfør af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug og der kan ikke stilles vilkår til trafik / kørsel på offentlig vej. Dette reguleres af færdselsloven.

Støj

Støjbelastning af naboer kan forekomme i forbindelse med intern transport, pumper, kompressorer mv.

Ansøger vurderer, at støjgener primært vil forekomme fra dyr og staldmekanik samt intern og ekstern transport til og fra husdyrbruget.

Den daglige driftsperiode på husdyrbruget er kl. 06.00 til 20.00 alle dage inkl. weekend og helligdage.

Der vil kunne forekomme spidsbelastning af støj i forbindelse med foderfremstilling og interne transporter m.v.

Støj fra markarbejdet vil hovedsagligt være i højsæsonerne, foråret og sensommeren. Markdriften vil i perioder foregå i alle døgnets 24 timer, men støjen herfra forventes at være uændret i forhold til nudrift.

Ansøger oplyser, at det forventes, at støjen fra husdyrbruget og dets anlæg er mindre end miljøstyrelsens angivelser.

Vurdering

Idet nærmeste bolig er beliggende i byzone, anvendes der i miljøgodkendelsen grænseværdierne i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" for blandet bolig- og erhvervsområde.

Der stilles i godkendelsen vilkår om, at en beregning / måling af støjniveauet i omgivelserne kan kræves, såfremt tilsynsmyndigheden Næstved Kommune finder, at eventuelle klager er velbegrundede.

Endvidere stiller Næstved Kommune vilkår til, at defekte og støjende anlæg, pumper, kompressorer eller lignende straks skal udbedres eller skiftes.

Næstved Kommune vurderer med baggrund i husdyrbrugets redegørelse for støjpåvirkning og afstand til naboer, samlet bebyggelse og byzone, at med overholdelse af de fastsatte støjgrænser, vil der ikke forekomme uacceptable gener for naboer og omgivelser.

Fluer og skadedyr

I henhold til § 7 i Bekendtgørelse om pelsdyrfarme fjernes gødning i, under og omkring burene mindst 1 gang om ugen. Rengøring inde i bure med avlstæver og små unger kan dog undlades i tiden fra 25. april til 1. juli. Haller, bure og redekasser skal endvidere rengøres 1 gang årligt.

Fluebekæmpelse foregår med giftsnore i minkhallerne. I sommerperioden, hvor kvæget er på græs, rengøres kvægstalden for dybstrøelse m.v.

Rotter bekæmpes ved brug af privat firma (pt. Mortalin).

Kostalden vaskes ca. 1 gang årligt med højtryksrensere. Der anvendes ikke desinficerings- og rengøringsmidler.

I januar og februar måned bliver minkburene afbrændt med gasbrænder til dels for desinficering og til dels for at fjerne hår i burene. Der foregår ingen vask med vand.

Vurdering

Næstved Kommune stiller vilkår om, at husdyrbruget og dets driftsbygninger så vidt muligt renligholdes for at forebygge gener fra fluer og rotter. Endvidere skal opbevaring af foder ske på sådan en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Fluer er ofte et problem i minkhold og ansøger bør derfor være opmærksom på forebyggelse af flueproblemer. Næstved kommune henviser til dokumentet "Retningslinier for fluebekæmpelse på pelsdyrfarme" af Jørgen B. Jespersen, Statens Skadedyrslaboratorium som giver råd til forebyggelse og fluebekæmpelse på pelsdyrfarme.

Der stilles vilkår om, at minkfarmens drift ikke må give anledning til fluegener, som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige for området

Næstved Kommune vurderer, at det ansøgte projekt ikke vil give anledning til uacceptable gener fra fluer og andre skadedyr.

Støv

På husdyrbruget er der ifølge ansøgningen generelt ingen støvproblemer. Minkfoder er tykflydende og ammekøernes foder består af halm og grovfoder. I meget tørre perioder kan der forekomme støv fra kørsel på husdyrbrugets arealer samt ved almindelig markarbejde. Støvproduktionen forventes ikke at stige i forbindelse med udvidelsen.

Vurdering

Idet korteste afstand til nærmeste beboelse / byzone er ca. 275 m fra husdyrbruget, vurderer Næstved Kommune, at den ansøgte drift ikke vil medføre væsentlige støvgener for omgivelserne.

Lys

Der vil ved den normale daglige drift ikke være arbejdsprojektører på husdyrbruget og der er ikke lys i minkhallerne.

Vurdering

Idet der ikke er udendørs projektører på husdyrbruget under normale forhold, vurderer Næstved Kommune, at husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige lysgener for omgivelserne.

Oplag af olie og kemikalier etc.

Opbevaring af kemikalier foregår i aflåst rum. Olie opbevares ved lade (bygning 14/15, figur 1) i overjordisk olietank på 4000 l fra ca. 1995. Ved stuehuset er placeret en overjordisk olietank til fyringsolie på 1300 l. Fyringsolietanken er fra 2008. Ved minkhallerne står en 1300 liter olietank fra 2008. Tanken anvendes til opvarmning af drikkevandet.

Vurdering

Der stilles vilkår om, at håndtering af brændstof og kemikalier skal foregå på en måde, således at der ikke opstår risiko for forurening af jord og grundvand. Tankning af diesel skal ske på en

plads med fast og tæt bund samt enten med afløb til olieudskiller eller således at spild kan opsamles og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Næstved Kommune stiller endvidere vilkår om, at opbevaring af diesel- / fyringsolie i overjordiske tanke skal stå på fast og tæt bund, og med god afstand til dræn.

Ved opfyldelse af disse vilkår vurderer Næstved Kommune, at olie og kemikalier opbevares forsvarligt.

Affald

Affald fra husdyrbruget omfatter brændbart, ikke brændbart, PVC, plastik, glas m.v. Affaldet sorteres og leveres til genbrugsstationen.

Spildolie opbevares i olietønder på spildbakke i lade indtil bortskaffelse til genbrugsstation for erhvervsaffald. Der er en årlig produktion af spildolie på 200 l.

Eventuel kemikalie- og medicinaffald opbevares i aflåst rum/skab og leveres til offentlig genbrugsstation. Der er årligt 0-1 l kemikalieaffald, som bortskaffes til genbrugsstation.

Døde mink nedfryses i kummefryser og afhentes ca. 4 gange årligt fra container. Køer opbevares overdækket med kadaverkappe på vendeplads ved halmlade. De afhentes efter behov. Døde dyr afhentes af DAKA og normalt indenfor 24 timer efter anmeldelse, hvis det ikke er weekend eller helligdage.

I foråret (normalt 2 arbejdsdage) opbevares minkkroppe i en 200 liters tønde og afhentes derefter af DAKA. I efteråret opbevares minkkroppene i container á ca. 10-15 tons, som er udlånt af DAKA og afhentes ca. hver 5 dag.

I forbindelse med pelsningen anvendes der ca. 25 kg savsmuld pr. 100 skind. Det brugte savsmuld opbevares i container og bortskaffes til destruktion.

Vurdering

Affald på husdyrbruget og bortskaffelse heraf reguleres iht. kommunens bestemmelser og regulativer om affald.

Der stilles vilkår om, at husdyrbrugets olie og kemikalie affald opbevares og håndteres miljømæssigt forsvarligt og bortskaffes jævnligt. Beholdere med spildolie skal opstilles på en tæt opsamlingsbakke egnet til formålet, og som kan indeholde volumen af den største beholder.

Opbevaring af døde dyr reguleres efter bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr, nr. 432 af 9.6.2011.

Næstved Kommune vurderer herefter, at affald fra husdyrbruget håndteres korrekt.

Risici

Ansøgningens redegørelse for mulige uheld inklusive minimering af risiko for og gene/forurening ved eventuelle uheld er behandlet i respektive afsnit ovenfor.

Ansøger oplyser, at de primære risici er forbundet med:

- Mink undslipper burene
- Revnet eller overløb af gyllebeholder
- Ingen eller utæt overdækning af gyllebeholder
- Uheld med gyllehåndtering

Ansøger oplyser følgende om minimering af risici og begrænsning af følger af eventuelle uheld:

Minkburene er placeret i lukkede haller for at mindske risiko og følgevirkning, hvis minkene undslipper burene.

Gyllebeholderne tilses jævnligt og er tilmeldt den 10-årige beholderkontrol.

Der er ikke etableret direkte pumpe på gyllebeholderne.

Alle medarbejdere er derudover udstyret med mobiltelefon og ved et evt. uheld, der kan have miljømæssige konsekvenser, kontaktes alarmcentralen på 112.

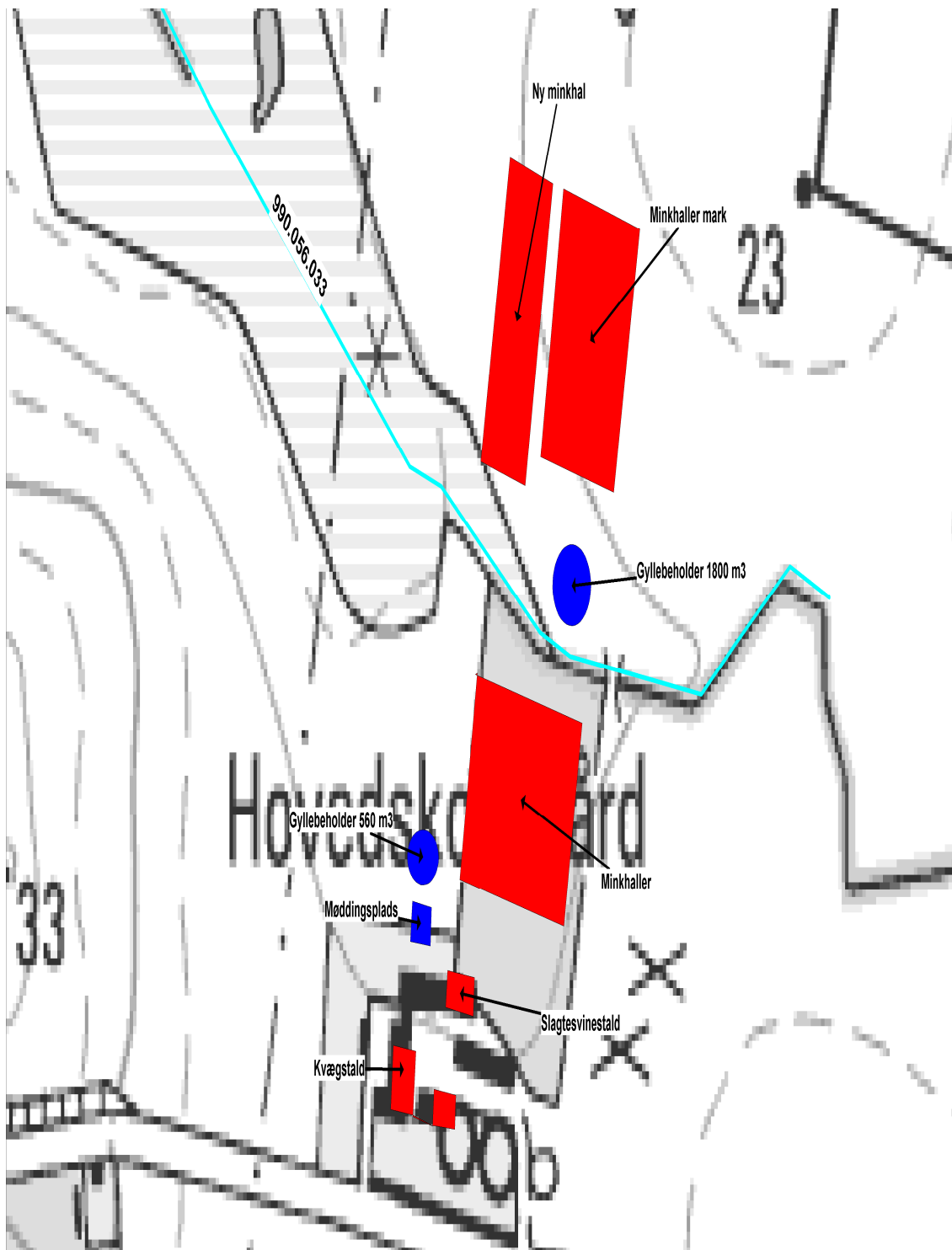
Vurdering

For at imødegå uheld og begrænsning af eventuelle følger for omgivelserne stilles der vilkår om udarbejdelse af en beredskabsplan for husdyrbruget. Beredskabsplanen skal fremsendes i kopi til kommunen, senest et 1 år efter at godkendelsen er taget i brug. Beredskabsplanen skal hele tiden holdes ajour og være nemt tilgængelig. Alle medarbejdere skal være bekendt med planen og den skal opsættes et centralt sted på ejendommen. Hvis der er udenlandske medarbejdere på ejendommen, skal beredskabsplanen forefindes i en oversat udgave eller alternativt i form af skitser og billeder.

Beredskabsplanen skal som et minimum indeholde 1) oplysninger om procedurer, der beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe uheldet og begrænse udbredelsen, 2) oplysninger om hvilke personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan, 3) kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer, vandløb m.m., 4) en opgørelse over materiel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Det er vores vurdering, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden og hans medarbejdere, såfremt der sker uheld, både med hensyn til oliespild og større hændelser som overløb af gyllebeholder, brand, hærverk o.l. Der er i Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug et eksempel på en beredskabsplan.

Ved evt. uheld der kan have miljømæssige konsekvenser, skal der ringes til tlf. 112.

Figur 3. Lokalisering af vandløb i forhold til husdyrbrugets anlæg.

For at sikre Hedeækken (kort 4) mod forurening ved eventuelt overløb af gylle fra den nyeste gylletank (anlæg 5, figur 1), stiller Næstved Kommune krav til etablering af en jordvold om denne gylletank. Volden skal minimum kunne rumme et volumen svarende til det overjordiske rumfang af gylletanken. Jævnfør ansøger indeholder den overjordiske del af gylletanken ca. 900 m³.

Hvis der på en af gyllebeholderne etableres fast pumpeanlæg, stiller Næstved Kommune krav om etablering af støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder, hvor påfyldning af gylle ved gyllebeholderen finder sted. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning

umiddelbart efter, at perioden med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Pladsen skal ind mod gyllebeholderen afgrænses af en betonmur eller andet, som sikrer mod påkørsel af denne.

Begge gyllebeholderne er beliggende indenfor 100 m af et vandløb og skal derfor jævnfør Husdyrgødningsbekendtgørelsen være påmonteret en alarm.

Der stilles vilkår om at pumpning af gylle skal overvåges.

Næstved Kommune vurderer herefter, at risici er minimeret og med udarbejdelse af en beredskabsplan sikres begrænsning af følgevirkninger af eventuelle uheld.

Påvirkning af sårbar natur og sårbare arter

Naturområder beskyttet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv.

Anlæg

I Husdyrgodkendelsesloven er der i § 7 fastlagt en række beskyttede naturtyper, nemlig højmose, hede, overdrev, lobeliesø og andre ammoniakfølsomme søer. Etablering af stald og lager er ikke tilladt, hvis de ligger inden for en afstand af 300 m fra de pågældende § 7-områder.

Merbelastning

I "Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug", bilag 3 er der fastsat to bufferzoner på henholdsvis 300 m og 1000 m omkring § 7-områderne, indenfor hvilke der er krav til kvælstofemissionen til de ovennævnte særligt sårbare naturtyper. Disse afskæringskriterier er fastsat, så der ikke sker en væsentlig påvirkning af de mest følsomme naturtyper.

Indenfor 300 m fra et § 7-område må der ikke ske nogen forøgelse af merbelastningen overhovedet. Indenfor en afstand af 300-1000 m fra et § 7-naturområde er det fastlagt, hvor meget den tilladte merbelastning højst må være. Den afhænger af antallet af øvrige ejendomme, der har en husdyrproduktion større end 75 dyreenheder (DE) både indenfor 1000 m fra den ejendom, der søger om miljøgodkendelse samt indenfor 1000 m fra § 7-naturområdet. Merbelastningen må ikke overskride følgende beskyttelsesniveau:

- 0,30 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,50 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,70 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Anlægget er beliggende ganske tæt på et værdifuldt § 7-overdrev på østsiden af Søgård Sø, se Kort 3. Markstakken er placeret godt 300 meter fra naturlokaliteten og nærmeste staldbygning ca. 335 meter herfra. § 7-overdrevet ved Søgård Sø er besøgt af Næstved Kommune i 2010. Overdrevet er fortsat artsrigt og værdifuldt med bl.a. Stivhåret Borst, Hulkravet Kodriver, Stor Knopurt, Almindelig Gyldenris, Djævelsbid og Krat-Fladbælg /9/. Overdrevet er tidligere medtaget i Storstrøms Amts bevaringsplan for overdrev /17/.

Kommunen skal efter § 29 i husdyrgodkendelsesloven foretage en vurdering af, hvorvidt der er naturområder, som ikke er tilstrækkeligt beskyttet efter de generelle beskyttelseskriterier. Er det tilfældet, skal der efter § 11, stk. 2 ved fastsættelse af skærpende vilkår, anvendes kriterier svarende til kriterierne for § 7-lokaliteter. De nærmeste naturområder af denne type er Torpe Mose og Ulstrup Kær der begge er beliggende ca. 3 km fra anlægget på Trælløsevej i hhv. nordøstlige og nordvestlig retning (se kort 3).

Vurdering

Der er foretaget beregning af merbelastningen på overdrevet ved Søgård Sø. Beregningen viser, at med de valgte staldsystemer og ammoniakreducerende tiltag, vil der være en forøget ammoniakdeposition på overdrevet på 0,1 kg N/ha. Denne deposition er mindre end husdyrlovens krav, og Næstved Kommune vurderer derfor, at husdyrlovens generelle krav er tilstrækkelige til at sikre overdrevet.

Da anlægget på Trælløsevej 50 er beliggende ca. 3 km fra Torpe Mose og Ulstrup Kær, er kommunens vurdering, at projektet ikke har nogen negativ effekt på disse kvælstoffølsomme lokaliteter.

Der stilles derfor ikke vilkår i forhold til beskyttelse af § 7-naturområder eller andre kvælstoffølsomme naturområder.

Kort 3. Anlægget på Trælløsevej 50 er beliggende indenfor bufferzone II omkring overdrevet ved Søgård Sø. Beliggenheden af de kvælstoffølsomme lokaliteter Ulstrup Kær og Torpe Mose er ligeledes vist.

Naturområder beskyttet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven og sårbare arter, herunder Bilag IV-arter

En række naturtyper er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Disse omfatter moser o.l., strandenge og strandsumpe, ferske enge, overdrev, heder, søer og vandløb. Der er således i henhold til Naturbeskyttelsesloven forbud mod ændringer af beskyttede naturtypers tilstand.

I Danmark findes der 80 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som er særlig strengt beskyttede i deres naturlige udbredelsesområder ifølge direktivets artikel 12.

Især de § 3-naturområder og levesteder for Bilag IV-arter, der ligger tæt på anlægget kan være under direkte påvirkning. Der er den 20. oktober 2011 foretaget besigtigelse af nogle af naturområderne (vandhuller, enge og moser) nær anlægget på Trælløsevej 50 (Tabel 11, Kort 4). Endvidere er der i 2008 og 2012 foretaget § 3-registrering af alle naturområder i området.

Lokalitet	Naturtype	Potentielt levested for Bilag IV-padder	Målepunkt	Merbelastning kg N/ha/år
12	Mose	Springfrø, Stor Vandsalamander	D	0,1
13	Vandhul	ikke levested	ikke målt	---
14	Kultureng	Spidssnudet frø, Springfrø, Stor vandsalamander	A & B	0,3 & 0,6
15	Mose	ikke levested	C	0,3
16	Vandhul	Springfrø, Stor vandsalamander	ikke målt	---
§ 7-overdrev	Overdrev	Spidssnudet frø	E	0,1

Tabel 11. Udvalgte naturområder indenfor 1000 m fra anlægget på Trælløsevej samt beregning af merbelastning på udvalgte målepunkter.

Vandhuller og søer, enge, moser og overdrev.

Indenfor 1.000 m fra anlægget findes en række ferske enge, moser, et overdrev og flere større eller mindre søer som omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Hovedparten af markvandhullerne er habitatnaturtype "Næringsrig sø med flydebladsvegetation" (typekode 3150). Dette er en meget bredt defineret søtype, der inkludere også næringsbelastede (eutrofierede) vandhuller domineret af arter af Andemad. Ingen af de registrerede vandhuller er imidlertid begrænset i tilførsel af næring.

Af større søer findes der to målsatte søer, Ravstrup Sø og Søgård Sø, hhv. vest og syd for anlægget. Begge søer er målsat med en generel målsætning om naturligt og alsidigt plante- og dyreliv. Udledning af forurenende stoffer må ikke medføre, at der sker ændringer i de fysiske, kemiske og biologiske forhold i de pågældende søer. Plante- og dyrelivet må kun være

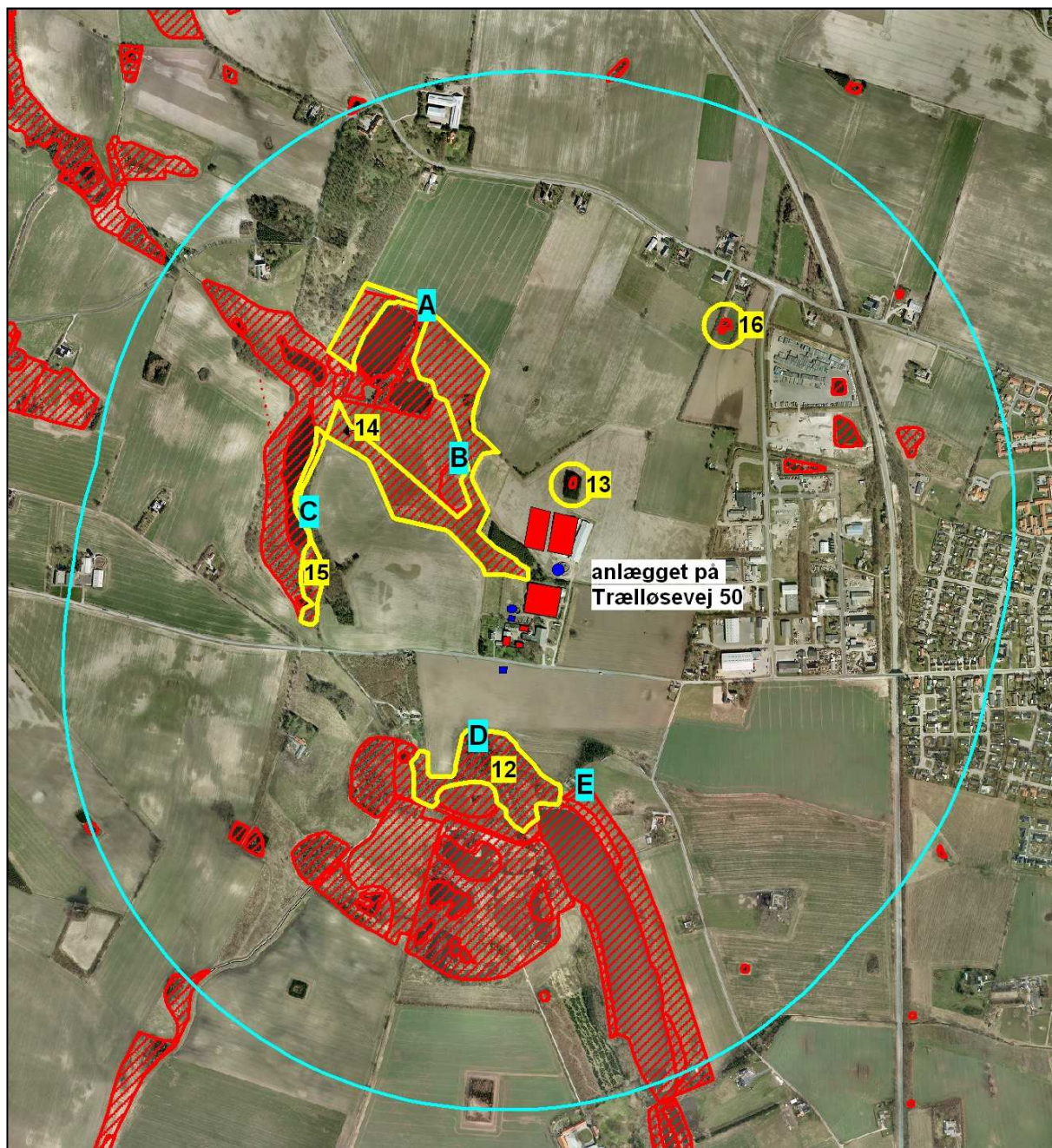
upåvirket eller kun svagt påvirket af udledningerne. Målsætningen er opfyldt for Ravnstrup Sø, men ikke opfyldt for Søgård Sø.

Vest for anlægget ligger "Knoldeng" og tilhørende moseområder mellem og omkring søer. Knoldeng udgøres i dag af overvejende afgræssede kulturenge uden nævneværdigt floristisk indhold. Det bedste og stedvis våde partier af engområdet rummer Top-Star, Stiv-Star, Kær-Star, Trævlekrone mm. Vest for førnævnte Ravnstrup Sø findes uafgræssede moseområder, hvor der stedvist er udviklet Sphagnum-hængesæk med bl.a. Kær-Mangeløv; stedvist Top-Star-kær. I moseområdet er tillige registreret Solbær-Vindelsnegl og Sump-Vindelsnegl (Bilag II-art).

Syd for anlægget ligger Søgård Sø med mod øst et værdifuldt § 7-overdrev, der tidligere er beskrevet. Ved foden af overdrevet findes et smalt rigkær med bl.a. Maj-Gøgeurt. Nordvest og vest for Søgård Sø findes uafgræssede moseområder med stedvis artsrig sumpskov udviklet omkring gamle tørvegrave. Området er i sin helhed biologisk rigt og botanisk værdifuldt.

Vandløb

Der er to § 3- beskyttede vandløb inden for 1000 m fra anlægget. Hedeback, der løber gennem ejendommen er målsat til afledning af vand på strækningen ved ejendommens bygninger og er målsat som karpefiskevand vest for anlægget. Valmose Grøft, der er beliggende syd for anlægget er målsat som Karpefiskevand. Tilløbet til Søgård Sø, der ligeledes er beliggende syd for anlægget, er målsat som Gyde- og yngelopvækstområde for laksefisk.

Kort 4. § 3-naturområder er vist med rød skravering omkring anlægget på Trælløsevej 50. Lokalteter og målepunkter omtalt i tabel 1 er vist med hhv. gult og turkis. Omkring anlægget er endvidere vist en 1000 m buffer.

Levesteder for Bilag IV-padder

I tilknytning til eng- og moseområderne og et enkelt af de undersøgte markvandhuller findes potentielle levesteder for Spidssnudet Frø, Springfrø og Stor Vandsalamander, der alle er Bilag IV-padder. I vurderingen af, hvorvidt et givent vandhul eller naturområde vurderes at være potentielt levested for en eller flere Bilag IV-padder er inddraget en række levestedsparametre. Det drejer sig primært om:

- er vandhullet helt eller delvist lysåbent, dvs. kan vandet blive opvarmet

- forekommer der lavvandede partier
- er det massivt næringsbelastet (eutrofieret)
- forekommer der (tegn på) andefodring, -udsætning eller fisk
- er bilag IV-arten udbredt i området
- er der raste-/forurageringsområder i nærheden
- indgår vandhullet i et netværk af levesteder, og er der mulighed for vandring/spredning mellem disse
- forekommer der levende hegn og naturarealer i øvrige omkring vandhullet

Springfrø er udbredt på Sydsjælland og specielt i områder nær løvskov. I skovrige områder med mange vandhuller eller oversvømmelser kan den optræde endog meget talrigt. Springfrø yngler desuden gerne i markvandhuller, men opholder sig i skov og beplantninger uden for yngletiden.

Stor Vandsalamander er almindelig i det sydøstlige Danmark i vandhuller og formodes at findes i op mod halvdelen af vandhullerne i kommunen. Især i vandhuller med god vandkvalitet og uden fisk vil sandsynligheden være størst. Arten opholder sig efter yngleperioden forsat lige omkring vandhullet eller 2-300 meter derfra.

Spidssnudet Frø er ikke i samme grad som Springfrø knyttet til egentlige vandhuller, men foretrækker i langt højere grad oversvømmede partier i moser og på enge (fladvand). Uden for ynglesæsonen lever Spidssnudet Frø i enge, moser og udyrkede fugtige arealer. Det er en art, der kræver høj naturkvalitet på såvel yngle- som rastelokaliteter, og det er givetvis forklaringen på, at den ikke er registreret omkring udbringningsarealerne.

Det skal bemærkes, at ikke alle naturområder indenfor 1000 m fra anlægget er undersøgt for potentiel forekomst af Bilag IV-padder, idet der er set bort fra de lokaliteter, hvor der ikke vil være nogen merbelastning fra anlægget på Trælløsevej 50.

Øvrige Bilag IV-arter

Udover nævnte Bilag IV-padder findes med stor sandsynlighed en række flagermusarter i området; disse er ligeledes på habitatdirektivets Bilag IV. De almindeligste og mest sandsynlige arter i Næstved Kommune er vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus og dværgflagermus /9 & 10/.

Vurdering

Merbelastningen på udvalgte naturområder og levesteder er beregnet i husdyrgodkendelse.dk. I vurderingen af, hvorvidt merbelastningen påvirker naturområdet eller levestedet negativt indgår en vurdering af merbelastningens størrelse og naturtypens tålegrænse.

For vandhuller, der ikke er begrænset i tilførsel af næring, er der ikke fastsat nogen tålegrænse /4/. For moser, enge og overdrev af den type, der ligger omkring Trælløsevej, er tålegrænsen 15-25 kg N/ha/år /4/.

Baggrundsbelastningen for Næstved kommune under ét er 13 kg N/ha/år /2/. DMU har vurderet, at der ved merbelastninger på < 1 kg N ha/år ikke kan påvises nogen påvirkning af naturtypen eller levestedet /23/.

Ved det pågældende projekt er den maksimale merbelastningen 0,6 kg N/ha/år. Denne merbelastning giver i sig selv ikke nogen ændring af vegetationens sammensætning og sammen med baggrundsbelastningen på ca. 13 kg N/ha/år ligeledes ikke nogen overskridelse af naturtypernes tålegrænser.

Næstved Kommune vurderer derfor, at projektet ikke påvirker § 3-naturområder og levesteder for Bilag IV-arter negativt, og der vil ikke blive sat skærpende vilkår i forhold til emission fra anlægget.

Natura 2000-områder

Anlægget på Trælløsevej 50 er beliggende ca. 3,5 km nord og øst for Natura 2000-område nr. N163, "Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose". Natura 2000-området består af habitatområde H146 og H194 samt af fuglebeskyttelsesområde F91 og F93. Natura 2000-områdets samlede areal er på 4.084 ha.

Udpegningsgrundlaget for arter og naturtyper for beskyttelsesområderne er gengivet i Bilag 2.1, og områderne er beskrevet i basisanalyserne /25/ og i Natura 2000-planerne /18,19/.

Natura 2000-området strækker sig langs Susåen fra lidt vest for Rønnede til Næstved. På en stor del af strækningen er det dog kun selve åløbet, der er udpeget. I områdets østlige del er et sammenhængende område mellem Holmegårds Mose, Gammellung, Tuerne og Porsmose udpeget som fuglebeskyttelses- og habitatområder. Mod vest er Tystrup-Bavelse Sø det dominerende landskabselement omfattet af Natura 2000. Slagmosen og naturskoven Rådmandshave ved Næstved i den sydlige del er udpeget som habitatområde.

Holmegårds Mose er Østdanmarks største højmoser. Der har været udvundet tørv i moser gennem århundreder, men udnyttelsen har været intensiveret over nogle årtier til Holmegårds Glasværk. En del af moser består derfor i dag af afgravede tørveflader eller åbne tørvegrave. I områdets vestlige del findes der stadig relativt intakte højmoserflader.

Suså er Sjællands største vandløb, og er levested for internationalt beskyttelseskrævende arter som pigersmerling, bæklampret og tykskallet malermusling. Åen løber igennem et afvekslende morænelandskab med Tystrup-Bavelse Sø, som er ynglested for arter som havørn og isfugl. Den østlige del af Natura 2000-området rummer et mosekompleks med internationalt vigtige naturtyper som aktiv højmoser, hængesæk, tidvis våd eng, avneknippemose og skovbevokset tørvemose. Holmegårds Mose er Østdanmarks vigtigste højmoser, selv om den er reduceret voldsomt i forhold til sin oprindelige størrelse. Den er levested for en række plante- og dyrearter af national og regional betydning. Engsnarre og rørhøg er beskyttelseskrævende ynglefugle knyttet til mosekomplekset, og rastende arter som sangsvane og sædgås forekommer i internationalt betydelige antal. Sydligst i Natura 2000-området findes Slagmosen med rigkær og indslag af den sjældne naturtype indlandssalteng.

Derudover er der flere steder i området vigtige forekomster af skovnaturtyper, hvor bøgeskov på muldbund er dominerende, og hvor aske- og elleskov udgør vigtige skovarealer tættest på sø og å. Rundt om Tystrup Sø findes flere kilder og væld, især i Frederikskilde Skov i nord. Flere skove i området er udlagt til naturskov uden drift /18,19/.

Vurdering

Den samlede emission fra stald og lager er knap 7,5 t N/år. I forhold til habitatnaturtyperne i Habitatområdet Holmegårds Mose skal der foretages beregninger af total depositionen på beskyttelsesområdet, der bl.a. rummer meget kvæstoffølsomme habitatnaturtyper som primært og sekundært aktiv højmoser (7110) og skovbevokset tørvemoser (91D0). Tålegrænsen for aktiv højmoser er så lav som 5-10 kg N/ha/år og er således allerede overskredet ved baggrundsbelastningen i kommunen.

I det elektroniske ansøgningssystem er det beregnet, at det udvidede dyrehold ikke indebærer nogen deposition på habitatnaturtyperne i Natura 2000-området, og udvidelsen af husdyrbruget derfor ikke vil forringe bevaringsstatus for naturtyperne.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området N163 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke habitatområdet væsentligt.

Samtidigt vurderes det, at det ændrede dyrehold på Trælløsevej beliggende udenfor Natura 2000-området *ikke* kræver, at der udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket.

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik

Vurdering af BAT i forhold til en § 11 miljøgodkendelse skal ske i forhold til følgende områder:

Management

Foder

Staldindretning

Forbrug af vand og energi

Opbevaring af husdyrgødning

Udbringning af husdyrgødning

Management

Husdyrbruget drives efter princippet om godt landmandskab. Der tages videst muligt hensyn til naboer ved udspreddning af gylle, og der meddeles hvor og hvornår, udbringningen vil foregå.

Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning. Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Vurdering

Jævnfør ovennævnte afsnit om risici stilles der vilkår om at der skal udarbejdes en beredskabsplan for ejendommen. Udover at være BAT, så der det Næstved Kommunes opfattelse, at det er til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld. Samtidig giver en beredskabsplan landmanden en mulighed for at gennemgå sin ejendom og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift, således at forurening i forbindelse med uheld minimeres.

Foder

Mink

Minkfoder indkøbes færdigt fra fodercentral. Kvægfoder i form af proteinfoder indkøbes færdigt fra foderstof. Af afgørelser fra Miljøklagenævnet, som indeholder afklaring af principielle spørgsmål om BAT niveau for Minkproduktion fremgår det, at anvendelse af foder med reduceret proteinindhold på 31 % OU i uge 30-47 er BAT.

I ansøgningen er reduceret tildeling af råprotein fravalgt, da ansøger ikke har indflydelse på indholdet af råprotein i det færdig foder der leveres fra Sjællandspelsdyrfoder. Ansøger skriver at foderet formodentlig har et lavere indhold end normen, hvilket blot er positivt da det vil sænke ammoniakfordampningen yderligere, men ansøger oplyser, at han ikke kan acceptere et vilkår, han ikke har indflydelse på.

Vurdering

På Sjælland er der kun en foder leverandør som er Sjællandske Pelsdyrfoder A.m.b.a. Af data fra stikprøver af fodercentralen i 2011 fremgår det at foderet gennemsnitlige indhold af protein i % OU i perioden uge 30-47 ligger på 29,1 og i 2010 lå den på 27,4.

I forbindelse med ændringen i omregningsfaktoren for dyreenheder (DE) - for mink fra 30 til 34 årstæver pr. DE, er der indgået en politisk aftale om, at pelsdyrerhvervet skal foretage en indsats i forhold til at reducere proteinindholdet i minkfodret. Proteinindholdet i fodret skal reduceres med 15 % inden 2015 i forhold til 2009 niveauet. Proteinindholdet vil således stadig være faldende.

Vi vurderer derfor, at det for Trælløsevej 50 er muligt at anvende foder med et proteinindhold på 31 % OU uden ekstra omkostninger, for at begrænse ammoniakemissionen fra minkproduktionen. Men da kommunens BAT-niveau(se nedenfor) for husdyrbruget er efterkommet ved andre tiltag, stilles der ikke vilkår reduceret tildeling af råprotein.

Staldindretning

Oversigt over staldtyper, NH₃-emission/dyr

Dyretype	Staldtype	Emission (NH ₃ /år)
Mink i eksisterede haller	Åbne to-rækkede	1,65 kg NH ₃ /år
Mink i ny hal	Lukkede haller	1,30 kg NH ₃ /år
Ammekøer	Dybstrøelse	134 kg N

Minkhaller

I forbindelse med udvidelsen etableres der en minkhal til 2000 mink og de resterende 3000 mink skal gå i de eksisterende minkhaller. Minkholdet er opstaldet i bure efter gældende regler for opstaldning af mink. Der ønskes daglig udmugning i den nyeste del af minkhallerne (bygning 1, 2 og 3, figur 1) for reduktion af ammoniak. Udmugning foretages 2 gange ugentligt i de eksisterende minkhaller i bygning 6, 7 og 8, figur 1. Gødningsrendebredden er på mindst 32 cm i minkhallerne i bygning 6, 7 og 8 og rendebredden vil blive på mindst 36,5 cm, samt der tilføres halm ad libitum i minkhallerne i bygning 1, 2 og 3, figur 1.

Der findes ikke Teknologiblade for staldtyper og gødningshåndtering på minkfarme, og der er endnu ikke af Miljøstyrelsen udarbejdet vejledende emissionsgrænseværdier for mink. Der er dog med Miljøklagenævnets principielle afgørelse af 10. januar 2012 udmeldt emissionsgrænseværdier for eksisterende og nye minkhaller. I afgørelsen er det fastsat at en emission på 1,65 kg N/år pr. minktæve er BAT i eksisterende haller og for nyetablerede lukkede haller er det 1,30 kg N/år pr. minktæve.

Kvægstalde

80 % af dybstrøelsen udbringes direkte på marken og nedpløjes. Køer, kvier og småkalve vil årligt være mindst 6 mdr. på græs uden for udbringningsarealet.

Næstved kommunes BAT-nivaue for Trælløsevej 50, ansøgt projekt:

Dyrekategori	Antal dyr	Beregning	Kg N/år
Eksisterende minkhaller	3000	$3000 \times 1,65 \text{ kg N/år}$	4.950 kg N/år
Ny minkhal	2000	$2000 \times 1,30 \text{ kg N/år}$	2.600 kg N/år
Eksisterende ammekvæg	20 (med opdræt)		134 kg N/år
Sum			7684 kg N/år

Fremtidig renovering af eksisterende driftsbygninger

Ammekøerne er på græs i sommerhalvåret, og på stald med dybstrøelse og spalter i vinterhalvåret. Ansøger oplyser, at dette er gængs opstaldning for ammekøer samt at denne driftsform og staldsystem ikke forventes ændret. Minkene er opstaldet i et bursystem med opsamling af gødning i gyllerender. Ansøger oplyser, at dette ligeledes er gængs opstaldning for mink samt at opstaldningen ikke forventes ændret. Ved udskiftning/renovering af bursystem og gyllerender mv. vil der etableres det system, der indenfor proportionaliteten er det bedste system for dyr og har den bedste opsamling af gødning.

Vurdering

Der er valgt gødningsrender med en bredde på 36½ cm i den nye hal og i de nyeste af de eksisterende haller (bygning 1, 2 og 3, figur 1). I disse haller er der valgt dagligudmugning. I de eksisterende haller (bygning 6, 7 og 8, figur 1) er rendebredden mindst 32 cm og der tømmes render 2 gange ugentlig. Hyppigheden af tømning af gyllerenderne har stor indflydelse på ammoniakfordampningen.

Der stilles vilkår om, at gødningsrendebredden i minkhallerne i bygning 6, 7 og 8, figur 1, skal være mindst 32 cm og der skal foretages udmugning mindst 2 gange ugentligt. I minkhallerne i bygning 1, 2 og 3, figur 1, skal gødningsrendebredden mindst være 36,5 cm, der skal foretages daglig udmugning og der skal i disse minkhaller tilføres halm ad libitum. Der stilles ikke krav til halmtilførslen i minkhallerne i bygning 6, 7 og 8, figur 1. Der skal føres logbog med angivelse af dato og tidspunkt for tømning af alle gødningsrenderne.

For at sikre forudsætningerne for overholdelse af ammoniakkravet, stilles der vilkår om at mindst 80 % af dybstrøelsen, svarende til 94 m³ pr. år, skal udbringes direkte på marken og pløjes ned samt at køer, kvieopdræt og småkalve skal være på græs uden for udbringningsarealet i mindst 6 måneder årligt.

Den samlede NH₃ emission fra anlægget er ifølge ansøgningen opgjort til 7476,37 kg N / år og overholder derved Næstved Kommunes BAT niveau på 7684 kg. N / år. Det vurderes, at ejendommen med de beskrevne tiltag, lever op til de muligheder, der foreligger for det eksisterende byggeri.

Næstved Kommune vurderer, at de vejledende emissionsgrænseværdier i forhold til ammoniak er overholdt.

Forbrug af vand og energi

Hovedparten af vandforbruget går til drikkevand til dyrene. I frostperioder opvarmes drikkevandet til minkene via oliefyr. Vandmålerne aflæses jævnligt for at afslører et eventuelt unaturligt merforbrug.

Der benyttes højtryksrensning til vask af kvægstalde. Der benyttes ikke rengørings- og desinficeringsmidler. Minkburene desinficeres med gasbrænder. Der foretages ingen vask med vand.

Den nye minkhal etableres med naturlig ventilation, hvilket betyder, at der ikke forbruges energi på ventilation i bygningen. Dette er også tilfældet i de eksisterende minkhaller samt i kvægstalden.

Der er etableret (delvis) lavenergibelysning og der vil ved løbende udskiftning af lysstofrør og elpærer, udskiftes til energilystofrør og energipærer.

Vandforbruget er før udvidelsen oplyst til 3.000 m³/år og forventes at være uændret efter udvidelsen af minkene. Elforbruget er oplyst til 50.000 kWh/år og forventes også uændret efter udvidelsen.

Vurdering

På baggrund af ovenstående forventer vi, at ejendommen i sin drift fremover gennemtænker og hele tiden holder sig for øje, hvorledes vand- og energiforbruget kan reduceres. Der vil derfor også blive stillet vilkår om, at vand- og energiforbruget skal registreres.

For at reducere vandspil ved et evt. brud på en vandledning, vil der blive stillet vilkår om, at der skal installeres alarmanlæg på vandforsyningen.

Opbevaring af husdyrgødning

Gyllebeholderne er tilmeldt 10-årig beholderkontrol og gyllebeholderne tømmes omtrent hvert år, hvorved beholderne kan tjekkes og inspiceres visuelt. Der etableres ingen spjæld direkte på gyllebeholderen, alt gyllen overpumpes via neddykket rør. Der er ikke låg på gyllebeholderne. I stedet sørges der for et tæt flydelag. Der føres logbøger over gyllebeholdernes flydelag, som tjekkes jævnligt.

Hovedparten af dybstrøelsen fra husdyrholdet udbringes direkte fra stalden (80 %), mens en mindre del af dybstrøelsen opbevares i markstak.

Vurdering

Opbevaring af gylle i gylletank, opfattes som BAT. Der er fastsat en lang række lovregulerede forhold, der er med til at sikre lav ammoniakfordampning, og sikre lækager.

Disse regler indebærer bl.a. 10 årsbeholderkontrol, samt regelmæssig føring af logbog over flydelaget, samt reetablering af flydelaget hvis dette er nødvendigt. Det vurderes, at overholdelse af gældende lovgivning i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen er BAT for så vidt angår opbevaring af gylle og dybstrøelse.

Udbringning af husdyrgødning

BAT indenfor udbringningsteknik er beskrevet i bilag 2, afsnit 5.

Fravalg af BAT-virkemidler

I forbindelse med godkendelsen har ansøger fravalgt følgende virkemidler med nedenstående begrundelser:

Automatisk tømning af gødningsrender

I forbindelse med arbejdet med at udarbejde BAT-standarder for minkfarme, har Miljøstyrelsen sammen med Videncenter for Landbrug udarbejdet nye kalkuler for automatisk tømning af gødningsrender på minkfarme. Tallene viser at den årlige nettoomkostning ved automatisk daglig rensning er 35,75 kr. pr. mink. (v. 3000 mink) Det koster hermed $((35,75 \text{ kr.} * 3.000 \text{ mink}) / (3.000 \text{ mink} * 0,3 \text{ kg N}))$ 119 kr. pr. reduceret kg N.

Tilførsel af ekstra halm

Tilførsel af 0,2 kg Halm udover "halm ad libitum" reducere ammoniaktabet med 0,05 kg N pr. tæve. Tilførsel af 0,2 kg halm udover "halm ad libitum" er fravalgt. Hvis halmforbruget skal øges med 0,2 kg vil det ikke give et væsentligt merforbrug af halm. Men arbejdet med at

lægge halmen ud og fjerne det igen vil som minimum svarer til 3 timer om ugen, til en timepris af minimum 200 kr. (derudover er der ikke medregnet at de 3 timer vil mangle et andet sted i produktionen). Det koster hermed $((3 \text{ timer} * 52 \text{ uger} * 200 \text{ kr.}) / (5.000 \text{ mink} * 0,05 \text{ kg N}))$ 125 kr. pr. reduceret kg N.

Overdækning af gyllebeholderne

Overdækning af gyllebeholder vil reducere ammoniakfordampningen med ca. 200 kg N. Overdækning af gyllebeholder er fravalgt. Det koster ca. 300.000 kr. at etablere en fast overdækning, en overdækning har en forventet levetid på 10 år og der er faste omkostninger til vedligehold på ca. 50.000 kr. om året. Det koster hermed $((300.000 \text{ kr.} / 10 \text{ år} + 50.000 \text{ kr.}) / (200 \text{ kg N} / \text{år}))$ 400 kr. pr. reduceret kg N.

Samlet BAT-vurdering

For at kunne fastsætte hvad der er proportionalt for ejendommen med hensyn til reduktion i ammoniakfordampningen er der taget udgangspunkt i de vejledende udmeldinger i Miljøstyrelsens BAT-standardvilkår. Bl.a. har Næstved Kommune vurderet, at den enkelte teknologi til reduktion af ammoniak ikke må koste over 100 pr. kg N der reduceres (proportionalitetsprincippet). Da Miljøstyrelsen endnu ikke har udarbejdet vejledende emissionsgrænseværdier for mink, er ansøgningen desuden vurderet i henhold til Miljøklagenævnets seneste principielle afgørelse i forhold til emissionsgrænse-værdier for eksisterende og nye minkhaller. Næstved Kommune har beregnet, at en ammoniak emission fra anlæggene på 7684 kg. N / år er BAT. Den reelle ammoniakemission på ejendommen er 7476,37 kg N/år i ansøgt drift. Dermed overholder ansøgers bedrift det beregnede BAT-niveau. Det vurderes, at ansøger i sine begrundelser for fravalg af tiltag til yderligere begrænsning af ammoniakemissionen fra stald- og gødningsopbevaringsanlægget, i tilstrækkelig grad har redegjort for disse fravalg, under inddragelse af proportionalitetsbetragtninger.

Samlet vurderer kommunen, at husdyrbruget har etableret de umiddelbart relevante foranstaltninger til at begrænse forbruget af energi og ressourcer samt forurening. For at sikre funktionaliteten af teknikkerne, stilles vilkår til kontrol og krav til dokumentation.

Kommunen vurderer herefter, at kravene til BAT er opfyldt.

Hensynet til landskabelige værdier og rekreative områder

Der søges om at opføre en ny minkhal på 4400 m² vest for de to nyeste minkhaller på ejendommen. Der søges samtidigt om opførelse af 2 mindre fodersiloer med en højde på 4 m. Fodersiloerne er uden betydning i landskabsmæssig sammenhæng.

Ejendommen ligger i et område der i kommuneplan 2009 – 2021 er udpeget til naturbeskyttelsesområde. I Naturbeskyttelsesområder gælder retningslinjerne for beskyttelsesområder med følgende skærpelser *"Der må ikke etableres nye anlæg og aktiviteter eller ske ændringer af eksisterende forhold uden vidtgående hensyn til områdets beskyttelseshensyn. Kan anlægget eller aktiviteten ikke etableres i fuldt omfang uden nogen form for gene for området, vil kommunen henvise til områder uden særlige beskyttelseshensyn"*.

Den nye bygning opføres i tilknytning til de to nyeste minkhaller på ejendommen. Ejendommens bebyggede arealer, samt omdriftsarealerne øst for op til industriområdet er ligeledes udpeget som naturbeskyttelsesområde. Syd og øst for ejendommen ligger desuden flere beskyttede fortidsminder, som ses tydeligt fra Trælløsevej.

Området er mod øst svagt kuperet, mens arealerne mod vest ned til Ravnstrup sø er mere kuperede.

Med placeringen af bygningen vest for de nyeste minkhaller vil bygningen ligge en smule lavere end det omgivende terræn og være omkranset af eksisterende slørende beplantning.

Figur 2. Oversigtskort med fotostandpunkter, højdekurver samt forslag til afskærmende beplantning.

Vurdering

Med opretholdelsen af eksisterende slørende beplantning mod nord, vest, syd og sydvest eller etablering af ny afskærmende beplantning tættere på den nye bygning vil den landskabelige indvirkning begrænses mest muligt.

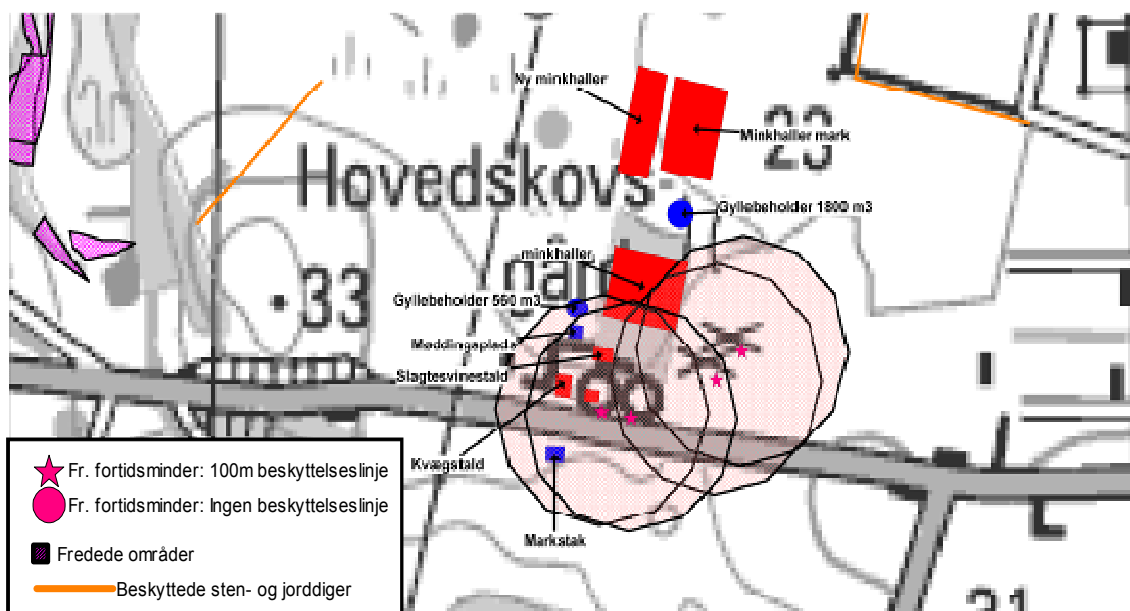
Næstved Kommune stiller vilkår om opretholdelse eller etablering af skærmende beplantning nord, vest, syd og sydvest for den nye minkhal. Eventuel ny beplantning skal etableres med hjemmehørende buske og træer.

Næstved Kommune stiller endvidere vilkår til, at der anvendes samme materialer og farver på den nye minkhal som for de eksisterende minkhaller.

Næstved Kommune vurderer, at de landskabelige hensyn med ovenstående vilkår i miljøgodkendelsen er varetaget i overensstemmelse med retningslinjerne for Naturbeskyttelsesområder.

Hensynet til kulturhistoriske værdier

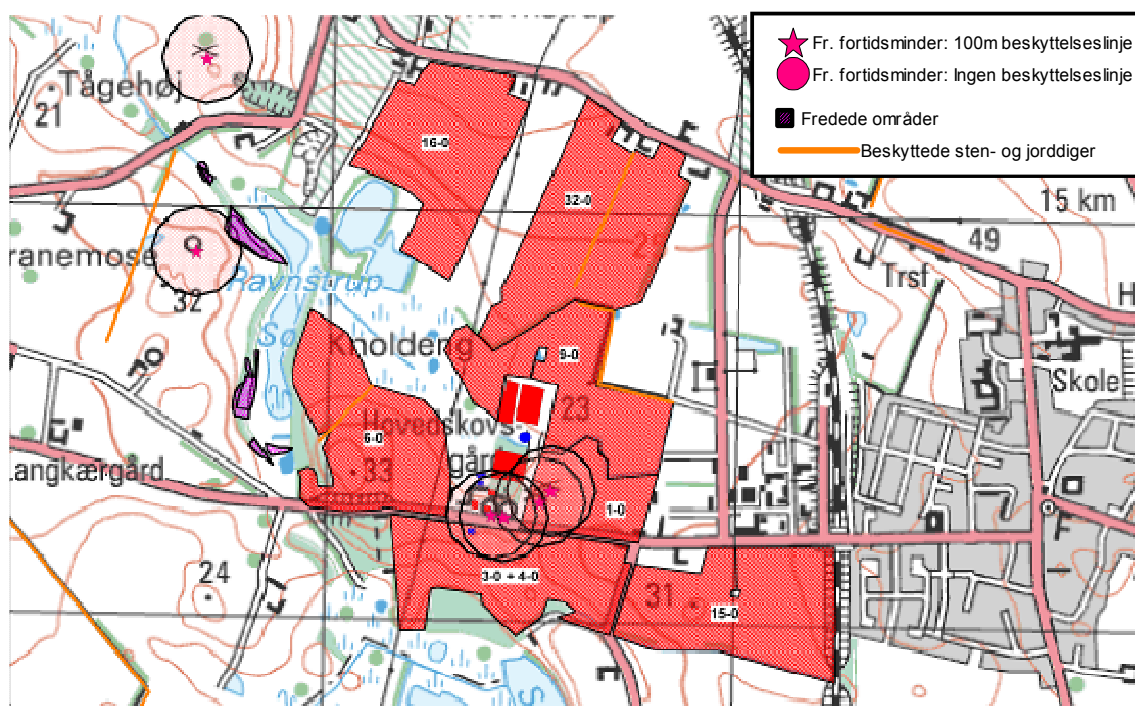
Den nye driftsbygning ligger udenfor beskyttelseslinjerne omkring de to fortidsminder og arealet hvor bygningen søges opført ligger ikke inden for områder, som er udpeget som kulturmiljø, kirkeomgivelser eller lignende. Den nye bygning vil ikke påvirke indblikket til de to eksisterende fortidsminder.

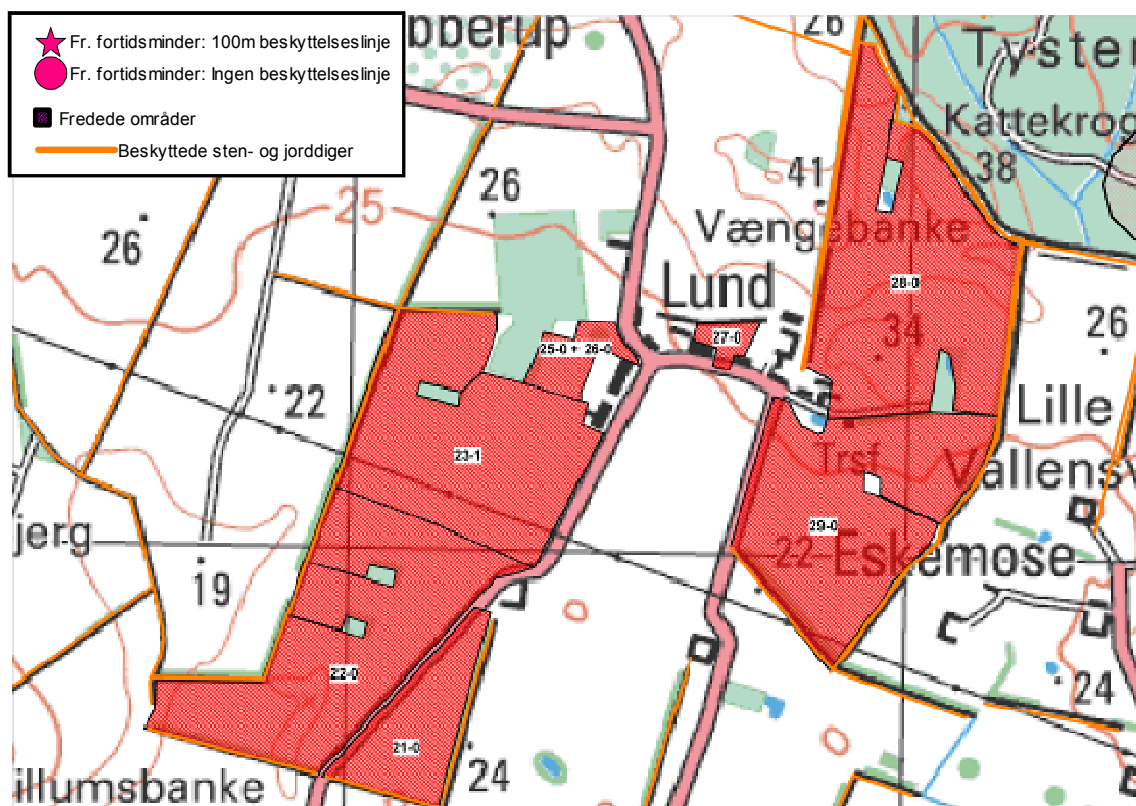
Figur 3. Fredninger samt beskyttede sten- og jorddiger.

Selve fortidsminderne er beskyttet af Museumslovens § 29 e og må bl.a. ikke ændres. Indenfor en afstand af 2 meter fra fortidsmindet må der, ifølge Museumslovens § 29 f, bl.a. ikke jordbehandles, gødes eller plantes. Derudover er der en fortidsmindebeskyttelseslinje, en zone på 100 meter omkring fortidsminderne, hvor der er et generelt forbud mod ændringer af tilstanden (Naturbeskyttelseslovens § 18) – dog er bl.a. landbrugsmæssig drift, bortset fra tilplantning, undtaget. Etablering af fx læhegn indenfor beskyttelseslinjen, vil således kræve en dispensation fra Naturbeskyttelseslovens § 18.

Sten- og jorddiger beskyttet af bestemmelserne i Museumlovens § 29 a må ikke beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra kommunen.

Figur 4. Fredninger samt beskyttede sten- og jorddiger.

Figur 5. Fredninger samt beskyttede sten- og jorddiger.

Vurdering

Næstved Kommune vurderer, at den nye driftsbygning ikke vil påvirke kulturhistoriske værdier såsom fredninger, fredede fortidsminder og beskyttede sten- og jorddiger.

Husdyrbrugets ophør

Hvis husdyrbruget i mod al forventning inden for den nærmeste årrække skal nedlukkes, vil alle beholdere blive tømt, og foderrester vil blive fjernet. Oprydningen vil foregå i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Såfremt besætningen bliver ramt af en sygdom, der af veterinærmyndighederne kræver karantæne eller nødslagtning af dyrene, vil det foregå i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Vurdering

Ved ophør af driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Beholdere til gylle, etc., der er omfattet af kravet om beholderkontrol, skal gøres uanvendelige til opbevaring af gylle m.m., hvis de afmeldes beholderkontrollen. Al miljøaffald skal bortskaffes efter den til hver tid gældende lovgivning.

1 Referencer

1. Bekendtgørelse nr. 1695. Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.
2. Danmarks Miljøundersøgelser 2009: Deposition af N komponenter 2009 – kommuner. www.dmu.dk/Luft/Luftforurenings-modeller/Deposition/
3. DMU m.fl. 2009: NOTAT. Grøn Vækst – Videnbehov. <http://www.dmu.dk/NR/rdonlyres/3B4B58B1-0953-42E8-9F4D-87DAF5794FD7/0/GroenVaekst.pdf>
4. Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbåret kvælstof ved udvidelser og etablering af større husdyrbrug, 2003 (Ammoniakmanualen) af Skov- og Naturstyrelsen (opdateret udgave, dec. 2005).
5. GIS-temaer fra www.arealinformation.dk vedr. DEVANO-kortlagte naturtyper og levesteder, beskyttede naturtyper, § 7-naturtyper, risikoanalyser for målsatte vandløb, nitrat- og fosforklasser, nitratfølsomme indvindingsområder samt drikkevandsområder.
6. GIS-temaer fra Storstrøms Amt med fund af sjældne og rødlistede arter: planter, padder, krybdyr, pattedyr og insekter.
7. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV. www2.dmu.dk/pub/FR635.pdf
8. Oplysninger på www.vandognatur.dk
9. Oplysninger på www.naturdata.dk
10. Dansk Pattedyratlas (2007). Gyldendal. ISBN 13: 9788702055061.

11. Storstrøms Amt, 2000: Røddlistede insekter i det åbne land i 2000.
12. Storstrøms Amt, 2001: Røddlistede fugle.
13. Storstrøms Amt, 2006: Røddlistede padder og krybdyr i Storstrøms Amt 2006.
14. Storstrøms Amt, 2006: Røddlistede skovinsekter i Storstrøms Amt 2006.
15. Storstrøms Amt, 2006: Røddlistede mosser og laver i Storstrøms Amt 2006.
16. Storstrøms Amt, 2006: Røddlistede planter 2006. En revision af røddlistede planter 1999.
17. Storstrøms Amt 1992: Bevaringsplan for overdrev i Storstrøms Amt. 1992.
18. Naturstyrelsen 2011:Natura 2000-plan 2010-2015. Natura 2000-område nr. 163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose.
http://www2.blst.dk/download/nyk/plan2011/163plan_del1.pdf
19. Naturstyrelsen 2011:Natura 2000-plan 2010-2015. Natura 2000-område nr. 163, Habitatområde 145. Holmegårds Mose.
<http://www2.blst.dk/download/nyk/plan2011/163plan.pdf>
20. Miljøministeriet 2009: MILJØKLAGENÆVNETS PRAKSIS I SAGER OM MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG ("PRAKSISNOTAT", 2. UDG.) 15. december 2009. <http://www.mst.dk/NR/ronlyres/6422C493-71D4-4E2B-A023-E03AE9375087/0/Praksisnotat2udg15122009.pdf>
21. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om beskyttelsesniveauer m m <http://www.mst.dk/NR/ronlyres/B2DB3821-C06E-4773-BA60-8B9BB932F840/0/-Notatombeskyttelsesniveaubilagtilpraksisnotat.pdf>
22. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om påvirkning af Natura 2000-områder. <http://www.mst.dk/NR/ronlyres/C121C3AF-22DD-461E-B9EF-C48BD3556BCD/0/NotatompåvirkningafNatura2000bilagpraksisnotat.pdf>
23. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet –DMUs vurdering af usikkerhed ved tærskelværdier for ammoniakfølsom natur. http://www.mst.dk/NR/ronlyres/9A721962-E178-46EC-9022-4E69901A5AC5/0/Bilag_MKNpraksisnotat_DMUtærskelværdier.pdf
24. Vestsjællands Amt og Storstrøms Amt 2006: Basisanalyse for Natura 2000-område nr. 163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose.
http://www.vandognatur.dk/NR/ronlyres/2BDB8484-52A3-4E6B-B247-CEED1B9CCF3C/0/163basis_bilag.pdf

Bilag 2

**Beskrivelse og vurdering af
udbringningsarealernes placering og
miljøbelastning på Trælløsevej 50, 4160
Herlufmagle**

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
1.1	Arealernes beliggenhed og planrammer	3
1.2	Godkendte arealer	6
1.3	Markdata	6
1.4	MVJ-aftale	7
1.5	Gødningshåndtering	7
2	Påvirkning fra udbringningsarealer af sårbar natur og sårbare arter	8
2.1	Naturområder beskyttet af § 7 i Lov miljøgodkendelse af husdyrbrug mv.	8
2.2	Naturområder beskyttet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven og sårbare arter, herunder Bilag IV-arter	9
2.3	Natura 2000-områder	17
3	Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand	18
3.1	Nitratudvaskning til overfladevand	18
3.2	Nitratudvaskning til grundvand	21
3.3	Fosfor	21
4	Hensynet til kulturhistoriske værdier	24
5	Anvendelse af bedste tilgængelige teknik	26
6	Sammenfatning	28
7	Bilag	28
8	Referencer	29
Bilag		31

1 Indledning

Næstved Kommune har i henhold § 19 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug vurderet projektets mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne.

Der er 138,25 DE på ejendommen. Den totale sum af husdyrgødning er 127,61 DE, hvori 10,64 DE er fratrasket fra husdyrbrugets dyrehold, som følge af den tid kvæget er på græs uden for udbringningsarealet.

Der ansøges om udbringning af hovedsalig minkgylle svarende til 127,61 DE på et samlet areal på 140,14 ha. Endvidere skal der bortkøres 2250 kg P, svarende til 19,2 tons bundslam fra gyllebeholderne hvert 3. år. Dette svarer til et reelt gødningstryk på 0,91 DE/ha, hvilket er en forudsætning for miljøvurderingerne, og der stilles derfor vilkår om dette.

Kommunen har på grundlag af ansøgningen og miljøredegørelsen foretaget en vurdering af udbringningsarealerne. Disse vurderinger ligger til grund for, at der er indsat konkrete vilkår i selve godkendelsen.

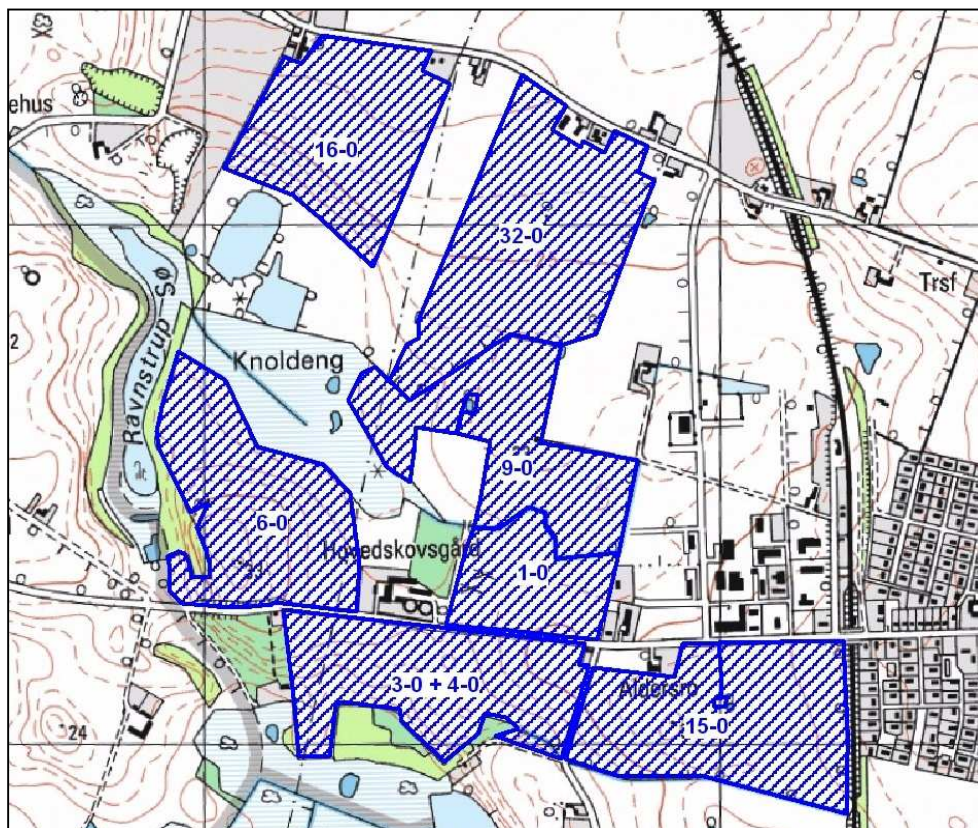
Ansøgningen er en ansøgning til § 11-godkendelse på udvidelse af minkhold fra 3000 til 5000 tæver og ophør af produktion af slagtesvin. Et mindre kvæghold på 20 ammekøer med opdræt holdes uændret.

Vilkår:

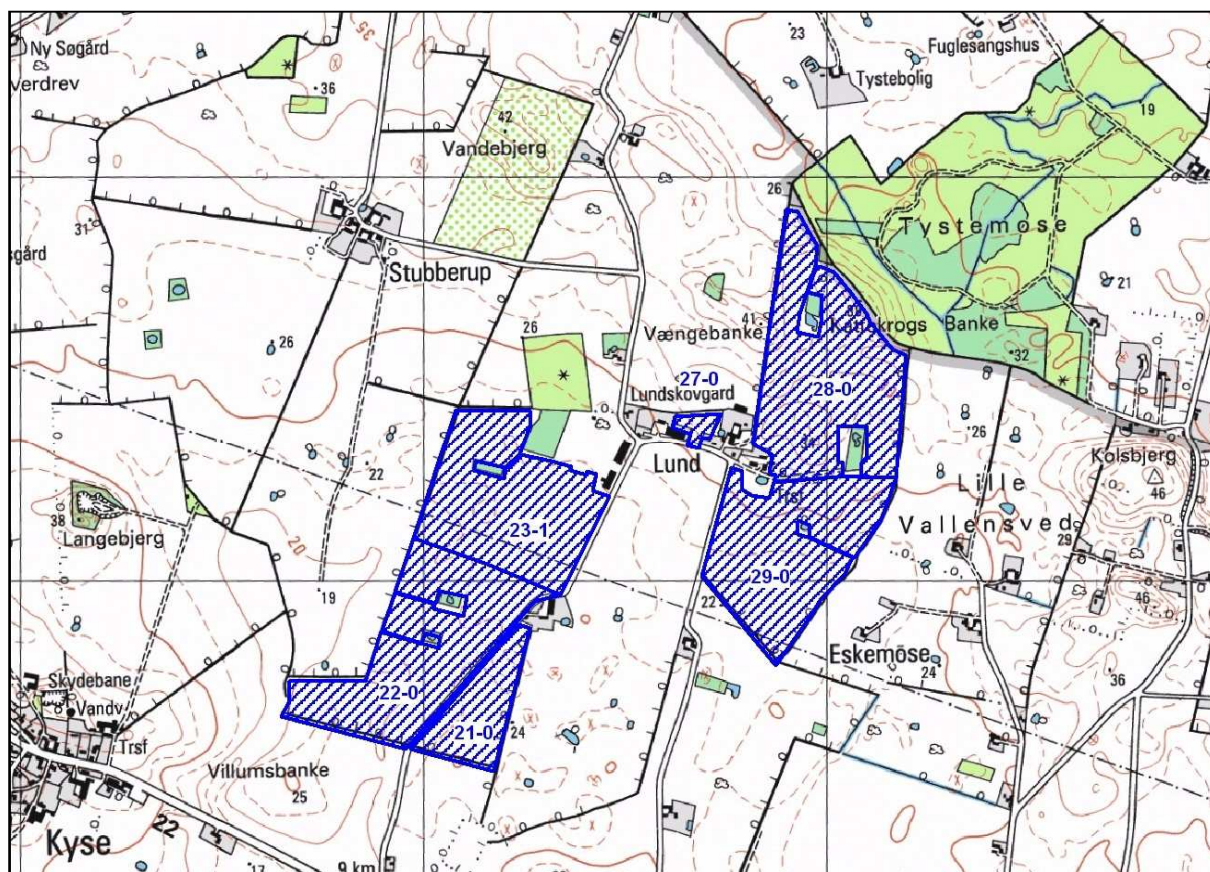
1. Der må maksimalt udbringes husdyrgødning på bedriftens udspretningsarealer svarende til 127,61 DE per planår (1/8-31/7) og således at der på bedriftens arealer ikke udbringes mere end 0,91 DE/ha. (DE er beregnet efter bekendtgørelse nr. 1692 af 19.12.2006.)

1.1 Arealernes beliggenhed og planrammer

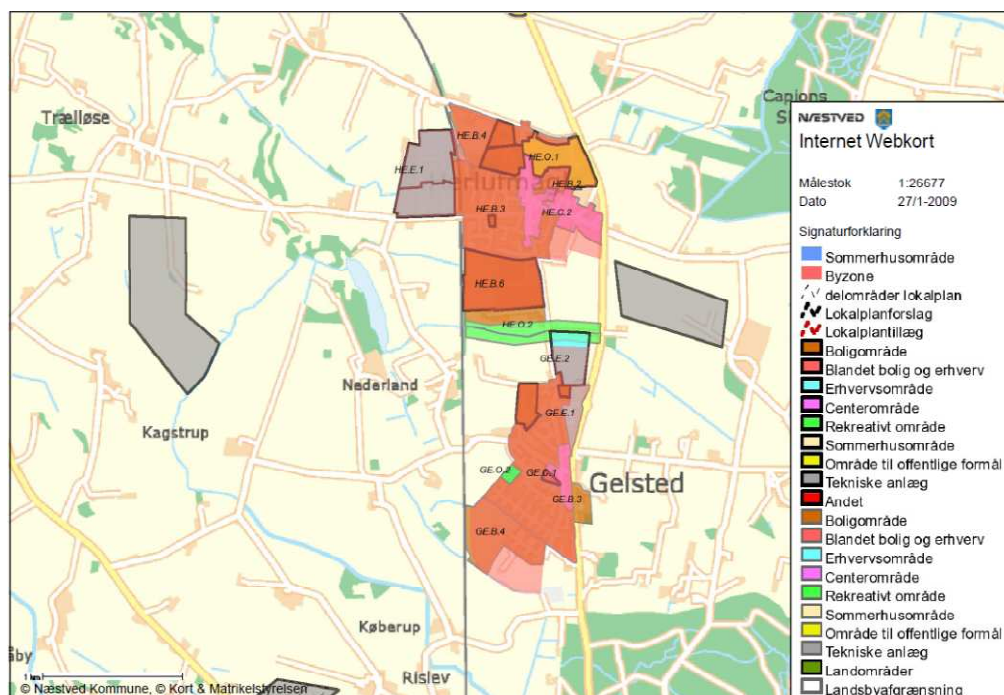
Udbringningsarealerne er beliggende i to områder, dels umiddelbart vest for Herlufmagle (kort 1) og dels mellem Kyse og skoven Tystemose (kort 2).

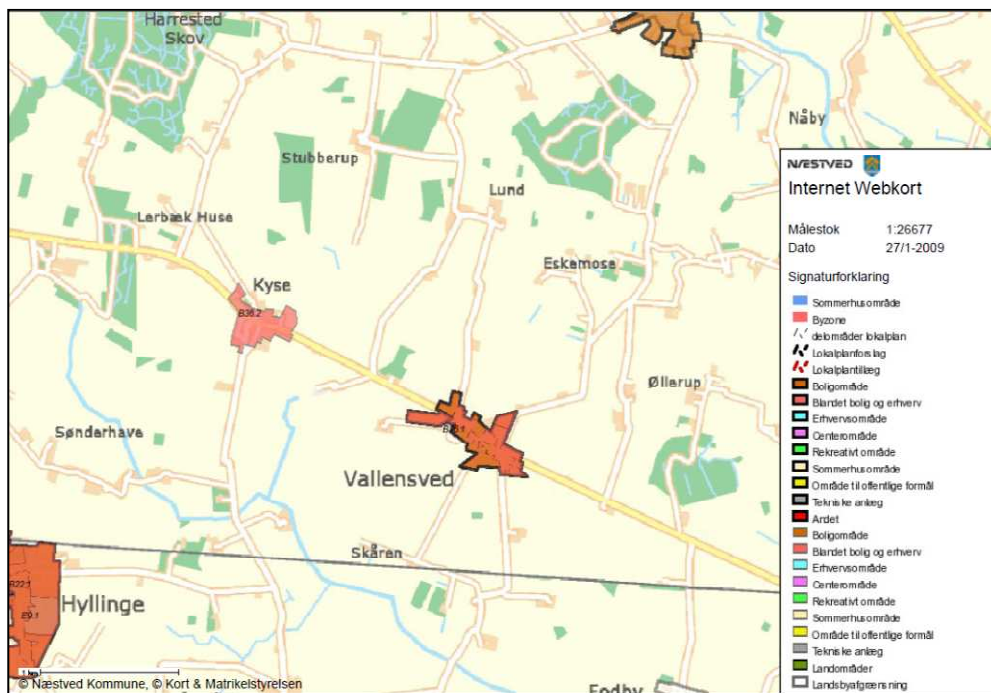
Kort 1. Placeringen af de nordligste udbringningsarealer.

Kort 2. Placeringen af de sydligste udbringningsarealer.

Kort 3. Udbringningsarealernes placering i forhold til zone-, kommune- og lokalplanlægning

Kort 4. Udbringningsarealernes placering i forhold til zone-, kommune- og lokalplanlægning

Mark 1-0, 9-0 og 15-0 grænser op til Herlufmagle byzone. Herlufmagle er udpeget byzone og indeholder endvidere kommune- og lokalplaner i kategorierne boligformål, erhverv samt offentlige formål. Mark 32-0 og mark 3-0+4-0 ligger mindre end 200 m fra byzonegrænsen.

De øvrige udbringningsarealer ligger alle over 200 m fra byzonegrænsen og over 200 m fra områder udpeget i lokal- og kommuneplaner.

Vurdering

I henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen § 24 må der ikke udbringes husdyrgødning på lørdage samt søn- og helligdage på arealer, der ligger nærmere end 200 m fra byzone samt områder i landzone, der er udlagt til boligformål.

Mark 15-0 ligger både syd for og vest for Herlufmagle byzone. Idet mark 15-0 ligger vest for et område i Herlufmagle byzone udlagt til boligformål, vurderer Næstved Kommune, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 24 skal opfyldes på hele arealet af mark 15-0.

Næstved Kommune vurderer derudover, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 24 er tilstrækkelig til at sikre Herlufmagle byzone mod væsentlige gener fra husdyrbrugets udbringning af husdyrgødning.

Nærmeste nabobeboelse er placeret i byzone. For at undgå lugtgener fra markstak til nærmeste beboelse, stiller Næstved Kommune krav om, at markstakken placeres mindst 200 m fra nærmeste nabobeboelse i byzone.

Der stilles endvidere vilkår om, at udbringning af gylle skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener og ammoniakfordampning så vidt muligt søges begrænset.

Næstved Kommune vurderer, at med de førnævnte vilkår vil det ansøgte projekt ikke medføre væsentlige gener fra udbringning af husdyrgødning i nærheden af byzone og boligområder.

1.2 Godkendte arealer

Godkendte udbringningsarealer, der alle er ejet af ansøger, fremgår af Kort 1 og Kort 2.

1.3 Markdata

Udbringningsarealernes placering i nitrat- og fosfor-klasser fremgår af nedenstående Tabel 1.

Klasse	Total	N 0	N 1	N 2	N 3	Grund vand	P 0	P 1	P 2	P 3
Areal (Ha)	140,14	0	0	53,47	82,70	0	17,73	66,49	0,41	56,89

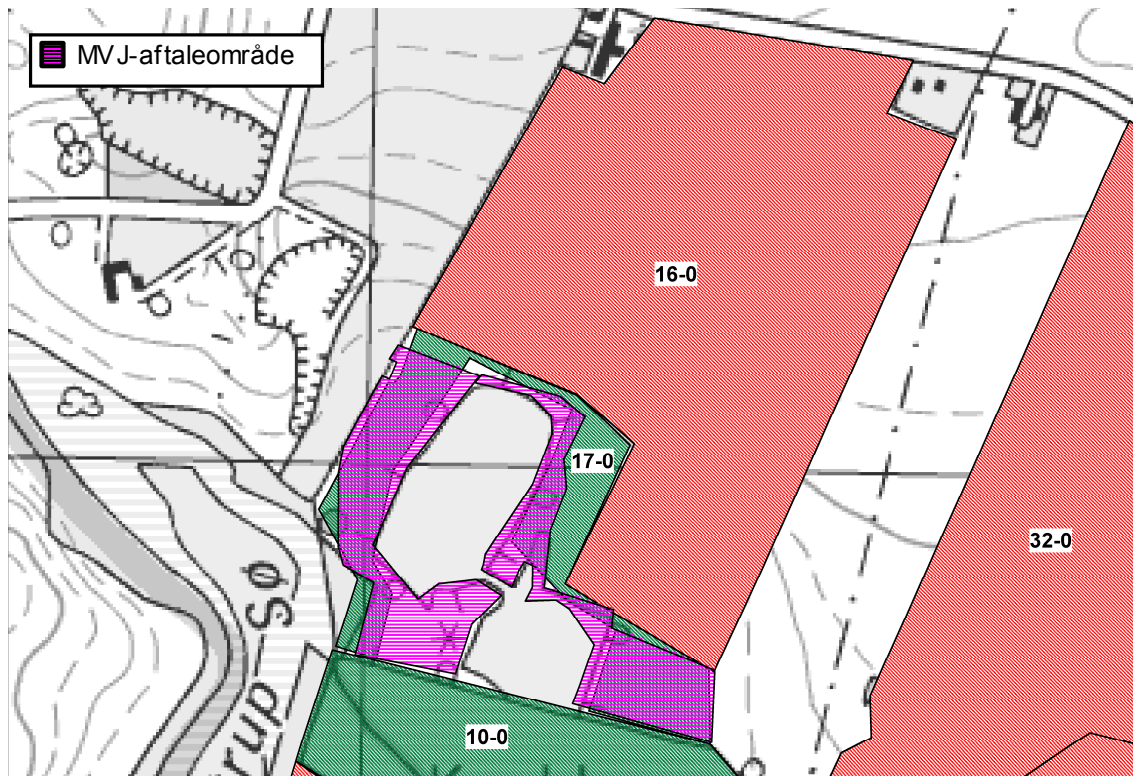
Tabel 1. Udbringningsarealerne og deres placering i N- og P-klasser jf. ansøgningsskemaet

Tabel 2: Oversigt over matrikelnumre for udbringningsarealerne.

Mark nr.	Matr. nr.
9-0	14a Herlufmagle by, Herlufmagle
32-0	12k + 12m Herlufmagle by, Herlufmagle 1at + 1l Ravnstrup Hgd., Herlufmagle
16-0	1p Ravnstrup Hgd., Herlufmagle
23-1	1a Lund by, Vallensved
28-0	3a Lund by, Vallensved
1-0	14a Herlufmagle by, Herlufmagle
3-0 + 4-0	14a Herlufmagle by, Herlufmagle
15-0	16ea Herlufmagle by, Herlufmagle
6-0	14a Herlufmagle by, Herlufmagle
25-0 + 26-0	1a Lund by, Vallensved
22-0	1a Lund by, Vallensved
21-0	1a Lund by, Vallensved
27-0	4d Lund by, Vallensved
29-0	3a Lund by, Vallensved
10-0	14a Herlufmagle by, Herlufmagle
17-0	1p Ravnstrup Hgd., Herlufmagle

1.4 MVJ-aftale

På mark 17-0 ved Ravnstrup foreligger der en MVJ aftale om afgræsning. Arealet benyttes til afgræsning for ammekøerne og er ikke medtaget som udbringningsareal i ansøgningen.

Kort 5. MVJ aftale ved udbringningsareal 17-0.

Vurdering

Da MVJ-aftalen ikke er medtaget i udbringningsarealet i ansøgningen, indgår arealet ikke i ansøgningssystemets beregninger for fosfor- og nitrattilførslen til udbringningsarealet. MVJ-aftalen om afgræsning har derfor ikke betydning for størrelsen af husdyrbrugets areal til rådighed for udbringning af husdyrgødning.

1.5 Gødningshåndtering

Der udbringes som nævnt 127,61 DE, hvoraf hovedparten stammer fra minkgylle. Den resterende del stammer fra dybstrøelse og gylle fra kvæget. Gyllen udbringes ved brug af slæbeslanger.

Vurdering

På sortjord og græsmarker skal gyllen nedfældes jævnfør reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

2 Påvirkning fra udbringningsarealer af sårbar natur og sårbare arter

2.1 Naturområder beskyttet af § 7 i Lov miljøgodkendelse af husdyrbrug mv.

De sydligste udbringningsarealer er beliggende 1 km øst for et tidligere § 7-overdrev ved Ladby Overdrev. Omhandlende overdrev er besigtiget af Næstved kommune i 2008 og arealet opfylder ikke længere størrelseskriteriet for at være et § 7-overdrev.

De nordligste udbringningsarealer er beliggende ganske tæt på et værdifuldt § 7-overdrev på østsiden af Søgård Sø, se Kort 3. Hovedparten af disse udbringningsmarker er beliggende indenfor 1000 m fra overdrevet.

Kommunen skal efter § 29 i husdyrgodkendelsesloven foretage en vurdering af, hvorvidt der er naturområder, som ikke er tilstrækkeligt beskyttet efter de generelle beskyttelseskriterier. Er det tilfældet, skal der efter § 11, stk. 2 ved fastsættelse af skærpende vilkår, anvendes kriterier svarende til kriterierne for § 7-lokaliteter. De nærmeste naturområder af denne type er Torpe Mose og Ulstrup Kær, der af kommunen er registreret som særligt værdifulde og kvælstof-følsomme. Begge lokaliteter er beliggende godt 2 km fra de nordligste udbringningsmarker i hhv. nordøstlige og nordvestlig retning (se kort 4).

Vurdering

§ 7-overdrevet ved Søgård Sø er besigtiget af Næstved Kommune i 2010. Overdrevet er fortsat artsrigt og værdifuldt med bl.a. Stivhåret Borst, Hulkravet Kodriver, Stor Knopurt, Almindelig Gyldenris, Djævelsbid og Krat-Fladbælg /9/. Overdrevet er tidligere medtaget i Storstrøms Amts bevaringsplan for overdrev /17/.

Danmarks Miljøundersøgelser har vurderet, at der ved udbringning af flydende husdyrgødning kan registreres en afdampning af kvælstof større end 1 kg N/ha/år i en afstand af 20-30 meter fra udbringningsmarken /20 & 23/.

Afstanden fra de nærmeste udbringningsmarker (3-0+4-0) er 45 m, hvoraf 20 m er bevokset med skov og krat. En eventuel afsætning på overdrevet vil med stor sandsynlighed udgøre mindre end 1 kg N/ha/år, hvilket er mindre end den mængde, der vurderes at kunne forårsage en ændring i vegetationens sammensætning.

Overdrevet er tillige beliggende forholdsvis tæt på anlægget på Trælløsevej 50. Merbelastningen fra anlægget er beregnet til 0,1, kg N/ha/år, hvilket sammen med bidraget fra nærmest beliggende udbringningsmarker fortsat ikke vurderes at påvirke overdrevet væsentligt negativt.

På baggrund heraf sætter Næstved kommune ikke skærpende vilkår for driften i forhold til § 7-lokaliteter. Det samme er tilfældet i forhold til Torpe Mose og Ulstrup Kær, der på grund af afstanden til udbringningsmarkerne ikke påvirkes væsentligt negativt.

Kort 4. De nordligste udbringningsarealers beliggenhed i forhold til § 7-lokaliteter (orange). Sidstnævnte er vist med 300 m og 1000 m bufferzone omkring. Ulstrup Kær og Torpe Mose er lokaliteter som kommunen har valgt at give samme beskyttelses som § 7-lokaliteter.

2.2 Naturområder beskyttet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven og sårbare arter, herunder Bilag IV-arter

En række habitatnaturtyper og § 3-arealer er sårbare over for nitrat- og fosforpåvirkninger. Udvaskning af nitrat og afstrømning af fosfor fra udbringningsarealerne kan medføre væsentlige miljøpåvirkninger af overfladevand (vandløb, søer og fjord- og kystvande) samt våde terrestriske naturtyper som kilder, væld og kær. Tilstanden i naturarealer må ikke ændres uden forudgående dispensation fra kommunen.

I Danmark findes der 80 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttede i deres naturlige udbredelsesområder ifølge direktivets artikel 12. På eller nær udspretningsarealerne findes med stor sandsynlighed Bilag IV-padderne Springfrø, Spidssnudet Frø og Stor Vandsalamander.

§ 3-naturområder og levesteder for Bilag IV-arter, der ligger lige op til udbringningsarealer, vil især være under direkte påvirkning. Der er den 20. oktober 2011 foretaget besigtigelse af naturområder (vandhuller, enge, moser og vandløb) nær udbringningsarealer (Tabel 3, Kort 5 og Kort 6). Endvidere er der i 2008 foretaget § 3-registrering af alle naturområder i området.

Marknum mer	Lokalitet	Naturtype	Potentielt levested	Behov for bræmme	P.t. dyrkningsfri bræmme
22-0	1*	Vandhul	ikke levested	nej	1-2 m
22-0	2	Vandhul	ikke levested	nej	10 m
22-0	3*	Vandhul	Springfrø, Stor vandsalamander	ja	2 (mod nord) -25 m
23-1	4	Vandhul	ikke levested	nej	5 m mod nord og syd
22-0	5*	Vandhul	ikke levested	nej	1-2 m
23-1	6*	Vandhul	Springfrø, Stor vandsalamander	ja	på græsset areal
29-0	7*	Vandhul	Springfrø, Stor vandsalamander	ja	2 m mod vest, syd og øst
29-0	8	Vandhul	ikke levested	nej	5 m
28-0	9	Vandhul	Springfrø, Stor vandsalamander	ja	5 m mod vest og øst
28-0	10	Vandhul	Spidssnudet frø, Springfrø, Stor vandsalamander	ja	5 m mod vest og øst
29-0	11	Vandhul	Spidssnudet frø, Springfrø, Stor vandsalamander	nej	> 10 m
3-0 + 4-0	12	Mose	Springfrø, Stor vandsalamander	nej	2 m mod nord
9-0	13	Vandhul	ikke levested	nej	2 m mod vest og øst
6-0 + 16- 0	14	Kultureng	Spidssnudet frø, Springfrø, Stor vandsalamander	nej	0 m
6-0	15	Mose	ikke levested	nej	2 m mod nord og syd
32-0	16	Vandhul	Springfrø, Stor vandsalamander	nej	> 10 m græsset

Tabel 3. Registrering af potentielle levesteder for Bilag IV-padder i vandhuller og andre naturområder, der er beliggende på eller op til udbringningsarealer. Øvrige padder er ikke medtaget i tabellen. *: vandhullet er habitatnaturtype 3150 (Næringsrig sø med flydebladsvegetation).

Vandløb

Der må ikke udbringes flydende husdyrgødning på stejle skrånninger med en hældning på mere end 6 grader ned mod vandløb m.v. inden for en afstand af op til 20 meter ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsen.

De lokale afstrømningsforhold kan desuden betyde, at der kan ske en direkte afstrømning af husdyrgødning ned til et vandløb.

Udbringningsarealerne langs vandløb er derfor besigtiget for at konstatere, om der er stærkt skrånende terræn mod vandløbene. Af åbne vandløb findes kun "Hedebækken" mellem mark 1-0 og 9-0.

Der er ikke konstateret stærkt hældende terræn mod Hedebækken.

Vandhuller, moser og overdrev samt levesteder for Bilag IV-padder

Udbringningsarealerne er beliggende omkring eller op til 13 markvandhuller, et større engområde "Knoldeng" og et moseområde i forbindelse med Søgård Sø, se Kort 5 og Kort 6. De sydligste udbringningsmarker ligger udelukkende op til vandhuller samt skoven Tystemose.

Flere af vandhullerne er habitatnaturtype "Næringsrig sø med flydebladsvegetation" (typekode 3150). Dette er en meget bredt defineret søtype, der også inkluderer næringsbelastede vandhuller domineret af arter af Andemad. Ingen af de registrerede vandhuller er imidlertid begrænset i tilførsel af næring. For hovedparten af vandhullerne beliggende på dyrket mark er der opretholdt en udyrket bræmme af maksimalt 1-2 meters bredde.

"Knoldeng" udgøres i dag af overvejende afgræssede kulturenge uden nævneværdigt floristisk indhold. Mellem engen og Ravnstrup Sø ligger en smal mosebræmme, der er adskilt fra mark 6-0 ved 10-60 meter bred bevoksningsbræmme. Nordvest for Søgård Sø ligger et større moseområde uden drift, som mark 3-0 og 4-0 er beliggende ned til.

Skoven Tystemose er ekstensivt besigtiget i oktober 2011. Der er ikke herved eller tidligere registreret rødlistede eller sjældne arter, men løvskoven er med meget stor sandsynlighed fouragerings- og rasteområde for Springfrø og til dels Stor Vandsalamander.

Af de 13 besigtigede søer og vandhuller er de 7 vurderet at være potentiel ynglelokalitet for en eller flere arter af Bilag IV-padder; Springfrø, Stor Vandsalamander og Springfrø.

I vurderingen af, hvorvidt et givent vandhul eller naturområde vurderes at være potentielt levested for en eller flere Bilag IV-padder er inddraget en række levestedsparametre. Det drejer sig primært om:

- er vandhullet helt eller delvist lysåbent, dvs. kan vandet blive opvarmet
- forekommer der lavvandede partier
- er det massivt næringsbelastet (eutrofieret)
- forekommer der (tegn på) andefodring, -udsætning eller fisk
- er bilag IV-arten udbredt i området
- er der raste-/forurageringsområder i nærheden
- indgår vandhullet i et netværk af levesteder, og er der mulighed for vandring/spredning mellem disse
- forekommer der levende hegn og naturarealer i øvrige omkring vandhullet

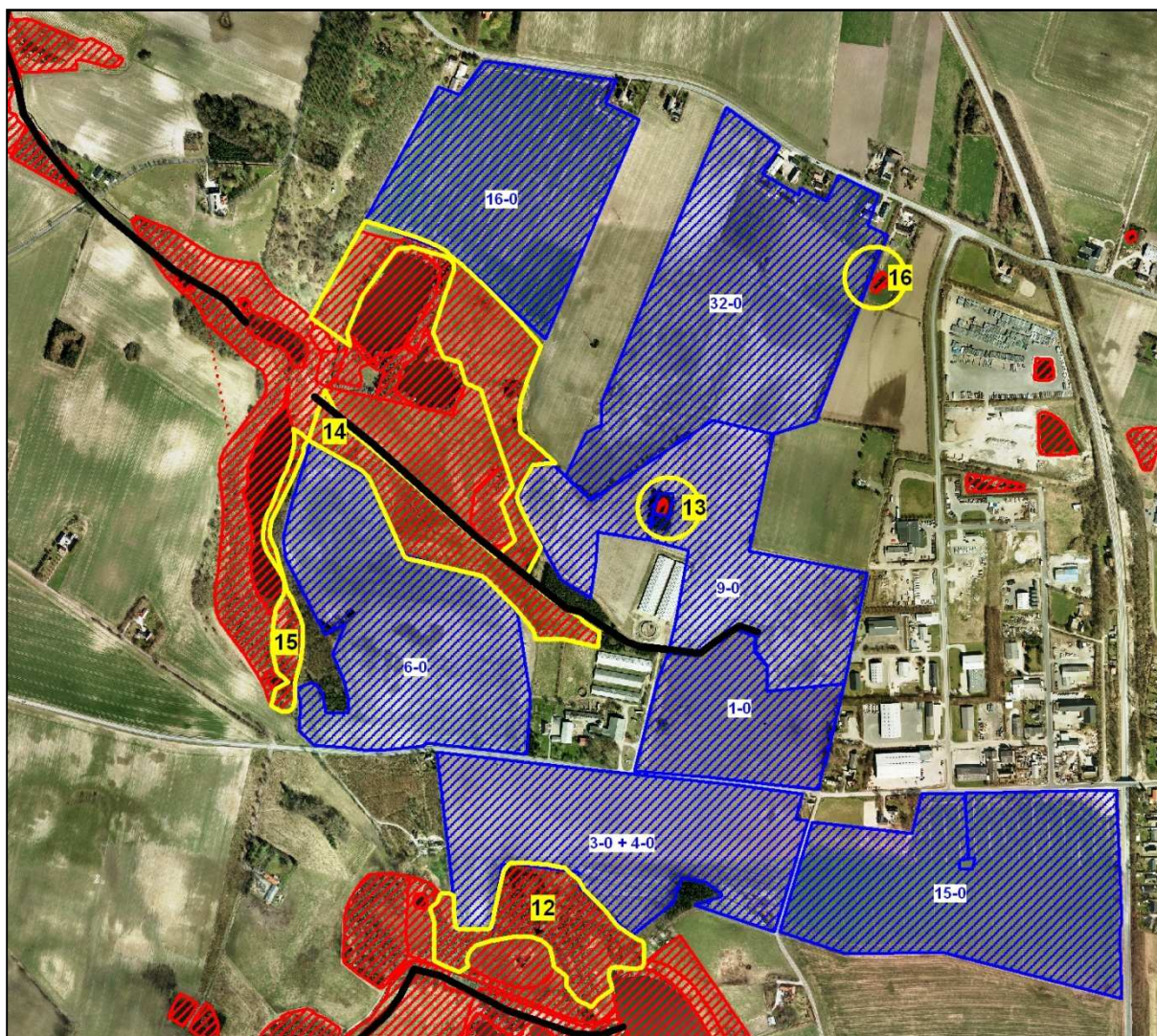
Foto 1: Lokalitet 6 er et fint lysåbent paddevandhul beliggende på afgræsset kulturgræsmark. Udbringningsmarkerne ses i baggrunden.

Springfrø er udbredt på Sydsjælland og specielt i områder nær løvskov. I skovrige områder med mange vandhuller eller oversvømmelser kan den optræder endog meget talrigt. Springfrø yngler desuden gerne i markvandhuller, men opholder sig i skov og beplantninger uden for yngletiden.

Stor Vandsalamander er almindelig i det sydøstlige Danmark i vandhuller og formodes at findes i op mod halvdelen af vandhullerne i kommunen. Især i vandhuller med bedst vandkvalitet og uden fisk, vil sandsynligheden være størst. Arten opholder sig efter yngleperioden forsat lige omkring vandhullet eller 2-300 meter derfra.

Spidssnudet Frø er ikke i samme grad som Springfrø knyttet til egentlige vandhuller, men foretrækker i langt højere grad oversvømmede partier i moser og på enge (fladvand). Uden for ynglesæsonen lever Spidssnudet Frø i enge, moser og udyrkede fugtige arealer. Det er en art, der kræver høj naturkvalitet på såvel yngle- som rastelokaliteter, og det er givetvis forklaringen på, at den ikke er registreret omkring udbringningsarealerne.

Udover nævnte Bilag IV-padder findes med stor sandsynlighed en række flagermusarter i området; disse er ligeledes på habitatdirektivets Bilag IV. De almindeligste og mest sandsynlige arter i Næstved Kommune er vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus og dværgflagermus /9 & 10/.

Kort 5: Nordligste udbringningsmarkers beliggenhed i forhold til § 3-natur og levesteder for Bilag IV-arter. Lokalteter vist med gult og tilhørende nummer er besigtiget og omtalt i teksten samt i Tabel 2. Øvrige § 3-områder er vist med rødt; § 3-vandløb er dog vist med sort streg.

Vurdering

Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om udbringning af husdyrgødning beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder for bilag IV arterne i det naturlige udbredelsesområde. Endvidere må der ikke ske negativ påvirkning af § 3-naturområder.

En del naturtyper og en række arter er meget følsomme overfor husdyrgødning. Naturtyper og levesteder, der ligger lige op til udbringningsarealer, vil især være under direkte påvirkning.

Det vurderes på baggrund af tilgængelig viden, at følgende forhold vil kunne påvirke naturindholdet i § 3-arealer, bilag IV-padderne og deres yngle- og rasteområder negativt i forbindelse med udbringning af husdyrgødning:

1. Naturområder kan forringes ved afdampning af ammoniak fra udbragt flydende husdyrgødning. Det vurderes af Danmarks Miljøundersøgelser /20,23/, at der op til 20-30 m fra et udbringningsareal sker en afdampning, som overstiger 1 kg N pr. ha. Påvirkningen er så stor, at den generelle naturtilstand vil forringes, og paddernes fouragerings- og opholdsarealer vil blive påvirket negativt. Hvis den flydende husdyrgødning nedfældes, vurderes der ikke at ske en afdampning af ammoniak i en størrelse, som vil medføre forringelse af naturområdet.

- Der kan derfor blive stillet vilkår om nedfældning af flydende husdyrgødning op til 30 meter fra beskyttede naturområder eller naturområder, der med stor sandsynlighed er levested for bilag IV arter
2. Ved udbringning af flydende husdyrgødning kan der ske skade på padderne. Hovedparten af bilag IV-padderne vandrer meget koncentreret til vandhullerne og oversvømmede moser og enge. Ligeledes vandrer mange padder væk fra vandhullet umiddelbart efter æglægningen. Ved udbringning af flydende husdyrgødning er det muligt, at det sker på et tidspunkt, hvor padderne vandrer til eller fra vandhuller og andre ynglelokaliteter, og hvor der derfor er stor koncentration af padder umiddelbart omkring ynglelokaliteterne. Ved udbringningen er der derfor mulighed for, at padder i stort antal kommer i direkte kontakt med gyllen ved at få det på deres hud, hvilket kan være dødeligt.
 - Der kan derfor stilles vilkår om en bræmme på 10 meter, hvor der ikke må udbringes flydende husdyrgødning omkring naturområder, der med stor sandsynlighed er levested for bilag IV arter
 3. Ved udbringning og nedfældning af flydende husdyrgødning på meget våde eller meget tørre lerjorde er der mulighed for, at gyllen flyder ovenpå, da jorden allerede er helt mættet eller har svært ved at suge væske til sig. Dette kan resultere i overfladeafstrømning af gylle, som kan lede gylle ned i vandhullet eller ind på naturområdet. Det samme er tilfældet, hvis der sker en for voldsom dosering ved nedfældningen, eller hvis der er dyrket meget tæt på et naturområde. En tordenbyge umiddelbart efter udbringning/nedfældning vil ligeledes øge muligheden for overfladeafstrømning til naturområdet
 - Etablering af bræmmer hvor der ikke må udbringes flydende husdyrgødning vil mindske risikoen for overfladeafstrømning
 4. Ved udbringning af flydende husdyrgødning på skrånende terræn kan der ske overfladeafstrømning til nærliggende naturområder
 - Der kan derfor blive stillet vilkår om bræmmer, hvor der kun må nedfældes husdyrgødning eller vilkår om dyrkningsfri bræmmer, hvor terrænet er stærkt skrånende ned mod beskyttede naturområder eller naturområder, der med stor sandsynlighed er levested for bilag IV-arter.
 5. Ved udbringning af flydende husdyrgødning på marker lige op til § 3-naturområder kan der afsættes gødning direkte og dermed forringe kvaliteten af naturområdet.
 - Der kan derfor blive stillet vilkår om en 2 meter dyrknings- og udbringningsfri bræmme omkring alle § 3-naturområder.
 6. Der skal være 2 meter bræmmer omkring alle naturlige søer over 100 m² jf. vandløbslovens § 69. Det samme gælder for søer der i vandplanen mindst har miljømålet god tilstand eller godt økologisk potentiale efter lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder (miljømålslo-

ven). Bestemmelsen gælder dog ikke for isolerede søer under 100 m². En ikke-isoleret sø er en sø med af- eller tilløb (også dræn). Opfyldelse af vandløbsloven indgår i kommunens krydsoverensstemmelse "KO-kontrol".

Projektet kan kun godkendes under forudsætning af, at tilstanden i beskyttede naturtyper ikke forringes og af, at der ikke sker en beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder for Bilag IV-arter jævnfør Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Kort 6: Sydlige udbringningsmarkens beliggenhed i forhold til § 3-natur og levesteder for Bilag IV-arter. Lokalteter vist med gult og tilhørende nummer er besigtiget og omtalt i teksten samt i Tabel 3. Øvrige § 3-områder er vist med rødt.

Vurderingen af de enkelte naturelementer (§ 3-natur, § 3-vandløb og bilag IV-arter) beskrives nedenfor.

§ 3-natur og tålegrænser

Påvirkningen af tilstanden i § 3-naturområderne (vandhuller, moser og overdrev) kan vurderes ved at undersøge om naturtypernes tålegrænser for kvælstof overskrides som følge af påvirkning af udbragt husdyrgødning.

For vandhuller der ikke er begrænset i tilførsel af næring, er der ikke fastsat nogen tålegrænse /4/. For moser, enge og overdrev er tålegrænsen 15-25 kg N/ha/år.

Baggrundsbelastningen for Næstved kommune under ét er 13 kg N/ha/år /2/. Dette indebærer, at der med en diffus, kortvarig og begrænset forøget ammoniakfordampning ikke forventes en ændring i § 3-naturarealerne som følge af påvirkning af kvælstof ved afdampning fra udbringningsarealerne.

§ 3-vandhuller

Udbringning af flydende husdyrgødning kan betyde en direkte tilførsel af kvælstof til § 3-naturarealer og dermed stor risiko for, at tilstanden bliver ændret. Se ovenstående punkt 5 og 6. For at sikre de beskyttede områder mod ændring i tilstanden, vurderer Næstved kommunen, at følgende vilkår er nødvendige:

Vilkår:

- ❖ Etablering af en 2 meter dyrknings- og udbringningsfri bræmme omkring lokaliteterne 3,7,9,10,12 og 13. Bræmmen skal udmåles fra øvre vandhulsbrink.

§ 3-vandløb

Hedebækken er et §3 beskyttet vandløb. Der skal i henhold til vandløbsloven være 2 meter bræmmer langs Hedebækken.

Ifølge vandplanen er miljømålet for Hedebækken, at den skal opnå god økologisk tilstand svarende til faunaklasse 5. God økologisk tilstand er et udtryk for en tilstand med "svag afvigelse fra uberørte forhold".

Hedebækken opfylder på nuværende tidspunkt ikke sit miljømål. I henhold til vandplanen har den for nuværende en moderat til ringe økologisk tilstand.

Det er ved besigtigelse konstateret, at der ved udspretningsarealerne ikke er skrånende terræn mod Hedebækken, og der er derfor ikke fare for direkte afstrømning af husdyrgødning til vandløbet.

Oplandet til Hedebækken er beliggende i nitratklasse 2, hvorved der i forbindelse med meddelelse af denne godkendelse sker en reduktion af den tilladte udvaskning af nitrat i forhold til de nuværende forhold. Dyretrykket bliver i henhold til ansøgningen 0,92 DE/ha.

Vi vurderer, at der ikke er behov for at stille supplerende vilkår for at beskytte Hedebækken, da den er tilstrækkeligt beskyttet af de generelle krav i husdyrgødningsbekendtgørelsen og med oplandets placering i nitratklasse 2.

Bilag IV-arter

Lokaliteterne 3, 6, 7, 9-12, 14 og 15 er potentielle levesteder for bilag IV-padder. For at sikre bilag IV-padder mod påvirkning fra udbragt husdyrgødning, vurderer kommunen, at følgende vilkår er nødvendige. Se ovenstående punkt 1, 2 og evt. 3.

Vilkår:

- ❖ Etablering af en 10 meter bred bræmme omkring lokaliteterne 3, 6, 7, 9 og 10 hvor der ikke må udbringes flydende husdyrgødning.

- ❖ Omkring lokaliteterne 3, 6, 7, 9 og 10 og den udbringningsfri bræmme etableres der en yderligere 20 m bred bræmme, hvor udbringning af husdyrgødning skal ske ved nedfældning.
- ❖ Bræmmerne skal udmåles fra naturområdets kant mod udbringningsmarkerne.

Øvrige forekommende bilag IV-arter (Flagermus) vurderes ligeledes ikke at blive påvirket af udbringningen.

2.3 Natura 2000-områder

Udbringningsarealerne er beliggende 2,5 - 3 km fra Natura 2000-område nr. N163, "Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose". Natura 2000-området består af habitatområde H146 og H194 samt af fuglebeskyttelsesområde F91 og F93. Natura 2000-områdets samlede areal er på 4.084 ha.

Udpegningsgrundlaget for arter og naturtyper for beskyttelsesområderne er gengivet i Bilag 2.1, og områderne er beskrevet i basisanalyserne /25/ og i Natura 2000-planerne /18,19/.

Natura 2000-området strækker sig langs Susåen fra lidt vest for Rønnede til Næstved. På en stor del af strækningen er det dog kun selve åløbet, der er udpeget. I områdets østlige del er et sammenhængende område mellem Holmegårds Mose, Gammellung, Tue og Porsmose udpeget som fuglebeskyttelses- og habitatområder. Mod vest er Tystrup-Bavelse Sø det dominerende landskabselement omfattet af Natura 2000. Slagmosen og naturskoven Rådmandshave ved Næstved i den sydlige del er udpeget som habitatområde.

Holmegårds Mose er Østdanmarks største højmoser. Der har været udvundet tørv i moser gennem århundreder, men udnyttelsen har været intensiveret over nogle årtier til Holmegårds Glasværk. En del af moser består derfor i dag af afgravede tørveflader eller åbne tørvegrave. I områdets vestlige del findes der stadig relativt intakte højmoserflader.

Suså er Sjællands største vandløb, og er levested for internationalt beskyttelseskrævende arter som pilsmerling, bæklampret og tykskallet malermusling. Åen løber igennem et afvekslende morænelandskab med Tystrup-Bavelse Sø, som er ynglested for arter som havørn og isfugl. Den østlige del af Natura 2000-området rummer et mosekompleks med internationalt vigtige naturtyper som aktiv højmoser, hængesæk, tidvis våd eng, avneknippemose og skovbevokset tørvemose. Holmegårds Mose er Østdanmarks vigtigste højmoser, selv om den er reduceret voldsomt i forhold til sin oprindelige størrelse. Den er levested for en række plante- og dyrearter af national og regional betydning. Engsnarre og rørhøg er beskyttelseskrævende ynglefugle knyttet til mosekomplekset, og rastende arter som sangsvane og sædgås forekommer i internationalt betydelige antal. Sydligst i Natura 2000-området findes Slagmosen med rigkær og indslag af den sjældne naturtype indlandssalteng.

Derudover er der flere steder i området vigtige forekomster af skovnaturtyper, hvor bøgeskov på muldbund er dominerende, og hvor aske- og elleskov udgør vigtige skovarealer tættest på sø og å. Rundt om Tystrup Sø findes flere kilder og væld, især i

Frederikskilde Skov i nord. Flere skove i området er udlagt til naturskov uden drift /18,19/.

Vurdering

Natura 2000-området er beliggende i en sådan afstand fra udbringningsarealerne, at der med overvejende stor sandsynlighed ikke er nogen væsentlig negativ påvirkning fra projektet på arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget.

Vurderingen af påvirkningen fra udvaskning af næringssalte af Natura 2000-området er givet i afsnit 3.

3 Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand

3.1 Nitratudvaskning til overfladevand

Udbringningsarealerne ligger i afstrømningsområdet til Smålandsfarvandet, der er beliggende i vanddistrikt 35. Smålandsfarvandet omfatter Karrebæk Fjord, Dybsø Fjord, Avnø Fjord, Smålandsfarvandets åbne del inkl. Karrebæksminde Bugt og Den sydlige del af Smålandsfarvandet inkl. Saksø Fjord. Alle udbringningsarealerne er beliggende i oplandet til Karrebæk Fjord. De nordlige udbringningsarealer afvander via Torpe Kanal og Søgårdsgrøften til Susåen og de sydlige udbringningsarealer afvander via Harrested Å til Saltø Å.

Karrebæk Fjord er en del af Natura 2000 område nr. 169, "Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde". Områdets udpegningsgrundlag kan ses på bilag 2.1.

Karrebæk Fjord har uden sammenligning det største opland i vanddistrikt 35. Koncentrationen af næringsstoffer er derfor væsentlig højere end i de øvrige fjorde. Fjorden modtager næringsstoffer fra hele Suså oplandet. Derudover udmunder Fladsåen og Saltø Å i fjorden /26/. Der er ofte betydelige forskelle i næringsstofkoncentrationerne inderst og yderst i fjorden. Søsalat og trådalger trives i den nordlige, indre del af fjorden pga. det næringsrige vand. I den øvrige del af fjorden findes der ligeledes søsalat og trådalger, men flere steder findes også flerårige blomsterplanter, deriblandt enkelte ålegræsbede, samt mere sparsomt kransnålalger. Generelt er området artsfattigt, og ganske få arter er dominerende. I Natura-2000-planen for område nr. 169 er fjorden karakteriseret som en kystlagune (naturtype 1150) /27/.

I basisanalysen /26/ og i vandplan 2010-2015 for Smålandsfarvandet /28/ vurderes tilstanden i fjorden i forhold til forekomst og sammensætning af undervandsplanter. Karrebæk Fjord opfylder ikke sit miljømål for økologisk tilstand.

Kvælstofbelastningen (udvaskningsbidraget) til Karrebæk Fjord (for 2005-2009) er 1391 tons N/år. /28/

Vurdering

I henhold til Miljøstyrelsens vejledning er følgende en forudsætning for meddelelse af en miljøgodkendelse /27/:

Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, f.eks. ny bebyggelse end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, f.eks. etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

Afskæringskriterie for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Der er i oplandet til Karrebæk Fjord sket et fald i husdyrproduktionen på 3887 DE svarende til et fald på ca. 12 % i perioden 2007-2011. Opgørelsen over dyrehold i oplandet er baseret på data fra Det Centrale Husdyrregister og stammer fra en opgørelse fra Statsforvaltningen Nordjylland fra februar 2012 /29/.

I henhold til ovenstående vurderer vi at husdyrproduktionen er faldende for Karrebæk Fjord.

Vi vurderer desuden, at der ikke er andre kilder udover husdyrbrug som siden 2007 kan have medført en øget nitratudvaskning til det aktuelle opland. Andre kilder kan f.eks. være udledning fra et renseanlæg ved ændring af udledningspunkt fra et opland til det aktuelle opland, eller etablering af dambrug.

Kloakering og spildevandsrensning bliver desuden mere og mere udbredt også i landområderne, der er således grundlag for at antage at udledningen af næringsstoffer herfra er faldende. Dog kan der være forekommet øgede regnvandsbetinget udløb i perioder med store regnvandsmængder.

Udspretningsarealer i oplandet til Karrebæk Fjord

Beregning af nitratudvaskningen fra den ansøgte husdyrproduktion i sig selv

Oplandet til Karrebæk Fjord er beliggende i nitratkasse 2 og 3. Arealer i nitratkasse 2 og 3 er karakteriseret ved, at de afvander til meget kvælstof sårbare områder. Karrebæk Fjord er lavvandet og med langsom vandudskiftning og den er karakteriseret som kystlagune. I henhold til Miljøstyrelsens vejledning om afskæringskriterier for udvaskning af kvælstof, kan det ikke udelukkes, at en ændring i kvælstoftilførselen på mere end 1 % i forhold til den samlede belastning, vil have en synlig effekt på fjordens miljøtilstand /26/. Tilsvarende vil det sige, at det i dag ikke er muligt at påvise en effekt på fjordens miljøtilstand, hvis ændringen i nitratkonzentrationen er mindre end 1 %. Miljøstyrelsens vurdering bygger på en analyse fra DMU.

Næringsstofbelastningen af den marine del af natura 2000 område nr. 169 er en trussel mod dets naturtilstand. Bundplanterne (særligt ålegræs) og den tilknyttede fauna er aftaget betydeligt de seneste år /27/. Bundfaunaen er fødegrundlag for en række bundlevende fisk, fugle og havpattedyr der anvender bugten som fødesøgningsområde.

Vi vurderer i henhold til ovenstående, at hvis bedriftens andel af den samlede udvaskning til Karrebæk Fjord ved ansøgt drift er under en procent, så vil den øgede udvaskning fra bedriften ikke medføre en væsentligt negativ påvirkning af arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for beskyttelsesområdet.

Til brug for vurderingen af den ansøgte drifts betydning for kvælstofudvaskningen til Karrebæk Fjord er der foretaget en scenarieberegning af N-udvaskningen i det elektroniske ansøgningssystem, hvor tilførelsen af husdyrgødning til arealerne er fjernet, for at se hvor meget et rent plantebrug ville belaste fjordene med kvælstof. (skemanummer 39264)

Ifølge den elektroniske ansøgning vil N-udvaskningen være 38,0 kg N/ha, hvis der ikke anvendes husdyrgødning på arealerne, mens den ved den ansøgte drift er 43,4 kg N/ha. Den husdyrgødningsbaserede belastning er således på 5,4 kg N/ha.

Udbringningsarealerne er beliggende i nitratklasse II og III, hvilket betyder, at reduktionspotentialet for kvælstof fra rodzonen til overfladevand er hhv. 51-75 % og 0-50 %. Et reduktionspotentiale på 0-50 % (middelværdi 25 %) betyder, at 25 % af kvælstoffet tilbageholdes i rodzonen, mens den resterende del (75 %) udvaskes til recipienterne. Den gennemsnitlige reduktionsprocent for udbringningsarealerne er beregnet til 56,15 %.

Beregning viser, at udvaskningen af kvælstof fra det ansøgte projekt udgøre mindre end 0,04 % af den samlede udvaskning til Karrebæk Fjord, se tabel 4. Beregningen er beregnet ud fra at alle arealerne er beliggende i nitratklasse 3, som har det mest skærpede krav.

	Karrebæk Fjord
Samlet N-tilførsel til overfladevand; ton N/år	1391
Udbringningsareal, ha	140,14
Reduktionspotentiale , 0-50 %	Middel 25
Ansøgt - udvaskning til rodzonen (beregnet ved Farm-N), kg N/ha	5,4
Ansøgt - kvælstofbidrag; kg N/år/ha (5,4*0,75)	4,05
Ansøgt - kvælstofbidrag; ton N/år	0,56
Ansøgt – udvaskning i forhold til samlet N-tilførsel	0,04 %

Tabel 4. Udvasningen af kvælstof fra udbringningsarealerne til Karrebæk fjord.

Samlet vurdering

Da udvaskningen af kvælstof fra den ansøgte husdyrproduktion til Karrebæk Fjord er mindre end 1 % af den samlede N-tilførsel, er det vores vurdering, at den ansøgte drift ikke vil medføre en skadevirkning af Karrebæk Fjord eller af naturtyper og yngle og rasteområder for arter på udpegningsgrundlaget for beskyttelsesområdet. Der skal derfor ikke foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektet i henhold til § 7 i Habitatbekendtgørelsen, og der vil ikke blive stillet vilkår i forhold til udvaskningen af kvælstof, der rækker ud over det generelle beskyttelsesniveau.

Vilkår

- ❖ Der skal i hver planperiode etableres 3,0 % ekstra efterafgrøde udover det til enhver tid lovpligtige krav for efterafgrøder.

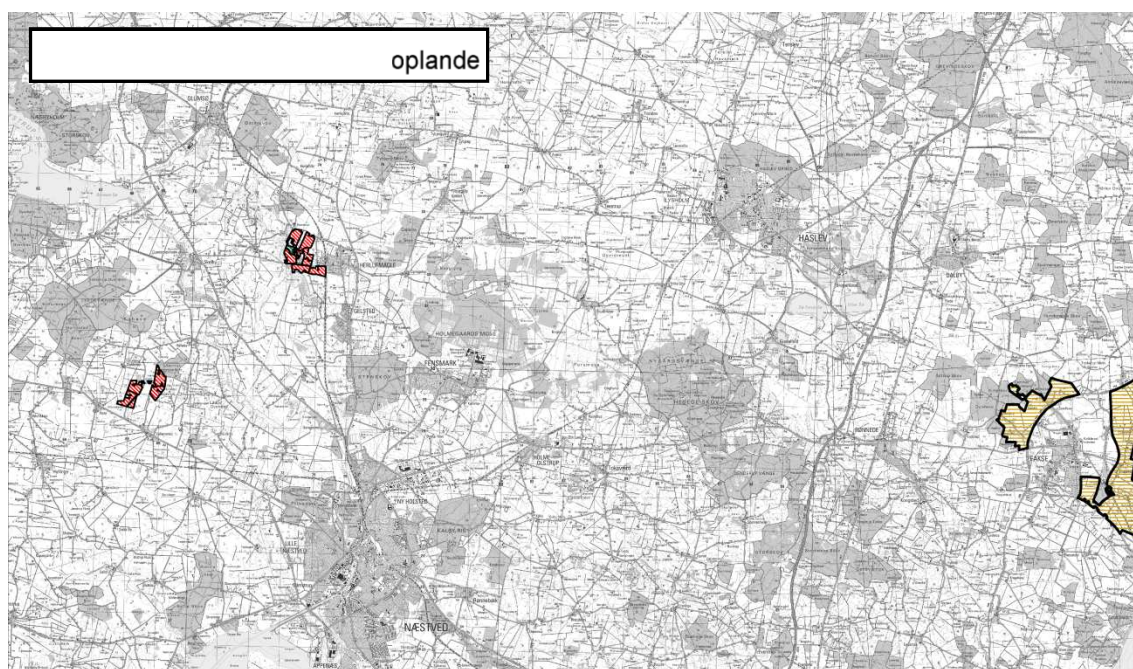
3.2 Nitratudvaskning til grundvand

Alle udbringningsarealer ligger uden for nitratfølsomme indvindingsområder.

Mark 1-0, 3-0+4-0, 6-0, 9-0, 15-0, 16-0 og 32-0 areal ligger i område med almindelige drikkevandsinteresser.

Mark 28-0 ligger delvist i område med almindelige drikkevandsinteresser og delvist i område med særlige drikkevandsinteresser.

Mark 21-0, 22-0, 23-0, 25-0+26-0, 27-0 og 29-0 ligger i område med særlige drikkevandsinteresser. Arealerne beliggende i områder med særlige drikkevandsinteresser er i regionplanen udpeget indsatsområde for grundvandsbeskyttelse med prioritet 5 på en skala fra 1-7, hvor 1 er det dårligst beskyttede grundvand. Placering i prioritet 5 betyder, at området har begrænsede grundvandsressourcer og saltvandsproblemer.

Kort 7. Arealernes placering i forhold til nitratfølsomme indvindingsområder

Vurdering

Placering i indsatsområde for grundvand vurderes ikke at nødvendiggøre tiltag i forhold til grundvandsbeskyttelse, idet der er tale om prioritet 5. Som følge af at alle udbringningsarealer ligger uden for nitratfølsomme indvindingsoplande, vurderer Næstved Kommune, at det ikke er nødvendigt at stille vilkår til udvaskningen til grundvandet.

3.3 Fosfor

Fosforudvaskning til fosforfølsomme Natura 2000 områder

Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug stiller krav til fosforoverskud på drænedes lerjorder og lavbundsarealer, herunder drænedes og grøftede sandjorder, der afvander til Natura 2000 vandområder, der er overbelastet med fosfor.

Drænede arealer beliggende i fosforfølsomme oplande til Natura 2000 områder placeres i fosforklasse I, II og III afhængigt af jordtype, jordens fosfortal samt hvorvidt der er tale om et lavbundsareal.

I fosforklasse 0 placeres arealer uden for fosforfølsomme områder samt arealer på drænet lerjord med et fosfortal under 4. Her stilles ingen yderligere krav til fosfortilførslen udover de gældende harmoniregler. I fosforklasse I placeres arealer på drænet lerjord med et fosfortal mellem 4 og 6. Her stilles krav om, at fosforoverskuddet maksimalt må øges med 4 kg P/ha/år. I fosforklasse III placeres arealer på drænet lerjord med et fosfortal over 6, hvilket resulterer i krav om fosforbalance på arealet. Tilsvarende stilles der krav om fosforbalance på arealer placeret i fosforklasse II, som dækker over lavbundsarealer med okkerklasse II eller derover.

Såfremt der ikke kan dokumenteres fosfortal på arealerne, placeres drænede lerjord i fosforklasse III.

Husdyrbrugets udbringningsarealer er placeret i opland til fosforfølsomt områder da det afvander til Karrebæk Fjord. En del af afvandingen sker desuden gennem Bavelse Sø.

Tystrup Bavelse Søerne og Susåen er en del af Natura 2000-område nr. 163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen og Porsmose. I vandplanen for Smålandsfarvandet /28/ er det angivet at Tystrup Sø og Bavelse sø ikke opfylder deres miljømål om god økologisk tilstand, og at den primære årsag er fosforbelastningen af søerne. Det er vurderet i planen, at det ikke er muligt at søerne opnår deres målsætning inden 2015, for selvom tillædningen reduceres, vil der i en lang årrække frigives fosfor til vandet fra en stor fosforpulje, der er ophobet i bunden af søerne. Tystrup sø har desuden behov for en stofbestemt indsats overfor miljøfarlige stoffer.

Ansøger har dokumenteret fosfortal ved indsendte analyseresultater fra 2008 på udbringningsarealerne, og disse fosfortal er indført i ansøgningen og beregningerne af fosfortilførslen. Der fjernes 750 kg P fra gyllen via bundslam i gyllebeholderen.

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før situation Kg P/ha/år	Efter-situation = krav Kg P/ha/år
Pt < 4,0 og drænet eller udrænet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor – P kl. 0	17,73	3,8	25,8
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor P kl. 1	66,49	3,8	7,8
Lavbundslande og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor P kl. 2	0,41	3,8	3,8
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor P kl. 3	56,89	3,8	0,0

Krav om P-overskud overholdt: **Ja**

Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: **-39,5 kg P.**

Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel) : **7,0 kg P/ha/år.**

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: **33,6 kg P/ha/år.**

P-afførsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): **26,9 kg P/ha/år.**

P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: **6,7 kg P/ha/år.**

Figur 1. Udbringningsarealernes placering (i ha) i fosforklasse 0, I, II og III samt tilhørende krav til fosfortilførsel.

På baggrund af de dokumenterede fosfortal og ifølge beregninger i ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk tillader beskyttelsesniveauet et maksimalt gennemsnitligt fosforoverskud på 6,7 kg P/ha/år, hvilket er en forøgelse i forhold til nudrift.

Ifølge fosforberegningerne i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk vil ansøger bortføre ca. 750 kg P pr. år for at opfylde sit fosforkrav. Hvis der skal bortføres 750 kg P pr. år, skal der hvert 3. år bortføres 2.250 kg P for at opnå det samme fosforniveau.

Dette svarer til, at der skal bortføres ca. 2.250 kg P / 117 kg P/ton = 19,2 tons bundslam hvert 3. år.

Bundslammet kan køres til forbrænding og afregnes som affald pr. tons eller det kan anvendes i biogasanlæg. Den resterende del af bundslammet anvendes på normalvis på egne udspretningsarealer.

Fosfor-overskuddet for det ansøgte projekt med referencesædskiftet S2, 3,0 % efterafgrøder udover Plantedirektoratets efterafgrødekrav samt afsætning af 750 kg P fra bundslam i gyllebeholderen er i ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk beregnet til 6,7 kg P/ha/år.

Vurdering

Jævnfør beregninger i ansøgningssystemet er det maksimalt tilladte P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften beregnet til 7,0 kg P/ha/år. Bedriftens fosforoverskud er beregnet til 6,7 P/ha/år, dvs. at det generelle krav til fosforoverskud er overholdt med omkring 0,3 P/ha/år.

For at beskytte oplandet til Natura 2000 område nr. 169 "Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde"/29/og nr. 163 "Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen og Porsmose" stiller Næstved Kommune krav til, at det beregnede maksimale fosforoverskud på 6,7 kg P/ha/år i den ansøgte drift ikke må øges.

Da det anførte beregnede krav til fosforoverskud er afhængig af de dokumenterede fosfortal, vurderer Næstved Kommune, at det er nødvendigt at stille krav om fremtidig dokumentation af fosfortal på udbringningsarealerne. Dette skal ske ved analyse af arealernes fosfortal mindst hver 5. år og i et omfang svarende til mindst 1 prøve per 5 ha.

For at sikre husdyrbrugets overholdelse af fosforkravet til udbringningsarealerne stiller Næstved Kommune vilkår om, at 19,2 tons bundslam svarende til 2250 kg P bortføres fra gyllebeholderne hvert 3. år, svarende til ca. 6,4 tons bundslam/år. Den bortførte mængde bundslam på ca. 19,2 tons hvert 3. år (svarende til 2250 kg P) må ikke udbringes på husdyrbrugets udbringningsarealer. Næstved Kommune stiller vilkår til dokumentation for dette f.eks. i form af kvittering fra afsat mængde bundslam (tons) til forbrænding, anvendelse i biogasanlæg eller afsætning som supplement til handelsgødning til 3. mands arealer. Dokumentationen skal opbevares i mindst 5 år og kunne fremvises ved tilsyn på husdyrbruget.

For at sikre, at bundslammet kan bortkøres stilles der vilkår om at gyllebeholderen ikke må omrøres forud for udbringning af gyllen.

Endvidere stiller Næstved Kommune vilkår om dokumentation for fosforindhold i det bortførte bundslam fra gyllen. Dette skal ske ved fosforanalyser af bundslammet ved tømning af gyllebeholderne for bundslam ca. hvert 3. år. Dokumentationen skal opbevares i mindst 5 år og kunne fremvises ved tilsyn på husdyrbruget.

Fosforudvaskning til øvrige overfladevande

Som nævnt i afsnit 2.2 er udbringningsarealerne langs vandløb besigtiget for at konstatere, om der er stærkt skrånende terræn mod vandløb.

Der er ikke konstateret terrænhældninger over 6 grader langs vandløbet Hedebackken, der er således ikke fare for direkte afstrømning af flydende husdyrgødning ned i vandløbet.

Vurdering

Der er ikke registreret fosforfølsomme søer ved udbringningsarealerne, og vandløbet der afvandes til har nedstrøms udbringningsarealerne ikke kontakt til fosforfølsomme søer udover Bavelse Sø. I vandløb har mængden af fosfor ikke nogen større betydning for miljøtilstanden. Dårlig miljøtilstand i vandløb skyldes andre forhold end tilførslen af fosfor.

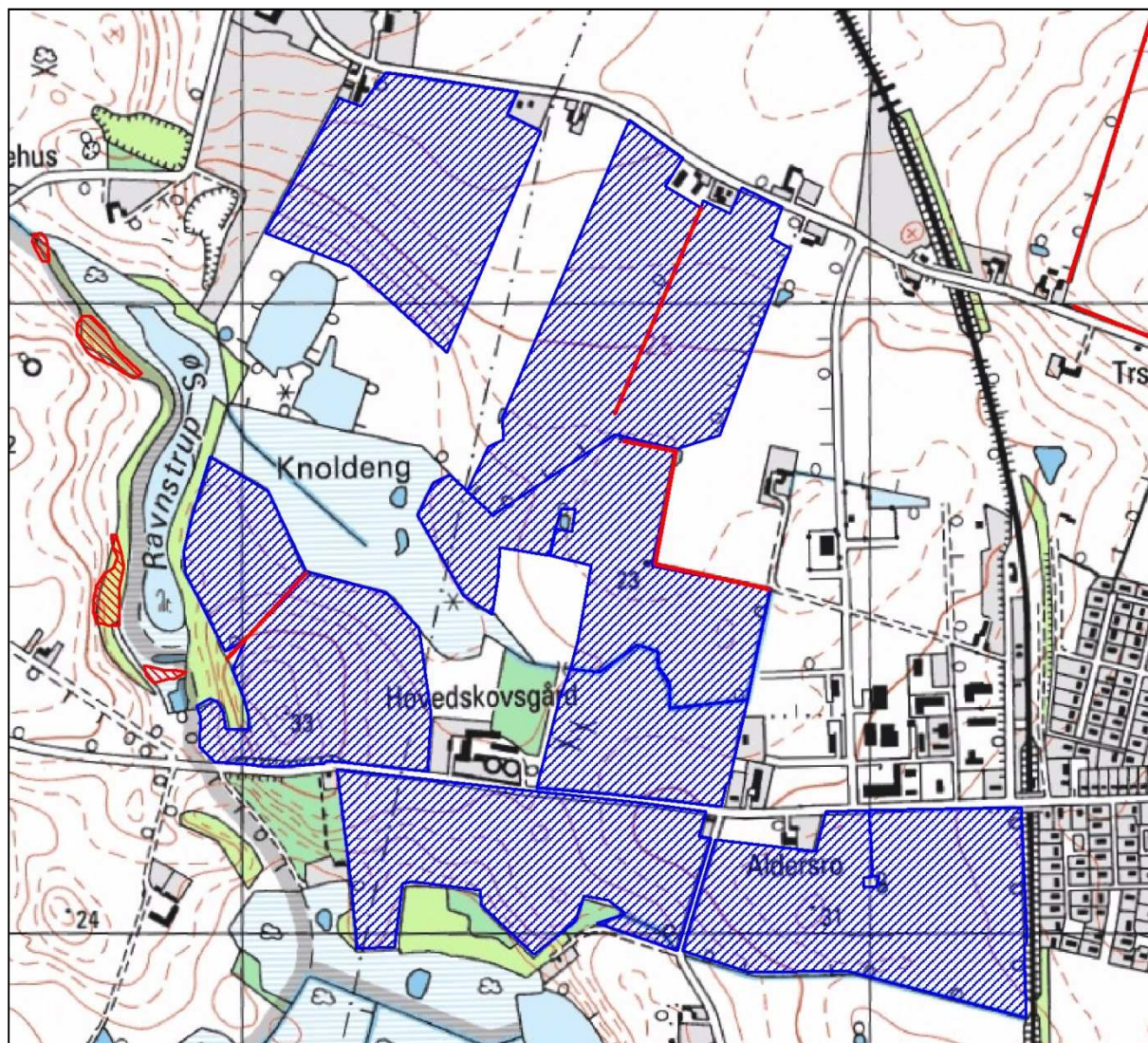
Vi vurderer, at der ikke er behov for at stille vilkår i forhold til beskyttelsen af søer og vandløb mod en fosforpåvirkning.

4 Hensynet til kulturhistoriske værdier

Der findes beskyttede jord- og eller stendiger omkring adskillige udbringningsmarker (Kort 8 og Kort 9). Vest for Ravnstrup Sø findes tillige frednings af landskabselementer på afgrænsede arealer.

Sten- og jorddiger, der er omfattet af bestemmelserne i Museumlovens § 29 a, må ikke beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra kommunen.

På mark 1-0 og syd for ejendommen Hovedskovgård findes i alt fire fredede fortidsminder (gravhøje og dysser). Selve fortidsminderne er beskyttet af Museumslovens § 29 e og må bl.a. ikke ændres. Indenfor en afstand af 2 meter fra fortidsmindet må der, ifølge Museumslovens § 29 f, bl.a. ikke jordbehandles, gødes eller plantes.

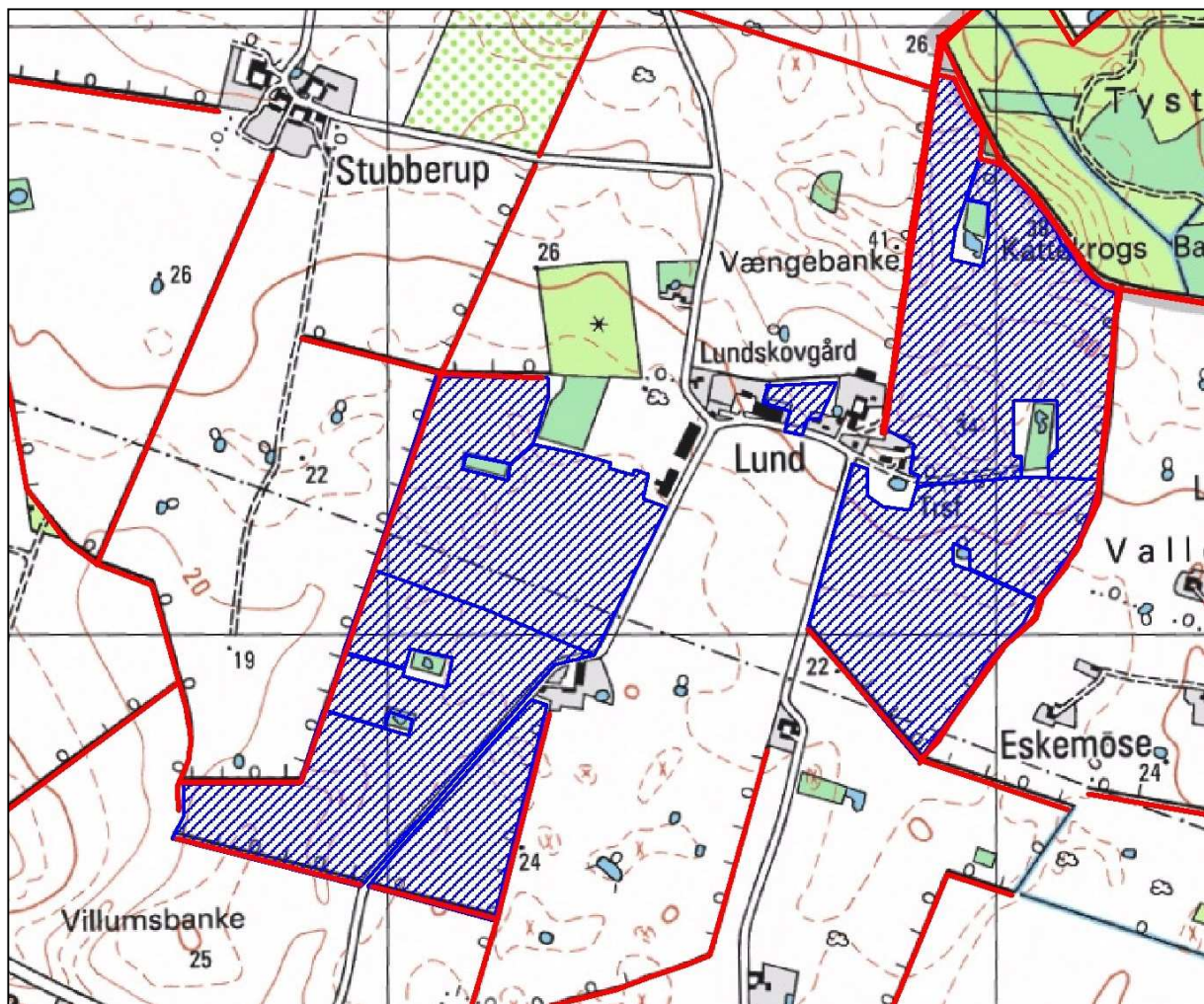

Kort 8: Fredninger (rød skravering) og beskyttede jord- og stendiger (røde linjer) omkring de nordligste udbringningsmarker ved Herlufmagle.

Vurdering

Næstved Kommune vurderer i den konkrete sag, at der ikke er konflikter mellem det ansøgte projekt, såfremt markerne drives, uden at det påvirker eller beskadiger digerne og fortidsminderne. Endvidere er udbringningen af husdyrgødning ikke i konflikt med fredningernes formål.

Der sættes derfor ikke vilkår i forhold til beskyttelse af jord- og stendiger eller fredede områder.

Kort 9: Beskyttede jord- og stendiger (røde linjer) omkring de sydligste udbringningsmarker.

5 Anvendelse af bedste tilgængelige teknik

Der udarbejdes hvert år en mark- gødningsplan, hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødernes forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen. Dette medfører, at udvaskningen bliver så lille som muligt. Derudover overholdes gældende krav i husdyrgødningsbekendtgørelsen til udbringning af husdyrgødning.

Der vil dog kunne forekomme ammoniakfordampning og lugtgener, hvor der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelser i planterne. Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene. Gylleudbringningen foregår normalt i hverdagene, og udbringes med slæbeslanger.

I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der fastsat en lang række krav til udbringning af husdyrgødning, og disse krav kan opfattes som BAT på området. Disse krav vil sikres overholdt.

Bedriften drives generelt efter retningslinjerne i "Godt landmandskab"

Vurdering

I henhold til Miljøstyrelsens notat om vejledende emissionsgrænseværdier for malkekvæg /30/ er følgende beskrevet om ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning.:

De teknikker, der i marken kan reducere ammoniakfordampningen ved udbringning, er rettet mod at begrænse det tidsrum, i hvilket den mineralske del af kvælstofindholdet i gyllen er i kontakt med luften, eller sikrer, at den mineralske del forbliver på opløst form. Konkret omfatter det teknikker, der sørger for, at gyllen hurtigt kommer ned på eller i jorden, eller som giver gyllen en lavere pH-værdi (svovlsyrebehandling).

I forbindelse med serien af gennemførte vandmiljøplaner samt ammoniakhandlingsplanen er en stor del af de virkemidler, der kan reducere ammoniaktabet i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, allerede implementeret via husdyrgødningsbekendtgørelsen, der fastsætter generelle regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes. For udbringning af gylle gælder således, at gyllen som minimum skal udbringes med slanger og dermed ikke må bredspredes. Endvidere skal gyllen på sort jord være nedbragt senest 6 timer efter udbringning. Flere af disse virkemidler er også nævnt i BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineproduktion fra 2003 som elementer, der kan indgå i vurderingen af BAT. Fra 1. januar 2011 gælder desuden, at udbringning i sort jord og græsmarker skal ske ved nedfældning.

Miljøstyrelsen vurderer, at de lovbundne virkemidler har reduceret ammoniakfordampningen ved udbringning af gylle på sort jord fra 20-30 % af total N til under 1 % - det vil sige en reduktion på ca. 95 % i forhold til udbringning ved bredspredning. I vinterafgrøder vurderes de lovbundne virkemidler af have reduceret ammoniakfordampningen fra ca. 30 % til ca. 12 % - det vil sige en reduktion på ca. 60 % i forhold til bredspredning. En yderligere reduktion af ammoniakfordampningen ved udbringning i vinterafgrøder vil kunne opnås ved nedfældning. De samfundsøkonomiske omkostninger ved denne teknologi er imidlertid uforholdsmæssig høje, da nedfældning af husdyrgødning kan medvirke til udbyttetab, og desuden medfører en øget udledning af drivhusgasser. Alternativt vil svovlsyrebehandling af gylle kunne medvirke til at reducere ammoniakfordampningen i marken, men denne teknologi vurderes at være uforholdsmæssig dyr at indføre alene af hensyn til miljøeffekten i marken.

På denne baggrund er det Næstved Kommunes opfattelse, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, vedrørende udbringning af husdyrgødning er BAT for så vidt angår ammoniakfordampningen i marken.

I henhold til Miljøstyrelsens notat om vejledende emissionsgrænseværdier for malkekvæg /26/ er de teknikker og teknologier, der er rettet mod at reducere tilførslen af fosfor til udbringningsarealerne enten fodringsteknikker, der mindsker husdyrgødningens indhold af fosfor, eller separeringsteknikker, der medfører, at den mest fosforholdige del af husdyrgødningen kan afsættes til udbringning på andre arealer, til forbrænding eller afgang i biogasanlæg.

Miljøstyrelsen skriver, at muligheden for afsætning ikke på nuværende tidspunkt kan forudsættes at være til stede for alle producenter. Alene af denne grund er teknikken ikke relevant ved fastlæggelse af branchespecifikke emissionsgrænseværdier.

Jævnfør afsnit 3.3 om fosfor er der stillet vilkår om, at der skal bortkøres 19,2 ton bundslam fra gyllebeholderne hvert 3 år, svarende til 2250 kg fosfor. Vilkåret er stillet for at sikre husdyrbrugets overholder fosforkravet på udbringningsarealerne. Vi vurderer, at der ikke er proportionalitet i at stille vilkår om separering af gyllen.

I henhold til Miljøstyrelsens notat om vejledende emissionsgrænseværdier for malkekvæg /30/ er de teknikker, der kan reducere nitratudvaskningen i forbindelse med

udbringning af husdyrgødning, rettet mod at øge planternes udnyttelse af det tilførte kvælstof. Disse teknikker er følgende:

- Teknikker i marken, der sørger for, at gyllen fordeles bedst muligt til de afgrøder, som har størst mulighed for at udnytte det tilførte kvælstof.
- Teknikker, som er målrettet mod at tilbageholde mineraliseret kvælstof i jorden udenfor afgrødernes vækstperiode med henblik på udnyttelse i den efterfølgende vækstsæson.
- Teknikker, som øger husdyrgødningens andel af mineralsk kvælstof i forhold til organisk kvælstof, kan medvirke til at øge udnyttelsen i marken. Dette er for eksempel separeringsteknikker i kombination med afbrænding eller afgangning af den faste fraktion af husdyrgødningen.

I forbindelse med gennemførelsen af serien af vandmiljøplaner er en stor del af de virkemidler, der kan reducere den del af nitratudvaskningen, som stammer fra husdyrgødningen, allerede implementeret via husdyrgødningsbekendtgørelsen. Blandt andet er der fastsat harmonikrav samt regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes. Endvidere er der i medfør af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække (gødskningsloven) fastsat bindende normer for den totale kvælstofanvendelse i markdriften samt krav til kvælstofudnyttelsen ved anvendelse af husdyrgødning. Flere af disse virkemidler er også nævnt i BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineproduktion fra 2003 som elementer, der kan indgå i vurderingen af BAT.

Sammenfattende vurderer vi, at husdyrbruget ved overholdelse af gældende lovgivning opfylder kravet om BAT i forbindelse med udspredning af husdyrgødning.

6 Sammenfatning

Næstved Kommune vurderer sammenfattende, at driften af arealerne med de stillede vilkår, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet og at der, ved overholdelse af de generelle lovkrav og ovennævnte vilkår, anvendes den bedst tilgængelige teknik til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

7 Bilag

Bilag 2.1 Udpegningsgrundlagene for Natura 2000-område nr. 163. Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose.

Bilag 2.2 Udpegningsgrundlagene for Natura 2000-område nr. 169. Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde.

8 Referencer

1. Bekendtgørelse nr. 1695. Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.
2. Danmarks Miljøundersøgelser 2009: Deposition af N komponenter 2009 – kommuner. www.dmu.dk/Luft/Luftforurenings-modeller/Deposition/
3. DMU m.fl. 2009: NOTAT. Grøn Vækst – Videnbehov. <http://www.dmu.dk/NR/rdonlyres/3B4B58B1-0953-42E8-9F4D-87DAF5794FD7/0/GroenVaekst.pdf>
4. Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbåret kvælstof ved udvidelser og etablering af større husdyrbrug, 2003 (Ammoniakmanualen) af Skov- og Naturstyrelsen (opdateret udgave, dec. 2005).
5. GIS-temaer fra www.arealinformation.dk vedr. DEVANO-kortlagte naturtyper og levesteder, beskyttede naturtyper, § 7-naturtyper, risikoanalyser for målsatte vandløb, nitrat- og fosforklasser, nitratfølsomme indvindingsområder samt drikkevandsområder.
6. GIS-temaer fra Storstrøms Amt med fund af sjældne og rødlistede arter: planter, padder, krybdyr, pattedyr og insekter.
7. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV. www2.dmu.dk/pub/FR635.pdf
8. Oplysninger på www.vandognatur.dk
9. Oplysninger på www.naturdata.dk
10. Dansk Pattedyratlas (2007). Gyldendal. ISBN 13: 9788702055061.
11. Storstrøms Amt, 2000: Rødlistede insekter i det åbne land i 2000.
12. Storstrøms Amt, 2001: Rødlistede fugle.
13. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede padder og krybdyr i Storstrøms Amt 2006.
14. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede skovinsekter i Storstrøms Amt 2006.
15. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede mosser og laver i Storstrøms Amt 2006.
16. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede planter 2006. En revision af rødlistede planter 1999.
17. Storstrøms Amt 1992: Bevaringsplan for overdrev i Storstrøms Amt. 1992.
18. Naturstyrelsen 2011:Natura 2000-plan 2010-2015. Natura 2000-område nr. 163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose. http://www2.blst.dk/download/nyk/plan2011/163plan_del1.pdf
19. Naturstyrelsen 2011:Natura 2000-plan 2010-2015. Natura 2000-område nr. 163, Habitatområde 145. Holmegårds Mose. <http://www2.blst.dk/download/nyk/plan2011/163plan.pdf>
20. Miljøministeriet 2009: MILJØKLAGENÆVNETS PRAKSIS I SAGER OM MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG ("PRAKSISNOTAT", 2. UDG.) 15. december 2009. <http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/6422C493-71D4-4E2B-A023-E03AE9375087/0/Praksisnotat2udg15122009.pdf>
21. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om beskyttelsesniveauer m m <http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/B2DB3821-C06E-4773-BA60-8B9BB932F840/0/Notatombeskyttelsesniveaubilagtilpraksisnotat.pdf>

22. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om påvirkning af Natura 2000-områder. <http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/C121C3AF-22DD-461E-B9EF-C48BD3556BCD/0/NotatompåvirkningafNatura2000bilagpraksisnotat.pdf>
23. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet –DMUs vurdering af usikkerhed ved tærskelværdier for ammoniakfølsom natur. http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/9A721962-E178-46EC-9022-4E69901A5AC5/0/Bilag_MKNpraksisnotat_DMUtærskelværdier.pdf
24. Østrogener fra gylle kan udvaskes. Lægdsmand, Mette. Danmarks Jordbrugsforskning. 2005. http://www.agrsci.dk/ny_navigation/nyheder/oestrogener_fra_gylle_kan_udvas-kes
25. Vestsjællands Amt og Storstrøms Amt 2006: Basisanalyse for Natura 2000-område nr. 163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose. http://www.vandognatur.dk/NR/rdonlyres/2BDB8484-52A3-4E6B-B247-CEED1B9CCF3C/0/163basis_bilag.pdf
26. Basisanalyse del I for hovedopland II, 5. Vanddistrikt 35. <http://www.vandognatur.dk/Emner/Vandplaner/Vandomraaderne/Basisanalyse+del+1+-+VD35.htm>
27. Natura 2000-plan 2010-2015. Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde. Natura 2000-område nr. 169. Habitatområde H148. Fuglebeskyttelsesområde F81.
28. Miljøministeriet 2011: Vandplan 2010-2015. Smålandsfarvandet. Hovedvandopland 2.5. Vanddistrikt: Sjælland.
29. Storstrøms Amt 2006. Basisanalyse for Natura 2000 område 169, Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde. (http://www.vandognatur.dk/Emner/Naturplaner/Naturomraader/169_havkyst_karrebæk_knudshovedodde.htm)
30. Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, maj 2011. Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af husdyrgodkendelseslovens §§ 11 og 12.

Bilag

Udpegningsgrundlag for Habitatområde H145		
Naturtyper:	Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Tidvis våd eng (6410) Urtebræmme (6430) * Højmose (7110) Nedbrudt højmose (7120) Hængesæk (7140) * angiver prioriteret naturtype	Tørvelavning (7150) * Avneknippemose (7210) * Kildevæld (7220) Rigkær (7230) * Skovbevokset tørvemose (91D0) * Elle- og askeskov (91E0)
Arter:	Lys skivevandkalv Stor vandsalamander	Mygblomst

Udpegningsgrundlag for habitatområde H146		
Naturtyper:	Vandløb (3260) Bøg på muld (9130)	Ege-blandskove (9160) * Elle- og askeskove (91E0)
Arter:	Sumpvindelsnegl (1016) * angiver prioriteret naturtype	

Udpegningsgrundlag for habitatområde H194		
Naturtyper:	* Indlandssalteng (1340) Søbred med småurter (3130) Kransnålalge-sø (3140) Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Vandløb (3260) Å-mudderbanke (3270) Kalkoverdrev *orkidéer (6210) * Surt overdrev (6230) Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430) * Avneknippemose (7210) * Kildevæld (7220) Rigkær (7230) Bøg på mor (9110) Bøg på muld (9130) Ege-blandskove (9160) * Skovbevokset tørvemose (91D0) * Elle- og askeskove (91E0)
Arter:	Sumpvindelsnegl Tykskaliet mællemusling Bæklampret * angiver prioriteret naturtype	Pigsmerling Stor vandsalamander

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F91		
Fugle:	Sandsvane (rastende) Rørhøg (ynglende) Engsnarre (ynglende)	Mosehornugle (ynglende) Sædgås (rastende)

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F93		
Fugle:	Kongedorn (rastende) Havørn (ynglende) Engsnarre (ynglende)	Isfugl (ynglende) Sædgås (rastende) Trolldand (rastende)

Bilag 2.1. Udpegningsgrundlagene for Natura 2000-område nr. 163 /18,25/. Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose.

Udpegningsgrundlag for habitatområde H148		
Naturtyper:	Sandbanker (1110)	Søbred med smårter (3130)
	Vadeblade (1140)	Kransnålsalge-sø (3140)
	*Lagune (1150)	Næringsrig sø (3150)
	Bugt (1160)	*Tørt overdrev på kalkholdigt sand (6120)
	Rev (1170)	Kalkoverdrev *ørksideer (6210)
	Strandvold med enårige (1210)	*Surt overdrev (6230)
	Strandvold med flerårige (1220)	Tidvis våd eng (6410)
	Kystklint/klippe (1230)	Urtebræmme (6430)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Risøer (7230)
	Strandeng (1330)	Bøg på mor (9110)
	Forklit (2110)	Bøg på muld (9130)
	*Grå/grøn klit (2130)	Ege-blandeskov (9160)
	Klitlavning (2190)	*Elle- og askeskov (91E0)
	* angiver prioriteret naturtype	
Arter:	Stor vandalamander	Spættet sæl
	Kløjdefra	

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F81		
Fugle:	Havørn	Sødgås (rastende)
	Klyde	Grågås (rastende)
	Fjordterne	Spidsand (rastende)
	Havterne	Skeand (rastende)
	Dværgterne	Troldand (rastende)
	Rødryddet tornskade	Lille skallesluger (rastende)
	Knoosvane (rastende)	Blishøne (rastende)
	Sangsvane (rastende)	

Bilag 2.2. Udpegningsgrundlagene for Natura 2000-område nr. 169. Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde. /27/.